

Årsredovisning 2024 – kommunfullmäktige

Gislaveds kommun

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
1.1	Kommunstyrelsens ordförande har ordet.....	4
1.2	Det kommunala uppdraget.....	5
2	Förvaltningsberättelse.....	6
2.1	Översikt över verksamhetens utveckling.....	6
2.2	Den kommunala koncernen.....	8
2.3	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	10
2.3.1	Befolkningsutveckling.....	11
2.3.2	Omvärldsanalys.....	13
2.3.3	Hållbar utveckling.....	15
2.4	Händelser av väsentlig betydelse.....	18
2.5	Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	19
2.5.1	Vision.....	19
2.5.2	Värdegrund.....	19
2.5.3	Styrmodell.....	19
2.5.4	Årets interna kontroll.....	20
2.6	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	21
2.6.1	Kommunfullmäktiges grunduppdrag.....	21
2.6.2	Kritiska kvalitetsfaktorer.....	26
2.6.3	Utvecklingsmål.....	35
2.6.4	Uppdrag.....	41
2.6.5	Sammanfattning kvalitet och måluppfyllnad.....	43
2.7	Finansiell analys.....	45
2.7.1	Resultat.....	45
2.7.2	Kapacitet.....	50
2.7.3	Risk och kontroll.....	52
2.7.4	Pensionsförpliktelser.....	55
2.7.5	Balanskravsresultat.....	56
2.7.6	Sammanfattning finansiell analys.....	57
2.8	Väsentliga personalförhållanden.....	59
2.8.1	Sjukfrånvaro.....	60
2.9	Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten.....	61
2.10	Förväntad utveckling.....	62

3	Ekonomisk redovisning.....	64
3.1.1	Resultaträkning.....	64
3.1.2	Balansräkning.....	65
3.1.3	Kassaflödesanalys.....	66
3.1.4	Redovisningsprinciper.....	67
3.1.4.1.	Ord och begrepp.....	72
3.1.5	Noter.....	73
3.2	Affärsdrivande verksamhet – Vatten och avlopp årsredovisning.....	85
3.2.1	Resultaträkning.....	86
3.2.2	Balansräkning.....	86
3.2.3	Noter.....	87
4	Drift- och investeringsredovisning.....	88
4.1	Driftredovisning.....	88
4.2	Investeringsredovisning.....	91
4.3	Exploateringsverksamheten.....	95
5	Verksamhetsberättelser.....	98
5.1	Nämnder.....	98
5.1.1	Bygg- och miljönämnden.....	98
5.1.2	Kommunstyrelsen.....	99
5.1.3	Räddningsnämnden.....	101
5.1.4	Socialnämnden.....	102
5.1.5	Samhällsutvecklingsnämnden.....	104
5.1.6	Utbildningsnämnden.....	106
5.1.7	Överförmyndarnämnden.....	107
5.2	Koncernbolag och kommunalförbund.....	109
5.2.1	Gislaveds Kommunhus AB.....	109
5.2.1.1	AB Gislavedshus.....	112
5.2.1.2	Enter Gislaved AB.....	114
5.2.1.3	Gislaved Energi Koncern AB.....	116
5.2.1.4	Gisletorp Lokaler AB.....	118
5.2.1.5	Tingsslätt Fastighets i Gislaved AB.....	119
5.2.2	SÅM Samverkan Återvinning Miljö.....	120

1 Inledning

1.1 Kommunstyrelsens ordförande har ordet

2024 har varit ett år med stora förändringar. Vår omvärld har präglats av en ökad osäkerhet och polarisering. Rysslands invasion av Ukraina har fortsatt och påverkar läget i Europa på många sätt. Därtill har den kraftigt eskalerande konflikten i Gaza skapat ännu större spänningar i vår omvärld. Under året har det hållits val i vår omvärld, exempelvis till EU-parlamentet och presidentvalet i USA som vi ser kommer påverka utvecklingen framåt.

Ekonomiskt har den generella osäkerheten fortsatt påverkat 2024 med både hög inflation och stigande räntor. Sedan mitten av förra året minskade däremot inflationen, vilket därefter har bidragit till flera räntesänkningar som i sin tur skapar hopp om en vändning. Vi befinner oss dock fortsatt i en lågkonjunktur där återhållsamhet måste råda. Det ekonomiska läget 2024 har starkt påverkat våra förvaltningar och bolag negativt under året. Kommunens ekonomiska resultat visar på att det krävs ett omfattande arbete med att få en ekonomi i balans. Även om det under hösten gjorts ett gott arbete i våra verksamheter och förvaltningar så återstår mycket arbete än. Den negativa befolkningsförändringen är en utmaning för kommunen och det är viktigt att försöka vända kurvan. Det är framförallt kommunens förmåga att vara en attraktiv plats för familjebildande åldrar som är viktig.

Året har fortsatt präglats av organisationsförändringar för att anpassa våra verksamheter. Dessa behöver bättre motsvara de behov vi ser och den utveckling vi strävar efter. Det handlar även om förändrade arbetssätt och att skapa tydligare processer. Jag vill rikta ett tack till alla medarbetare som både bidrar till denna omställning och samtidigt säkerställer att vi varje dag fortsätter att leverera till våra målgrupper. Det här har också hänt under året:

- En fastighetsförsäljning har genomförts till AB Gislavedshus för att renodla bostadsuppdraget.
- Solcellsparken i Mossarp med tillhörande batterilagring, som ägs av Gislaved Energi AB:s samägda bolag Gislaved Energipark AB, har satts i drift.
- Ett nytt dotterbolag inom energikoncernen har registrerats.

Kommunens olika verksamheter har gjort ett bra jobb med att minska det ekonomiska underskottet och det visar på vår förmåga att göra nödvändiga förändringar, vilket kommer att krävas framåt. Detta arbete tar vi med oss och jag har förtroende för att vi kommer att kunna utvecklas i den riktning vi önskar och fortsätta genomföra våra uppdrag med en god kvalitet. Jag vill tacka alla kommunens medarbetare, ingen nämnd och ingen glömd, för det goda arbetet ni gör i vårt svåra ekonomiska läge. Jag känner att vi tillsammans tar ansvar för vår kommun.

Marie Johansson (S), kommunstyrelsens ordförande 2024

1.2 Det kommunala uppdraget

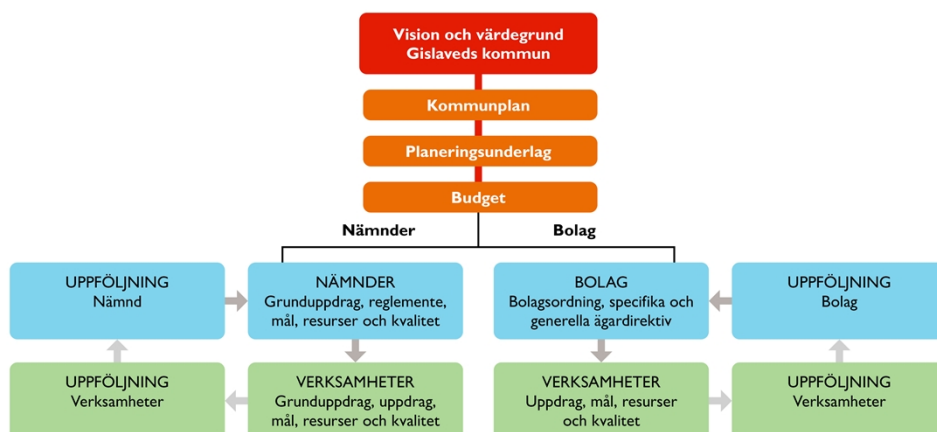
Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten. Detta innebär att de ska sköta ekonomin på ett ansvarsfullt sätt:

- För **verksamheten** ska det anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning
- För **ekonomin** ska det anges finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning
- För **personalfrågor** ska det anges personalpolitiska mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning

Enligt riktlinjerna för god ekonomisk hushållning i Gislaveds kommun bygger denna på fyra grundantaganden:

- Generationsperspektivet
- Verksamhetsfokus
- Finansiella mål – en politisk bedömning
- Medborgarperspektiv och transparens

Kommunfullmäktige följer upp ekonomi och verksamhet tre gånger per år. Vid delår och årsredovisning görs en mer omfattande uppföljning.

2 Förvaltningsberättelse

2.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Inför 2024 var det känt att året skulle bli mycket ekonomiskt utmanande för majoriteten av Sveriges kommuner och regioner med anledning av prisökningar och att inflationen påverkade pensionskostnaderna i hög grad. Gislaveds kommun är även en kommun med nettoutflyttning vilket påverkar skatter och bidrag negativt.

Nämnderna har under året arbetat aktivt med åtgärdsplaner för att motverka negativa ekonomiska konsekvenser. I årsbokslutet 2024 kan det konstateras att arbetet till viss del har varit framgångsrikt men att mycket arbete återstår att göra. En del av åtgärderna är av mer långsiktig karaktär där åtgärderna är adresserade men effekten bedöms komma under 2025–2026.

Det är av fortsatt av mycket stor vikt att anpassningar/åtgärder genomförs av alla nämnder för att anpassa nettokostnaderna så att de inte överstiger kommunens intäkter. I annat fall försämras kommunens finansiella ställning vilket medför att planerade investeringsnivåer markant behöver justeras ned, samt att det finns en risk för att den ekonomiska obalansen till viss del behöver skjutas över till kommunens invånare.

De mål fullmäktige har satt utifrån kommunplanen är i många fall omfångsrika och kräver ett långsiktigt arbete. Det finns fortfarande utmaningar att bemöta men förflyttningar framåt har gjorts. Trots faktorer som ett ekonomiskt ansträngt läge och stora förändringsprocesser, bedrivs ett löpande arbete med att förbättra kommunen. Exempelvis genom att stärka arbetssätt som skapar delaktighet och en god arbetsmiljö, skapa förutsättningar för tillväxt i kommunen och att höja kvaliteten i våra kärnverksamheter samt att öka kommunens attraktivitet. Under 2024 har ett fokuserat arbete med att bland annat förbättra näringslivets förutsättningar, öka den civila beredskapen och att stärka den sociala hållbarheten påbörjats. En djupare redogörelse av arbetet återfinns i avsnittet 2.5.3.

Femårsöversikt över verksamhetens utvecklingKommunkoncernen

(mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter	805,2	847,9	888,3	740,5	715,0
Verksamhetens kostnader	-2 871,5	2 771,7	-2 667,6	-2 406,6	-2 293,6
Årets resultat	-115,3	2,0	98,3	133,2	151,8
Soliditet (%)	48,1%	55,2%	56,0%	56,2%	57,3%
Soliditet inkl. pensionsförpliktelser (%)	34,4%	40,8%	41,7%	40,1%	39,7%
Investeringar (netto)	616,6	320,0	308,3	303,4	237,5
Självfinansieringsgrad (%)	16,8%	28,1%	73,%	76,6%	131,0%
Långfristig låneskuld	1 080,1	827,2	772,9	840,3	691,6
<i>varav lån från Kommuninvest</i>	<i>912</i>	<i>662</i>	<i>651</i>	<i>740</i>	<i>645</i>

Kommunen

(mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Antal invånare	28 936	29 014	29 481	29 556	29 635
Kommunal skattesats	21:99	21:99	21:99	21:99	21:99
Verksamhetens intäkter	439,8	361,6	457,5	405,9	432,1
Verksamhetens kostnader	-2 558,2	-2 471,0	-2 299,9	-2 126,7	-2 049,8
Årets resultat	-87,8	-15,0	87,0	117,2	132,9
Soliditet (%)	48%	61%	63%	64%	64%
Soliditet inkl. pensionsförpliktelser (%)	29%	39%	41%	39%	36%
Investeringar (netto)	266,5	232,5	190,0	134,5	99
Självfinansieringsgrad (%)	57%	42%	48%	80%	229%
Långfristig låneskuld	753,4	358,7	320,3	261,5	196,0
<i>varav lån från Kommuninvest</i>	<i>400</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>150</i>
Antal årsarbetare	2 713	*	2 812	2 723	2 801

* Uppgift saknas med anledning av det inte var möjligt att hämta uppgiften från dåvarande lönesystem.

2.2 Den kommunala koncernen

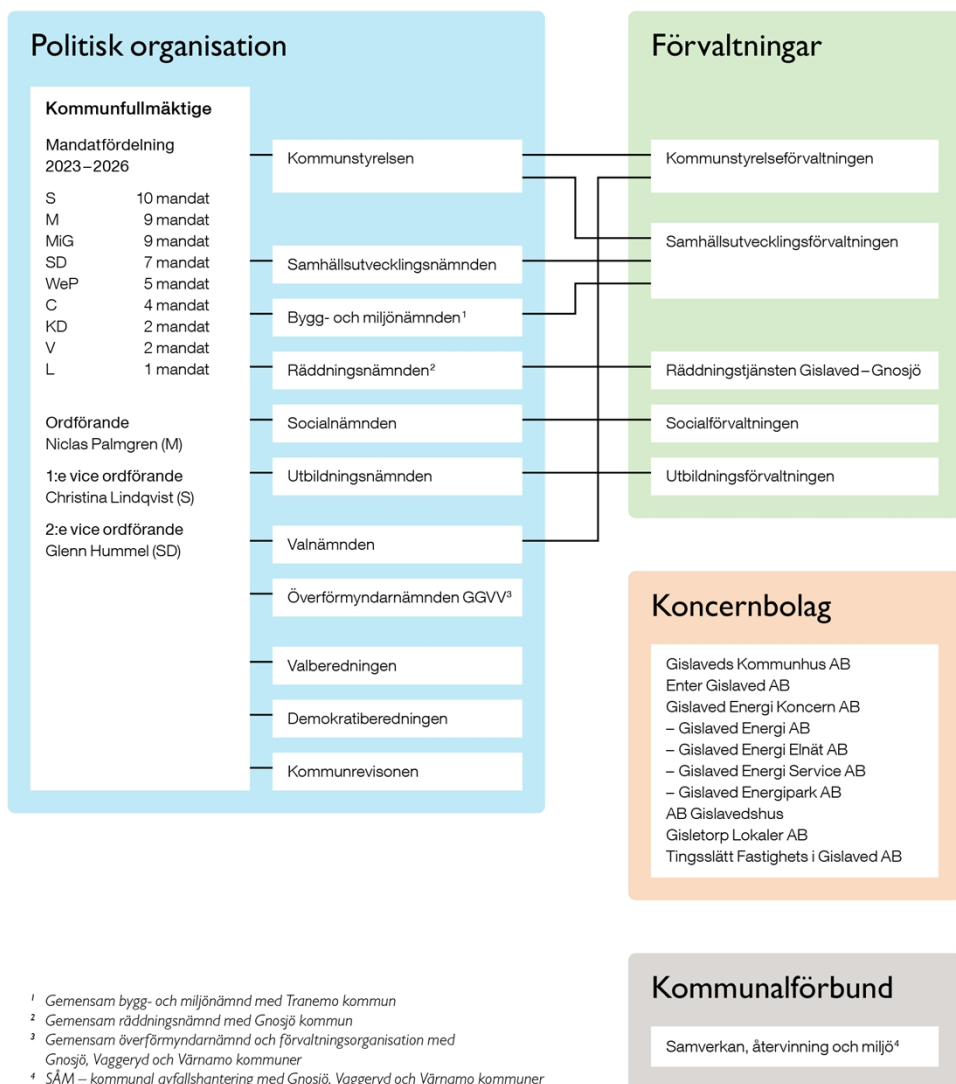
Organisationsschemat på följande sida ger en samlad bild av hur kommun-koncernens verksamheter organiserades i Gislaveds kommun 2024. För att service till invånare, näringsliv och besökare ska vara så god som möjligt bedrivs verksamheten i olika driftsformer, vilket framgår av organisationsschemat.

Räddningsnämnden delas med Gnosjö kommun och bygg- och miljö-nämnden delas med Tranemo kommun. Överförmyndarnämnden är gemensam med GGVV-kommunerna (Gnosjö, Gislaved, Värnamo, Vaggeryd).

De verksamheter som drivs i bolagsform är de som verkar på en konkurrensutsatt marknad och där bolagsformen bedöms vara fördelaktig ur ett verksamhetsmässigt och ekonomiskt perspektiv. Gislaveds kommunhus AB är koncernens moderbolag som i sin tur äger övriga bolag i koncernen. Alla bolag ägs till 100 procent av kommunen om inget annat anges.

Kommunalförbundet SÅM (Samverkan Återvinning och Miljö) ansvarar för insamling och hantering av hushållsavfall, samt ansvarar för återvinnings-centralerna. Detta är ett samarbete mellan Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner. Ytterligare ett kommunalförbund finns i form av Mediacenter Jönköpings län. Ändamålet med Mediacenter är att främja samverkan och ge service inom området ljud, bild, film, media, elektronik och dess pedagogiska användning. I organisationsschemat är inte Mediacenter inkluderat med anledning av att kommunen inte har betydande inflytande över kommunalförbundet Mediacenter.

Organisation

2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Det finns en tydlig fördelning av ansvaret för kommunkoncernens finansverksamhet mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder, kommunala bolag samt kommunstyrelseförvaltningen och dess ekonomiavdelning. Finansverksamheten ska präglas av god etik och långsiktig hållbarhet, vilket bland annat innebär hänsyn till ekonomiska, ekologiska och sociala faktorer.

Den totala risken hanteras främst på övergripande nivå genom valet av strategi och tillgångsallokering. Därutöver regleras ett antal specifika finansiella risker, såsom valutarisk, ränterisk, aktiekursrisk, likviditetsrisk och kreditrisk. Medelsförvaltning får därutöver endast ske i vissa tillåtna tillgångsslag, och varje tillgångsslag har begränsande limiter.

Extern upplåning inom kommunkoncernen kan ske i kommunens eller respektive verksamhets namn, med kommunal borgen. Detta gäller även för den samlade verksamheten. All extern upplåning i Gislaveds kommuns namn ska inrymmas inom den av kommunfullmäktige beslutade ramen.

En hög säkerhet beträffande tillgång till finansiering ska eftersträvas, och kommunkoncernens betalningsförmåga ska alltid vara säkerställd via likvida medel. Finansieringsrisk innebär risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot ökad kostnad ha tillgång till medel för betalningar. Låneförfallen ska spridas jämnt över tid, och genomsnittlig kapitalbindning får vara inom spannet 1,5–4,0 år. Maximalt 40 procent av kapitalet får förfalla inom 12 månader.

Ränterisk innebär risken att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar finansnettot negativt. För att begränsa ränterisken ska räntebindningstiden i låneportföljen spridas jämnt över tid. Maximalt 40 procent av ränteförfallen får ligga inom 12 månader. Tillåten genomsnittlig räntebindning får vara inom spannet 1,5–4,0 år.

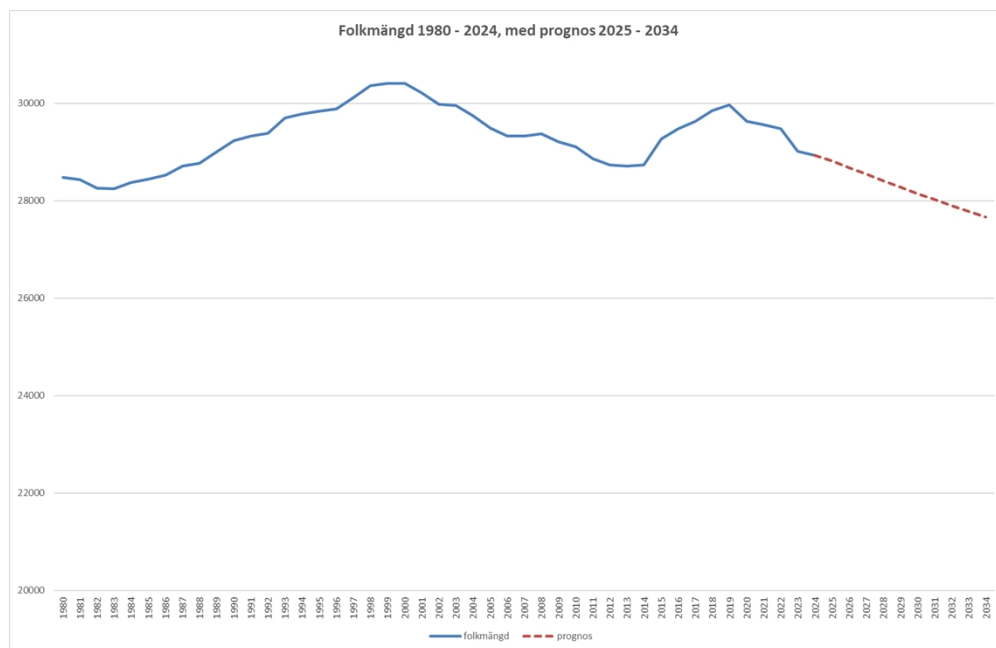
De operativa riskerna ska begränsas genom god intern kontroll, uppföljning och rapportering. Finansverksamheten ska organiseras utifrån en ansvarsfördelning som alltid upprätthåller principen att ingen enskild person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan.

De totala pensionsförpliktelserna för Gislaveds kommun uppgår till 874 mnkr per den 31 december 2024, varav cirka 394 mnkr förvaltas genom försäkring, vilket motsvarar 45 procent. För mer information om pensionsförpliktelserna, se avsnitt 2.7.4 Pensionsförpliktelser.

2.3.1 Befolkningsutveckling

Varje år tar Gislaveds kommun fram en kommuntäckande befolkningsprognos. Prognosen ligger till grund för den långsiktiga verksamhetsplaneringen för kommunens förvaltningar och bolag. Den senaste prognosen sträcker sig över perioden 2024–2034.

Under de kommande åren förväntas antalet invånare fortsätta minska för att år 2034 nå 27 660.

Befolkningsutveckling 2024

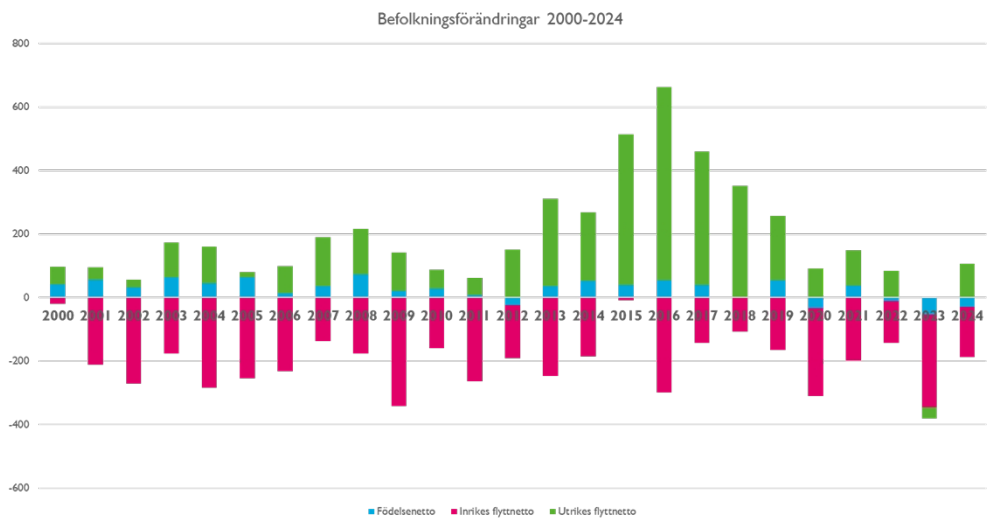
Gislaved hade 28 936 folkbokförda invånare den 31 december 2024.

Befolkningen minskade med 81 personer eller -0,3 procent under året. Jämfört med 2023 är det en betydligt mindre minskning men det är inget trendbrott utan kommunen fortsätter att minska i antalet invånare.

Befolkningsminskningen beror främst på ett negativt inrikes flyttnetto (-158). Det negativa inrikes flyttnettot förklaras av en relativt stor nettoutflyttning av boende i Gislaved både till andra kommuner i Jönköping (-43 personer) och till andra kommuner i övriga Sverige (-115 personer). Dessutom hade kommunen ett negativt födelsenetto (-30), trots att 2024 innebar flest antal födda barn sedan 2021.

Att minskningen inte är lika kraftig 2024 som 2023 förklaras främst av ett positivt flyttnetto mot utlandet (+107). Det positiva flyttnettot mot utlandet förklaras i sin tur främst av att personer från Ukraina, som har haft ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, sedan juni 2024 har haft möjlighet att ansöka om att bli folkbokförda i Sverige.

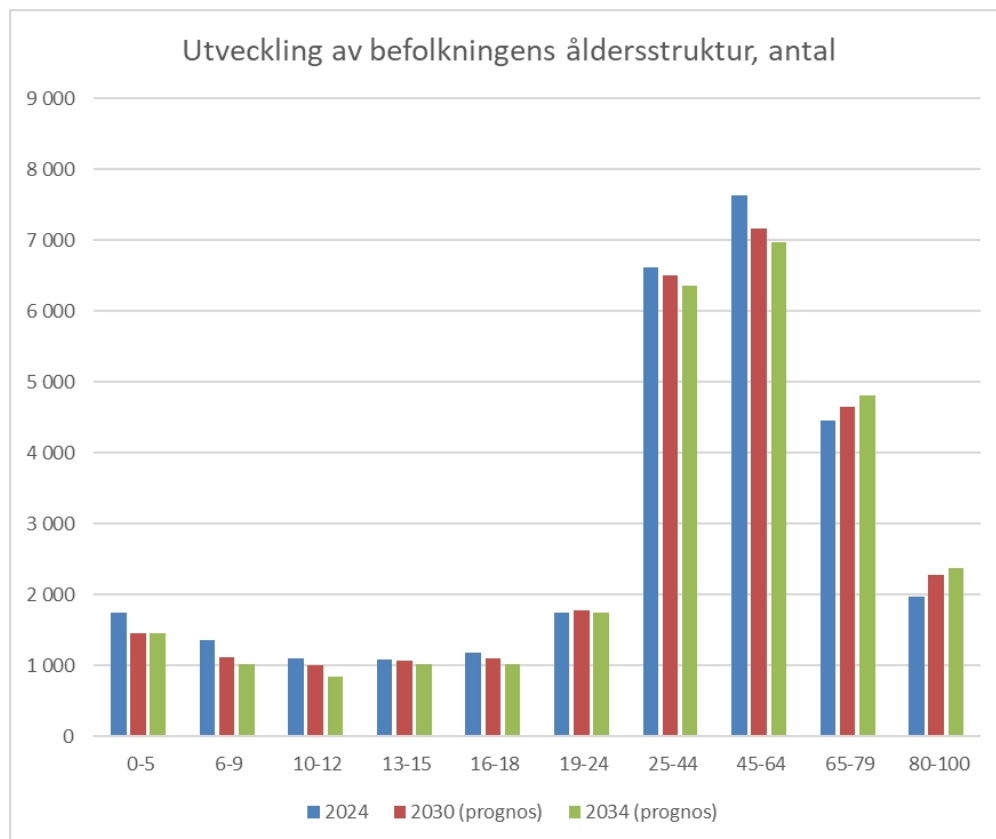
	2024	2023	2022
Födda	265	227	257
Döda	295	280	267
Födelsenetto	-30	-53	-10
Inflyttade	1187	1159	1276
Utflyttade	1238	1577	1365
Flyttnetto	-51	-418	-89
Justeringar	3	4	24
Folkmängd	28 936	29 014	29 481
Befolkningsförändring	-81	-471	-99

Befolkningsutvecklingen framåt

I den senaste befolkningsprognosen från 2024 beräknas kommunens befolkning uppgå till 27 660 personer år 2034. Det innebär en årlig genomsnittlig minskning med 128 personer. De flesta åldersgrupper förväntas minska, förutom de äldre åldersgrupperna som förväntas öka.

Åldersgruppen 0-5 år beräknas minska med 16,5 procent eller 287 personer fram till 2034 jämfört med 2024. Samtidigt beräknas åldersgruppen 80+ öka med 20,6 procent eller 406 personer fram till 2034 jämfört med 2024.

2.3.2 Omvärldsanalys

Nedanstående text är ett sammandrag från MakroNytt 3/2024 (SKR 2024-12-12).

Sverige går in i en konjunkturåterhämtning

Utfallet för det tredje kvartalet 2024 visade att BNP ökade med 0,3 procent jämfört med föregående kvartal, vilket är i linje med SKR:s prognos. Hushållens konsumtion har varit oförändrad länge, men hushållens förväntningar är positiva och ett omslag ligger i korten. Exempelvis har trenden för detaljhandeln möjligen börjat peka uppåt igen. Vissa delar av produktionen indikerar en förstärkning, speciellt byggsektorn, men statistik från arbetskraftsundersökningarna (AKU) visar på en fortsatt försvagning av arbetsmarknaden, där sysselsättningsgraden sjunker och andelen arbetslösa stiger. Några framåtblickande indikatorer ser dock alltmer positiva ut, de för hushållen och handeln. Utifrån en beräknad klar förstärkning av hushållens inkomster nästa år tolkar vi den gryende optimismen som tecken på en acceleration för hushållens konsumtion. SKR håller därmed fast vid synen om att en konjunkturförstärkning ligger framför oss 2025 och utlåningen bedöms ha skett enligt sunda principer. Hushållen har dock minskat sin skuldsättning sedan i början av 2022, framförallt genom minskad nyupplåning. Tillsammans med svagare real disponibel inkomst har detta bidragit till nedgången för bostadspriserna, men nu syns vissa positiva tecken: omsättningen på bostadsmarknaden tilltar och förmodligen har bostadspriserna nu nått botten. Dock ligger hushållens ränteutgifter som andel av de disponibla inkomsterna kvar på en hög nivå.

KPIF-inflationen (konsumtprisindex med fast ränta) har i snart ett halvår legat under 2 procent. Trots att det negativa bidraget från energipriser väntas avta 2025 ser utsikterna ändå goda ut för att inflationen kommande år ska ligga nära Riksbankens mål. Importinflationen är i nuläget negativ men detta beräknas upphöra 2025. Att importprisernas negativa bidrag till inflationen upphör motverkas dock 2025 av en gradvis nedgång i tjänsteinflationen. Ökningen för KPIF bedöms 2025 ligga i underkant av 2 procent.

En allmän löneökningstakt som i nuläget klart överstiger inflationen ger stadig återhämtning av hushållens köpkraft. Avtalsrörelsen 2025 medför samtidigt en osäkerhet om löneökningarna framöver. En nedväxling är den allmänna förväntan, liksom det är antaganden i denna prognos. Som vanligt utgår SKR:s beräkningar från att löneökningstakten nästa år och därefter är densamma för hela arbetsmarknaden.

SKR:s bedömning är att den med tiden allt högre BNP-tillväxten 2025 kommer leda till fler arbetade timmar och ökad sysselsättning. Tillväxtlyftet kommer dock inledningsvis att ge en högre arbetsproduktivitet då resursutnyttjandet är lågt. Först 2026 beräknas arbetade timmar och antalet sysselsatta öka mer kraftigt och då ökar arbetsproduktiviteten i mer normal takt. Sysselsättningsgraden kommer gradvis att stärkas till drygt 70 procent under slutåret. Det förklaras av demografiska trender samt ökade incitament för att arbeta. Dessutom vill hushållen stärka sitt buffertsparande genom ett högre arbetsutbud till följd av den högre prisnivån.

Förstärkningen av arbetsmarknaden kommer alltså att ta sin tid. Hög arbetslöshet kommer därför bestå ett tag. Att arbetslösheten stiger när efterfrågan (BNP) mattas av är ett känt ekonomiskt samband (Okuns lag). Antalet arbetslösa bedöms dock minska 2025 och 2026. Då SKR bedömer att medelarbetstiden anpassar sig långsamt får BNP-tillväxten ett större genomslag på arbetslösheten i närtid. Under 2027 och 2028 antas en trendmässig BNP-tillväxt och SKR:s bedömning är att arbetslösheten når drygt 7,5 procent.

En normal inflationsutveckling medför långsammare öknings av prisbasbeloppet 2025. Detta tillsammans med det högre inkomstbasbeloppet leder till lägre pensionskostnader för kommunsektorn 2025. SKR ser därmed en återhämtning av skatteunderlagstillväxten samt lägre pensionskostnader under främst 2025 som sammantaget bidrar till en stor real ökning. Kommunsektorns köpkraft kommer öka alla åren framöver. Åren 2023 och 2024 minskade skatteunderlaget i reala termer, detta följs av en exceptionell ökning 2025. I genomsnitt stiger det reala skatteunderlaget med 1,8 procent 2024–2028. Detta är ungefär i linje med ett historiskt genomsnitt, men det är ändå under den historiska trenden som köpkraften har varaktigt försvagats.

Hur ser bilden ut för Gislaveds kommun?

Gislaveds kommun, som flertalet andra landsbygdskommuner, har en negativ befolkningsframskrivning. Det vill säga att framskrivningen visar att antalet invånare i kommunen blir färre samt att åldersstrukturen förändras mot en allt

äldre befolkning, där både barn, ungdomar och invånare i arbetsför ålder minskar. Detta är en mycket stor utmaning som påverkar kommunens långsiktiga förmåga att finansiera och fullgöra sitt uppdrag. Internationell forskning om krympande städer och kommuner har visat att vissa grupper av invånare är mer benägna att lämna den krympande kommunen än andra; singlar, ungdomar, kvinnor, högutbildade, kvalificerade och värlönlade hör till dem som i högre grad än andra flyttar till större städer.

Det är av mycket stor vikt att Gislaveds kommun når framgång med attraktivitetsskapande åtgärder för att vända trenden med färre invånare. Det är också av vikt att utöka samarbetena med närliggande kommuner och regionen i olika frågor och ett fördjupat samarbete med befintligt näringsliv. Det behöver även skapas bra förutsättningar för etablering av nya företag, för att kommunen även i framtiden ska kunna möjliggöra leveranser av välfärds-tjänster i tillräcklig omfattning samt med god kvalitet.

Kommunkoncernen behöver fortsätta att arbeta med att utveckla verksamheterna med förändrade arbetssätt samt att öka förståelsen och samarbeten mellan olika verksamheter för att klara av nödvändiga effektiviseringar och anpassningar.

Som det framgår i avsnittet om befolkningsutveckling har Gislaveds kommun en stor demografisk utmaning i och med att barn och ungdomar samt invånare i arbetsför ålder förutspås att minska medan invånare som är framförallt 80+ förutspås att öka markant. Detta innebär redan stora utmanande politiska ställningstaganden och prioriteringar.

För mer information om befolkningsutveckling se avsnitt 2.3.1 Befolkningsutveckling.

2.3.3 Hållbar utveckling

En hållbar utveckling innebär att kunna tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina. Med en hållbar samhällsutveckling kan vi utveckla, bygga och förvalta Gislaveds kommun både idag och för framtiden. Kommunens arbete med hållbar utveckling hanteras inom ramen för kommunens strategi för hållbar utveckling, som i sin tur utgår från bland annat FN:s globala mål för hållbar utveckling genom Agenda 2030.

Kommunen jobbar utifrån de tre olika övergripande aspekterna ekonomisk, miljömässig och social i sitt arbete med hållbarhet. För att åstadkomma en hållbar utveckling behöver kommunkoncernen en tydlig ledning och styrning. Det innefattar att identifiera vilka insatser som krävs och hur dessa ska verkställas framåt. Detta innebär att kommunen stärker sin förmåga gällande att omhänderta de strategiska målsättningar som lagts fram och åstadkomma förflyttning i rätt riktning. En viktig del i arbetet är att skapa en förståelse i varje förvaltning, avdelning och enhet för den egna rollen i att uppnå de förändringar som krävs för att skapa en hållbar utveckling. Hållbarhetsfrågorna behöver också vara en självklar del i den ordinarie verksamhetsplaneringen.

Kommunen behöver också aktivt förstå sin egen roll i de samhällsliga trender som identifierats och analysera effekten som kommunens arbete bidrar till i detta sammanhang. På så sätt kan vi skapa en förmåga att kontinuerligt förbättra våra insatser och åtgärder.

EU har genom olika direktiv stärkt kraven på bolag och företags uppföljning av deras hållbarhetspåverkan. Kommunen behöver göra liknande insatser och dra nytta av de standarder, regler och uppföljningsmodeller som nu växer fram genom EU:s Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) samt eventuella kommande förändringar av regelverket inom hållbarhetsområdet.

Ekonomiska aspekter:

Arbetslösheten i Gislaveds kommun har ökat till 6,9 procent i det fjärde kvartalet 2024 jämfört med 6,2 procent året innan. Detta är högre än länet (6,1 procent) men strax under riket som helhet (7,0 procent). Vi ser att kvinnor i åldern 18–24 år är en grupp där arbetslösheten har ökat under året (+2,9 procent). För män i samma grupp har arbetslösheten istället minskat (-0,3 procent). Om detta är tillfälliga förändringar eller ej är för tidigt att säga.

Konjunkturen har påverkat arbetsmarknaden negativt men trots detta finns det fortfarande behov av arbetskraft inom vissa branscher. Kompetensförsörjning är fortsatt en utmaning där den tillgängliga arbetskraften inte alltid motsvarar kraven på arbetsmarknaden och där det för många arbetsgivare är en utmaning att hitta rätt kompetens. Antalet konkurser är på en relativ lik nivå jämfört med föregående år.

Antalet som tar emot ekonomiskt bistånd har sjunkit under flera års tid. Under 2024 har antalet som tar emot ekonomiskt bistånd istället ökat något, men det är i dagsläget för tidigt att dra några slutsatser kring detta och om det finns mer långsiktiga behov.

Näringslivsprogrammet som antogs i slutet av året skapar en tydlig riktning i det kommande arbetet med att främja tillväxt i kommunen och bidra positivt till den ekonomiska utvecklingen.

Miljömässiga aspekter:

Under 2024 har flertalet åtgärder vidtagits för att öka andelen och användandet av förnybara och/eller fossilfria drivmedel och energikällor. Detta beskrivs närmare i utvecklingsmål kopplat till förnybara energikällor. Ett möbelförråd med digitalt register har skapats för effektivare användning av redan ägd utrustning och på så sätt minska behov av nyinköp.

Vid en översyn av inköpsprocessen har det framkommit att det finns en del svinn av exempelvis förbrukningsartiklar. Rutiner ska tas fram för att försöka minska kassation. Kommunen har också sett över och förlängt intervallet som lärplattor och datorer byts ut samt möjligheterna till att reparera istället för att kassera och köpa nytt.

Klimat- och hållbarhetskrav har integrerats i processerna för att säkerställa att byggprojekt och miljöarbete följer hållbara riktlinjer.

Sociala aspekter:

Förebyggande insatser har genomförts för att minska psykisk ohälsa, ensamhet och utsatthet, som en del av arbetet med Nära vård. Ett arbete har påbörjats med att stärka kommunens arbete kopplat till barnkonventionen, där barnkonsekvensanalyser har pekats ut som ett viktigt verktyg och där ett arbete är påbörjat. Arbetet med att ställa om utifrån ny socialtjänstlag som träder i kraft under 2025 har påbörjats. Nuläges- och behovsanalyser har påbörjats för att kunna ligga till grund för beslut om prioriteringar som kommunen behöver ta ställning till framöver.

Vi ser fortsatt att kvinnor är sjukskrivna i högre utsträckning än män och att unga tjejer anger att de mår sämre än vad killar gör. Det krävs ett fortsatt arbete med att både förstå orsaker till dessa skillnader samt att identifiera åtgärder för att minska dessa könsskillnader.

2.4 Händelser av väsentlig betydelse

- Kommunfullmäktige antog en fördjupad översiktsplan för Gislaved och Anderstorp.
- Kommunstyrelsen antog ett kommunövergripande näringslivsprogram.
- Under året genomfördes försäljning av kommunens boenden till AB Gislavedshus, baserat på kommunfullmäktiges beslut i september 2023.
- Flera markförvärv har genomförts, främst strategiska fastighetsköp som i framtiden kommer att användas för verksamhet, bostäder och handel.
- Kommunstyrelsen fattade ett investeringsbeslut om 341 miljoner kronor för ett nytt kommunalt badhus.
- Första spadtaget togs på Stationsallén i centrala Gislaved, där fem huskroppar med lägenheter, parkeringshus, förskola och eventuellt verksamhetslokaler för kommunala ändamål ska uppföras.
- Beslut fattades om att lämna det befintliga personalsystemet, vilket har haft bred påverkan eftersom det utgör kommunens största system.
- Kommunens ekonomiska situation har krävt mycket arbete från både tjänstepersoner och politiker. Nya ekonomiska styrprinciper och flera nya arbetssätt har antagits för att förbättra ekonomistyrningen.
- EU:s arbetstidsdirektiv om dygnsvila innebär ett paradigmskifte för räddningstjänstens dygnslånga pass. Förhandlingar på central nivå har pågått under året och kan få effekter under 2025.
- En ny processororienterad organisation för samhällsutvecklingsförvaltningen trädde i kraft vid årsskiftet 2024/2025.
- Flera verksamhetsområden inom socialförvaltningen har genomgått organisatoriska förändringar för att anpassa sig till nya förutsättningar och stärka det förebyggande perspektivet inför kommande lagstiftning och volymökningar.
- Minskade barnkullar har påverkat förskoleverksamheten, vilket har lett till en anpassning av ledningsorganisationen och lokaler. Vissa tidigare beslut om ny- och tillbyggnader har omprövats utifrån indikationer om minskade elevkullar.
- GGVV-kommunerna har beslutat om fördjupad samverkan gällande gymnasieutbildningar och har tecknat ett primärt samverkansavtal för dimensionering av gymnasieskolan.
- Solcellsparken i Mossarp med tillhörande batterilagring som ägs av Gislaved Energis samägda bolag Gislaved Energipark har satts i drift.
- Ett nytt dotterbolag inom energikoncernen har registrerats (Gislaved Energi Service AB).
- Gislaveds kommun fyllde 50 år och firade med en rad aktiviteter under året, inklusive en stor jubileumsfest den 30–31 augusti.

2.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

2.5.1 Vision

Visionen beskriver vad kommunfullmäktige vill uppnå på längre sikt. Visionen är ett redskap för styrning av den kommunala verksamheten. Gislaveds kommuns vision är en ledstjärna för hur kommunen önskar att utvecklas. Visionen är:

- ***Gislaveds kommun är platsen man gärna identifierar sig med och har en god relation till***

Den kommunala organisationen – förtroendevalda och förvaltningar – vill uppnå vision 2040 genom att vi:

- ***levererar*** en fungerande vardag för individen,
- ***fungerar*** som informationssamlare, samordnare och bas för nätverk,
- ***samverkar*** för en tillgänglig region och effektiv resursanvändning,
- ***uppmärksammar*** bärarna av den kulturella industrikommunen.

2.5.2 Värdegrund

Gislaveds kommun verkar utifrån alla människors lika värde. Alla invånare ska ha samma möjlighet att delta i den demokratiska processen och att nå inflytande över de beslut som tas.

Gislaveds kommun präglas av ömsesidig respekt. Beslut fattas på en rättssäker och saklig grund. I mötet med kommunens verksamheter ska alla invånare känna att de har samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter.

Gislaveds kommun har respekt för människors olikheter och vill tillvarata kommunens mångkulturella profil.

Gislaveds kommun tar tillvara på barnperspektivet och arbetar för en samhällsutveckling som inte äventyrar möjligheterna för kommande generationer.

2.5.3 Styrmodell

Gislaveds kommuns styrmodell är ett samlingsbegrepp som tydliggör en gemensam struktur och gemensamma arbetssätt för styrning och ledning av kommunen. Detta syftar till att säkerställa att de politiska viljeinriktningarna får genomslag i verksamheterna. Styrmodellen omfattar hela kommunens organisation.

Styrmodellen är politiskt neutral och ska fungera oavsett politiskt innehåll, samt över tid. Det är vad man fyller styrmodellen med som ska spegla rådande politiska viljeinriktningar.

Gislaveds kommuns vision och värdegrund utgör verksamhetens grunduppdrag tillsammans med kommunala och statliga styrdokument.

Grunduppdraget är utgångspunkt för arbetet med personalpolitiska mål, finansiella mål, resursfördelning och utveckling. För att kvalitetssäkra verksamheten kopplas kritiska kvalitetsfaktorer och indikatorer till grunduppdraget. Styrmodellen illustreras av nedanstående bild:

2.5.4 Årets interna kontroll

Arbetet med intern kontroll är lagstadgat och utgör en viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet. Den interna kontrollen ska utveckla och säkerställa funktion och kvalitet i kommunens samtliga verksamheter och därmed minska risken för avsiktliga eller oavsiktliga fel.

Intern kontroll 2024

Den sammanfattande bilden av kommunkoncernens interna kontroll är att processen behöver implementeras ytterligare. Arbetet med intern kontroll behöver bli en mer naturlig del i utförandet av grunduppdraget för att i sin tur höja kvaliteten på rapporteringen och därigenom säkerställa en systematisk uppföljning och genomslagskraft i arbetet.

Utav totalt 73 kontrollmoment för nämnderna och 23 kontrollmoment för bolagen kunde 5 kontroller inte genomföras och 5 var underkända. För dessa är åtgärder planerade eller genomförda. Inget av de negativa kontrollmomenten var av sådan art att kommunstyrelsen behövde ta något separat beslut, utan åtgärderna har hanterats av berörda nämnder.

Samtliga nämnder har haft en antagen intern kontrollplan samt följt beslutad process och uppvisar för 2024 ett systematiskt arbete med intern kontroll utifrån på förhand identifierade risker. För bolagen har alla förutom ett bolag haft en antagen intern kontrollplan för 2024 samt en fungerande process för uppföljning och åtgärder. För de avvikelser som uppmärksammats har också åtgärder planerats och genomförts eller påbörjats under året. Sammantaget kan därför nämndernas och bolagens interna kontroll ses som godkänd, även om uppföljningen inte genomgående är helt fullständig.

2.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

2.6.1 Kommunfullmäktiges grunduppdrag

Gislaveds kommun har tre grunduppdrag: att leverera välfärd och service till invånarna, att arbeta med demokrati- och samhällsutveckling och att vara en arbetsgivare. Välfärd och service följs upp vid samtliga rapporteringstillfällen medan de övriga två uppdragen följs upp vid delårs- och årsredovisningarna.

2.6.1.1 Välfärd och service

Ett av kommunens grunduppdrag är att leverera välfärd och service till kommuninvånarna. Hur kommunen har arbetat med detta grunduppdrag under året beskrivs under detta avsnitt. Beskrivningen görs utifrån målgruppens, medarbetarnas och verksamheternas perspektiv.

Målgrupp

Under året har fokus legat på att förbättra servicenivå, kommunikation och tillgänglighet för kommuninvånarna. Särskild vikt har lagts vid att öka medvetenheten om vikten av ett gott bemötande och hög servicegrad. E-tjänster har utvecklats och breddats för att effektivisera ärendehantering.

Inom socialnämndens verksamheter har det förebyggande arbetet varit en prioritet. Exempel på insatser inkluderar utbildning inom vårdprevention, utökade stödinsatser för barn och unga samt hälsosamtal för äldre. Brukarundersökningar visar att verksamheternas kvalitet bedöms som god av brukare och klienter.

Grundskolans resultat har försämrats, med färre elever som uppnår behörighet till nationella gymnasieprogram jämfört med föregående år. Däremot har fler gymnasieelever tagit examen. Förskolans verksamhet får goda omdömen från barn och vårdnadshavare. Enkäter från grund- och gymnasieskolan visar att de flesta elever trivs i skolan och upplever den som en trygg plats. Vuxenutbildningen och arbetsmarknadsinsatserna anpassas i hög grad efter individens behov. Överlag har insatserna gett goda resultat, men framgången är beroende på samspelet mellan individer, kommunens olika funktioner och verksamheter.

Under året har räddningstjänsten hanterat flera insatser, bland annat vid översvämningar, bränder, trafikolyckor och hot om suicid. I det förebyggande arbetet har många invånare utbildats i hjärt-lungräddning (HLR) och brand-säkerhet.

Under året firade Gislaved 50 år som kommun. Genom en rad aktiviteter, spridda över olika orter och målgrupper, skapades en bred delaktighet. Den stora jubileumsfesten hölls i slutet av augusti.

Kommunens kulturverksamhet har hög efterfrågan. Under året har särskild vikt lagts vid att anpassa verksamheten efter besökarnas behov samt att

tydliggöra utbud och erbjudanden. Flera kulturevenemang har arrangerats och bidragit till att sätta Gislaveds kommun på kartan inom kultursektorn.

Medarbetarna

Årets medarbetarenkät visade att majoriteten av frågorna fick positiva svar. Detta indikerar att medarbetarna upplever goda möjligheter till utveckling och delaktighet.

Med hänsyn till kommunens ekonomiska situation har kompetensutvecklingen under året varit restriktiv. Fortbildning har främst prioriterats inom områden där aktuella kunskaper, som exempelvis lagstiftning, är avgörande.

Den nya förvaltningsorganisationen, som infördes 2023, påverkade personalomsättningen även under 2024 men har nu stabiliserats. Organisationsförändringarna har också fört med sig nya kunskaper och perspektiv, vilket har bidragit till att utveckla och höja kvaliteten i arbetet.

På vissa håll har det varit svårt att rekrytera personal, samtidigt som kommunens ekonomiska situation lett till att många tjänster medvetet har hållits vakanta. Detta har ökat arbetsbelastningen på befintlig personal, vilket i vissa fall påverkat möjligheten att arbeta långsiktigt och strategiskt.

Kommunen har utforskat nya tekniska lösningar, såsom robotisering inom lokalvård, för att öka kostnadseffektiviteten och minska den ergonomiska belastningen på personalen. Detta ger också möjlighet till kompetensutveckling inom teknik och maskinell utveckling.

I framtiden kommer det att finnas färre personer tillgängliga för att arbeta inom välfärden. Därför måste kommunen ligga i framkant när det gäller automatisering av processer. De resurser som finns behöver riktas mot områden där mänsklig kompetens är oundgänglig. För att säkra framtidens kompetensförsörjning krävs fortsatt aktiv planering samt arbete för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Verksamheterna

Under året har kommunen fortsatt arbetet med att förbättra interna styr- och stödprocesser för att stärka fokus på leverans av grunduppdraget. Arbetet med en stabil ekonomi har också fortsatt, med särskilt fokus på ekonomistyrning, investeringsplanering och exploateringsekonomi.

Under året påbörjades arbetet med en ny översiktsplan för att kartlägga framtida mark- och vattenanvändning – en viktig del av en hållbar utveckling. Tidiga dialoger med invånare och politiker har genomförts för att samla in underlag och lägga grunden för det fortsatta arbetet.

Kommunen har också tagit viktiga steg för att förverkliga visionerna "Gislaved 2040 – Mötesplatsen vid Nissan" och "Bro till bro i Anderstorp". Förberedelser pågår inför områdenas omvandling, och detaljplanearbetet är i full gång.

Kommunens verksamheter fortsätter att utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete. Inom socialnämnden används ledningssystemet Stig, och nya välfärdstekniska lösningar har införts – med fler satsningar planerade.

Skolverksamheten har genom uppföljning av kvalitetsarbetet identifierat viktiga utvecklingsområden. De närmaste åren ligger fokus på tre områden: God undervisning, Hög närvaro samt Trygga och bra övergångar mellan skolformer.

Effektiviseringsåtgärder har genomförts inom park-, måltids- och serviceverksamhet, bland annat genom ett nytt verksamhetssystem som samordnar och förenklar arbetet, robotisering av vissa arbetsuppgifter och anpassningar för att nå en ekonomi i balans.

Tillsammans med Gnosjö, Vaggeryd, Värnamo och Hylte har kommunen arbetat för en eventuell gemensam IT-driftsorganisation. Beslutsunderlag har tagits fram för att varje kommun ska kunna ta ställning till ett inriktningsbeslut och en förstudie.

Inom kultur- och fritidsområdet har Gislaved deltagit i internationella samarbeten och bidragit till samordningen av friluftsliv i länet. Många verksamheter har varit engagerade i kommunens 50-årsjubileum, vilket har skapat glädje och stärkt gemenskapen.

För att hantera framtida utmaningar krävs ett nära samarbete på alla nivåer. Gemensamma beslut och effektiv samverkan blir avgörande för att kommunen ska kunna fortsätta att uppfylla sitt välfärdsuppdrag.

2.6.1.2 Demokrati och samhällsutveckling

Kommunfullmäktige ansvarar för frågor som handlar om demokrati och samhällsutveckling. Utvecklingen ska ske på ett transparent och hållbart sätt med hänsyn tagen till såväl ekologiska, ekonomiska som sociala aspekter. Hållbar samhällsutveckling handlar om att skapa förutsättningar för ett dynamiskt och stabilt samhälle där dagens behov inte äventyrar kommande generationers förutsättningar. Att arbeta för en hållbar utveckling kräver samarbete och styrning på flera nivåer samtidigt. Kommunen ska arbeta utifrån Agenda 2030.

Demokrati och delaktighet

Invånares delaktighet är en av grundpelarna i ett demokratiskt samhälle. I arbetet med Agenda 2030 kopplas demokratifrågorna exempelvis till målet om fredliga och inkluderande samhällen. En generellt viktig fråga att fokusera på är att öka delaktigheten i de demokratiska beslutsprocesserna och stärka tilliten för kommunen som samhällsutvecklare. Kommunen har genomfört lokalsamtal i Broaryd, Gryteryd, Hestra, Öreryd, Valdshult och Stengårdshult, där invånarna har fått möjlighet att diskutera frågor som vägar, kollektivtrafik, bostadsbyggande, skolor och krisberedskap. Dessa samtal har identifierat både tillgångar och utmaningar, såsom bostadsbrist och eftersatt vägunderhåll.

Förtroendet för kommunen grundar sig till stor del i dess förmåga att leverera den service som boende, besökare och näringsliv förväntar sig. Att arbeta med att leverera service av hög kvalitet som möter målgruppernas behov är därför centralt. Det är också en förutsättning att beslutsunderlag innehåller en väl genomarbetad analys som ger vägledning inför beslutsfattandet.

Medborgarbudget och ungdomsråd

Kommunens medborgarbudget har tagit ett nytt steg med de första utbetalningarna för att förverkliga framröstade förslag. I området Kållerstad, Ås, Tallberga, Sunnaryd kommer till exempel en grillplats och ett utegym att uppföras. I Bosebo, Våthult, Båraryd, Lövås kommer en gångstig att anläggas samt två grillplatser att uppföras. Dessutom har kommunen beslutat att införa ett ungdomsråd för att öka ungdomars delaktighet i beslutsprocesserna.

Samhällsutveckling och infrastruktur

Samhällsutvecklingen sker både genom enskilda projekt och långsiktig planering. Viktiga projekt inkluderar centrumutveckling i Anderstorp och Gislaved, samt byggandet av ett nytt badhus i Gislaved och en ny publikhall i Anderstorp. Dessa projekt involverar dialog med invånare, civilsamhälle och näringsliv för att förankra planerna och väcka intresse för medskapande.

I centrala Gislaved har under 2024 projektet vid Stationsallén startats upp av entreprenör vilket kommer utveckla området med bostäder, verksamhetslokaler och parkeringshus.

Fastighets- och bostadsutveckling

Kommunen har genomfört omfattande renoveringar och nybyggnationer, såsom Sörgårdens förskola och Klockaregårdsskolan. För att möta den ökade efterfrågan på bostäder och lokaler har strategiska markförvärv gjorts. Detaljplanearbeten pågår för att skapa förutsättningar för exploateringar och etableringar.

Långsiktig planering

För den långsiktiga samhällsutvecklingen är planeringen grundläggande. Processen för gemensamt nytt vattenverk tillsammans med Gnosjö kommun fortsätter genom framtagande av fördjupade underlag. Arbetet med en ny översiktsplan har inletts, vilket involverar många medarbetare och innebär ett omfattande demokrati- och dialogarbete. Översiktsplanen kommer att vara ett bärande styrdokument för kommunens hållbara utveckling och tillväxt.

Kvarstående utmaningar

Trots framstegen finns kvarstående utmaningar. Bostadsbrist, eftersatt vägunderhåll och trafiksäkerhet är några av de problem som identifierats i lokalsamtalen. Dessutom finns det behov av att attrahera fler exploatörer för

att förverkliga kommunens visioner för bostads- och centrumutveckling. Kommunen arbetar också med att förbättra kommunikationen och öka förtroendet bland invånarna.

Sammanfattningsvis har Gislaved kommun gjort betydande framsteg inom demokrati- och samhällsutveckling genom att fokusera på hållbarhet, delaktighet och långsiktig planering. Samtidigt kvarstår utmaningar som kräver fortsatt arbete och engagemang från kommunen.

2.6.1.3 Arbetsgivare

Gislaved kommun strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare och möta de utmaningar som finns inom kompetensförsörjning. Kommunen arbetar med att attrahera, behålla, utveckla och avveckla/ställa om kompetens för att säkerställa en hållbar och effektiv organisation. En av de stora utmaningarna är den demografiska förändringen, där andelen äldre och yngre ökar medan gruppen som arbetar blir mindre och kommer ut på arbetsmarknaden allt senare. På kort tid kommer en relativt stor andel av kommunens nuvarande medarbetare att gå i pension, vilket ställer höga krav på rekrytering och kompetensförsörjning.

Kompetensförsörjningsstrategi

Kommunfullmäktige har antagit en kompetensförsörjningsstrategi och en plan för hur arbetet med kompetensförsörjning ska hanteras på förvaltningsnivå. Genom förvaltningarnas kompetensförsörjningsplaner kan kommunen skapa bättre aktiviteter för att behålla och utveckla medarbetare. Detta inkluderar att stärka möjligheten till intern rörlighet och att hitta karriärvägar internt, istället för att medarbetare söker nytt arbete utanför kommunen. Ett arbete för att öka möjligheterna med Omställningsfonden har inletts och kommer att fortsätta under 2025.

Ledarutvecklingsprogram

För att stärka och utveckla chefs- och ledarskapet i organisationen har kommunen påbörjat ett arbete med att framställa ledarutvecklingsprogram. Detta program riktar sig till både nya och etablerade chefer och syftar till att förbättra deras ledarskapsförmåga och stödja dem i deras roll.

ESF-projekt

Våren 2024 startades ett ESF-projekt i samarbete med Nässjö kommun. Projektet syftar till att stärka medarbetare inom utvalda grupper i deras yrkesroll och att utforma en struktur för att möta medarbetare utan tidigare erfarenhet av arbetsliv och/eller specifika yrken. Kommunen vill på detta sätt stärka både medarbetare och chefer inom kompetensförsörjningsområdets alla delar.

Attraktivitet och utveckling

Gislaved kommun arbetar aktivt med frågor inom attraktivitet, behålla medarbetare, utveckla och avveckla kompetens. Flera uppdrag och projekt är igång för att säkerställa en god kompetensförsörjning inom organisationen. Kommunen strävar efter att vara en arbetsplats i framkant och att erbjuda medarbetarna möjligheter till utveckling och karriärvägar.

Kvarstående utmaningar

Trots framstegen finns kvarstående utmaningar. Den demografiska förändringen innebär att kommunen måste hitta sätt att attrahera och behålla medarbetare i en tid då arbetskraften minskar. Rekryteringsutmaningar är stora, både för offentliga och privata arbetsgivare. Kommunen måste fortsätta att utveckla sina strategier och program för att säkerställa en hållbar kompetensförsörjning och möta framtida behov.

2.6.2 Kritiska kvalitetsfaktorer

Utifrån kommunens grunduppdrag har det identifierats olika områden, eller faktorer, där det bedöms särskilt viktigt att ha god kvalitet. Om kommunen har god kvalitet och effektivitet inom dessa faktorer, så säkerställer kommunen att grunduppdraget har utförts väl. Kvalitetsfaktorerna har tagits fram genom att utgå från fyra olika perspektiv: målgrupp, ekonomi, medarbetare och verksamhet.

Vid varje uppföljning görs en bedömning av hur väl dessa faktorer är kvalitetssäkrade:

- Godkänd (grön) – Vi har en god kvalitetssäkring av denna faktor.
- Varning (gul) – Det finns risk för att vi inte har kvalitetssäkrat denna kritiska faktor, åtgärder pågår.
- Inte godkänd (röd) – Vi har inte kvalitetssäkrat denna kritiska faktor, åtgärder ska vidtas.

2.6.2.1 Målgrupp

2.6.2.1.1 *Möjlighet till delaktighet och inflytande*

Beskrivning

Förtroende för politiker och medarbetare är grunden för vårt demokratiska uppdrag. Det är viktigt att kommuninvånarna har en grundläggande kunskap kring kommunens beslutsprocess, verksamhet och ekonomi för att bygga förtroende för kommunens arbete, skapa trygghet hos invånarna och acceptans för fattade beslut. Invånarna ska kunna känna sig delaktiga i beslut som berör dem. Samtidigt är det viktigt med tydlighet i vilka frågor och i vilken omfattning möjlighet till inflytande finns. Tilliten bygger på att vi kan hålla vad vi lovar och samtidigt upprätthålla den demokratiska ordningen.

Kommentar

Gislaveds kommun arbetar strategiskt för att öka delaktighet och inflytande bland invånarna. Arbetet är kvalitetssäkrat genom flera etablerade processer, såsom lokalsamtal, medborgarbudget och medborgarråd, där intresset överlag är stort. Kommunstyrelsen har ett strategiskt uppdrag att ta tillvara på medborgarnas synpunkter och stimulera delaktighet. En utredning har genomförts för att bättre inkludera ungdomars perspektiv, vilket resulterade i beslutet att införa ett ungdomsråd.

Trots dessa insatser finns det kvarstående utmaningar, som att säkerställa representativt deltagande, särskilt bland ungdomar. Kommunen behöver fortsätta arbetet med att göra det lättare för invånarna att framföra idéer och synpunkter, och att ge återkoppling om hur dessa perspektiv har beaktats i kommunens utveckling. Ett utvecklingsarbete har påbörjats för att bättre koppla dialoger, enkäter och andra former av delaktighet till styrning och ledning genom kommunens planerings- och budgetprocess. Detta är viktigt för att stärka förtroendet för kommunens demokratiska uppdrag. Metoder som medborgardialoger stödjer det representativa systemet men ersätter det inte.

Frågan är om delaktighet och inflytande är komplex, och det finns fall där det saknas former för det. Sammantaget tyder dessa faktorer på att arbetet är kvalitetssäkrat i hög grad, men att det finns områden för fortsatt förbättring.

2.6.2.1.2 *Tillgänglighet och bemötande*

Beskrivning

Vi ska erbjuda en god kommunal service då det finns ett begränsat utbud av andra leverantörer för våra invånare. Genom positiva serviceupplevelser ökar inte bara förtroendet för kommunen utan även attraktiviteten som plats att bo, leva, besöka och bedriva verksamhet. Alla aspekter av verksamheten, utförd av alla medarbetare, ska syfta till att främja inkluderande samhällsdeltagande för alla invånare på samma villkor. Aktiva steg ska tas för att alla ska känna sig välkomna och göra det lätt att nå oss. Prioriterat är att ge korrekt, tydlig och användbar information som är förståelig för alla och att tillhandahålla kontaktsätt som passar alla med snabb, högkvalitativ respons.

Kommentar

Extern kontakt med kommunen sker främst genom kommunens kontaktcenter, som under 2024 tog emot cirka 40 000 ärenden via e-tjänst, telefon, besök eller e-post. Det finns möjlighet lämna synpunkter på service och bemötande, vilket följs upp kontinuerligt. Under 2024 finns inga indikationer på brister i bemötande från medarbetare. Insatser för att förbättra tillgänglighet och bemötande sker successivt. Exempelvis har det under året introducerats en ny

tjänst som gör att den som ringer kan välja att bli uppringd istället för att vänta på att komma fram.

Under året har bemötande och värdskap varit i fokus vid flera tillfällen. Under jubileumsåret utbildades medarbetare och förtroendevalda i värdskap, stolthet och inkludering. Vid en chefsdag föreläste Dan Hansson om effekterna av ohövlighet i organisationer. Inom pilotprojektet "Gästa" har höjt skalskydd och nya rutiner för in- och utpasseringar i kommunhuset införts, med syfte att stärka värdskapet och skapa en positiv upplevelse för besökare.

Sammantaget tyder dessa faktorer på att arbetet är kvalitetssäkrat i hög grad. Det finns en tydlig ambition att kontinuerligt utveckla och förbättra dessa områden.

2.6.2.1.3 Extern kommunikation

Beskrivning

Syftet med vår kommunikation är att skapa värde för medarbete, invånare, näringsliv och besökare samt utgör en grundläggande del av demokratin. Fokus ligger på att främja delaktighet, tillgänglighet och förtroende, och kommunicera en sann bild av kommunen. Vid eventuella fel eller brister är öppenhet och transparens viktigt. Kommunikationen ska förmedla kunskap om kommunen som plats, organisation och arbetsgivare för att underlätta för invånare, näringsliv, besökare och verksamma i området samt skapa förutsättningar för insyn och inflytande, samt uppmuntra till dialog.

Kommentar

Under 2024 har kommunen fokuserat på att stärka sin digitala närvaro och skapa mer engagerande innehåll, särskilt i samband med 50-årsjubileet, som hade en särskild webbplats för evenemang och nyheter vilket bidrog till rekordhöga besöksiffror och många nya följare på sociala medier. Kommunen har även gett ut ett fysiskt magasin, som enligt läsarundersökningar nått målgruppen familjebildare och personer i åldern 35–50 år effektivt.

Kvalitetssäkringen av kommunens kommunikationsinsatser framgår av uppföljningen av läsarundersökningen för jubileumsmagasinet och den strategiska användningen av både digitala och fysiska kanaler. Kommunens 50-årsfirande och Jubileumsfesten krävde omfattande arbetsinsatser och bidrog till ökad extern kommunikation. Ett av målen för jubileumsåret var att öka antalet medlemmar i medborgarrådet, vilket resulterade i 19 nya medlemmar, totalt 109.

Valda delar av kommunens verksamheter, som Centrum för livslångt lärande och AB Gislavedshus, har höjt sin synlighet och marknadsföring genom nya webbplatser och ökad närvaro på sociala medier. Kvarstående utmaningar inkluderar att fortsätta engagera och nå ut till olika målgrupper samt att

balansera mellan digitala och fysiska kommunikationskanaler för att säkerställa bred tillgänglighet och effektivitet.

Sammantaget tyder dessa faktorer på att arbetet är kvalitetssäkrat i hög grad. Kommunen har ett strukturerat och kvalitetssäkrat tillvägagångssätt för extern kommunikation.

2.6.2.2 Verksamhet

2.6.2.2.1 Intern kommunikation

Beskrivning

För att stödja medarbetare i deras dagliga arbete ska rätt information levereras i rätt tid, kanal, format och från rätt avsändare. Det ger medarbetarna verktyg och bättre förutsättningar för att göra ett effektivt jobb och möta utmaningar. Genom att skapa dialog, engagemang och delaktighet bygger vi stolthet och lojalitet genom att synliggöra våra verksamheter och medarbetare.

Kommentar

Kommunens huvudsakliga plattform för intern kommunikation är intranätet, som enligt en genomlysning från 2023 upplevs som splittrat och svårnavigerat av medarbetarna. Bristande samordning och kunskapsbrist om befintliga verktyg leder till ineffektivitet och dubbelarbete. För att kvalitetssäkra internkommunikationen behöver ett nytt intranät inkluderas i framtida lösningar och i digitaliseringsstrategin. På kort sikt krävs förbättringar av intranätets struktur och sökfunktion samt utvecklad utbildning vid introduktion och större uppdateringar.

Kommunikationsstödet till verksamheterna har ökat genom ett nytt arbetssätt med kontaktkommunikatörer i förvaltningarna och konkreta verktyg. Socialförvaltningen har byggt om sin interna webbplats "Kvalitetsfabriken" för att förenkla och kvalitetssäkra medarbetarnas och chefernas dagliga arbete. Kommunen har även lanserat ett nytt verktyg för digitala utbildningar, där interna utbildningar byggs av medarbetare från olika förvaltningar. Ett nytt internt nätverk har skapats i samband med detta verktyg.

Erfarenheter från 50-årsfirandet har stärkt gemenskapen och ökat samarbetet mellan medarbetare. Kvarstående utmaningar inkluderar att förbättra intranätets användarvänlighet och samordning samt att säkerställa effektiv utbildning och stöd för medarbetarna.

Sammantaget visar dessa faktorer att kommunen har vidtagit flera åtgärder för att kvalitetssäkra internkommunikationen, men att det fortfarande finns betydande utmaningar som behöver adresseras för att uppnå en högre grad av kvalitetssäkring.

2.6.2.2.2 *En kultur med fokus på leverans utifrån målgruppens behov*

Beskrivning

Att leverera tjänster och service av hög kvalitet kräver en kultur som präglas av kundfokus i våra egna leveranser, att vara lyhörd för verksamhetens behov och att ge förutsättningar för, samt säkerställa god ordning och reda samt självorganisering och professionalism som innehåller helhetssyn, utvecklingsfokus och kundfokus.

Kommentar

Gislaveds kommun följer en styrmodell som anpassas efter målgruppens behov och medarbetarnas kunskap. För att säkerställa en effektiv verksamhet är det avgörande att styrmodellen fungerar fullt ut. Ett pågående förbättringsarbete syftar till att öka kvaliteten och förbättra efterlevnaden av modellen i verksamheterna.

Styr- och stöduppdragen spelar en viktig roll i att utveckla ledarskap, medarbetarskap och samarbete med ett kundorienterat fokus. Under året har utvecklingsträffar hållits för att möjliggöra lärande och erfarenhetsutbyte mellan kollegor. Ett förbättringsarbete har också påbörjats för att bättra inkludera kundundersökningar i planerings- och uppföljningsprocessen, vilket är en viktig del av hur kommunen hanterar input från dialoger, enkäter och undersökningar.

Under årets två chefsdagar har fokus legat på kundfokus, värdskap och bemötande, som en fortsättning på tidigare arbete. Lokalsamtal har hållits i Hestra och Broaryd, där olika samhällsfrågor har diskuterats, med rekordhög deltagande i Hestra.

En utredning har genomförts för att öka delaktigheten och engagemanget bland unga, vilket ledde till beslutet att inrätta ett ungdomsråd.

Kvarstående utmaningar inkluderar att säkerställa fullständig efterlevnad av styrmodellen och att effektivt hantera input från olika målgrupper för att förbättra verksamheten.

Sammantaget visar dessa faktorer att kommunen har vidtagit flera åtgärder för att kvalitetssäkra en kultur med fokus på leverans utifrån målgruppens behov, men att det fortfarande finns utmaningar som behöver adresseras för att uppnå en ännu högre grad av kvalitetssäkring.

2.6.2.3 Medarbetare

2.6.2.3.1 *Rätt bemanning och kompetens*

Beskrivning

För att kommunen ska kunna leverera god service och nå goda resultat är en av de viktigaste förutsättningarna att kommunkoncernen är bemannad på rätt sätt utifrån rådande förutsättningar och av medarbetare med rätt kompetens. Verksamheterna ska aktivt arbeta med kompetensförsörjningsplanering och söka anpassningar utifrån rekryteringsläget.

Kommentar

Rekryteringsunderlaget för nya medarbetare kan ibland vara begränsat, särskilt inom bristyrken där yrkeserfarenhet saknas för att uppfylla kraven i de utannonserade tjänsterna. Många sökande är nytexaminerade, och omvärldsbevakning visar att samma yrkesgrupper är svåra att rekrytera över hela landet. För övriga tjänster finns det dock kvalificerade sökande till de flesta positioner.

En framtida utmaning är att omvandla den interna kompetensen för att utnyttja potentialen hos medarbetare som vill utvecklas inom områden där kommunen ser ett framtida kompetensbehov. Förvaltningarnas kompetensförsörjningsplaner kommer att spela en viktig roll, med inventering av kompetens på ett, tre och fem års sikt.

Ett strukturerat sätt att arbeta med lönebildning har utvecklats, med fokus på rätt lön. Detta kommer att öka attraktiviteten och underlätta rekrytering genom att Gislaved erbjuder marknadsmässiga och konkurrenskraftiga löner inom sårbara befattningar ur ett kompetensförsörjningsperspektiv.

Gislaveds kommun arbetar aktivt med frågor kring attraktivitet, att behålla medarbetare samt att utveckla och avveckla kompetens. Detta sker genom flera uppdrag och projekt för att säkerställa en god kompetensförsörjning inom organisationen. Ett exempel är uppdraget att utveckla tillvaratagandet av äldre medarbetares erfarenhet. Mycket av kompetensutvecklingsmedlen kommer från EFS-projekt och Komkr-medel, där kommunen har varit framgångsrik i att både söka och erhålla medel.

Den samlade bedömningen är att Gislaveds kommun har implementerat flera strategier för att kvalitetssäkra bemanning och kompetens, vilket har resulterat i en mer attraktiv arbetsplats och en långsiktig plan för att möta framtida kompetensbehov. Utmaningar kvarstår dock, särskilt inom bristyrken där yrkeserfarenhet saknas.

2.6.2.3.2 *Utvecklande arbetsklimat*

Beskrivning

Medarbetare som trivs på arbetsplatsen och har möjlighet att utvecklas samt känner engagemang är en förutsättning för ett bra genomförande av våra grunduppdrag.

Kommentar

Årets pulsmätningar och medarbetarenkät visar att majoriteten av de svarande ser sin arbetsmiljö som god, upplever arbetsuppgifterna som meningsfulla och känner sig uppskattade av sina arbetskamrater. Resultaten visar också fortsatt bra nivåer inom hållbart medarbetarengagemang (HME), särskilt inom styrning. Behovet av att utveckla uppföljning och återkoppling till medarbetarna kvarstår, även om resultatet har förbättrats något. Cheferna arbetar aktivt med att förbättra uppföljning och återkoppling i alla led, och ett ledarutvecklingsprogram håller på att utvecklas för att främja gott ledarskap.

Gislaveds kommun har också ett samverkansavtal med de fackliga organisationerna som syftar till att bevara och öka uppföljning, återkoppling och samarbete i arbetsmiljöfrågor och utvecklingsarbete. För att kvalitetssäkra arbetsmiljön och medarbetarengagemanget är det viktigt att identifiera och uppmärksamma goda exempel samt framgångsrika arbetssätt. Det är också viktigt att förbättra förutsättningarna för kollegialt lärande i organisationen.

Kvarstående utmaningar inkluderar att ytterligare förbättra uppföljning och återkoppling till medarbetarna samt att säkerställa att ledarutvecklingsprogrammet implementeras effektivt. Att fortsätta främja ett gott ledarskap och stärka samarbetet i arbetsmiljöfrågor är avgörande för att upprätthålla en hög kvalitet i arbetsmiljön.

Sammantaget tyder dessa faktorer på att arbetet är kvalitetssäkrat i hög grad.

2.6.2.4 Ekonomi

2.6.2.4.1 *Hög kostnadseffektivitet i verksamheterna*

Beskrivning

Det är särskilt kritiskt att kommunens resurser används till rätt saker och på ett effektivt sätt.

Kommentar

Gislaveds kommun definierar god ekonomisk hushållning enligt riktlinjerna för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatreserv (RER) och resultatutjämningsreserv (RUR). Kommunfullmäktiges övergripande och finansiella mål återspeglar denna princip.

För att fastställa vad som utgör god ekonomisk hushållning och vilka finansiella mål som är lämpliga, måste nuvarande ekonomiska ställning och framtida prognoser vara kända. Risker som kan påverka ekonomin, särskilt skuldnivåer och ränterisk, måste beaktas. Utifrån dessa faktorer kan politiska beslut tas om långsiktiga och kortsiktiga finansiella mål. Ett överskottsmål innebär alltid en alternativkostnad, vilket kan kräva minskade kostnader, avstå från politiska satsningar eller öka intäkterna.

God ekonomisk hushållning innebär att väga ekonomi mot verksamhet både på kort och lång sikt. Det finansiella perspektivet styr vilka verksamhetsmässiga ambitioner kommunen har råd med. Kommunen strävar efter att använda medborgarnas skattepengar kostnadseffektivt och ändamålsenligt, vilket behöver begränsa verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer ska säkerställa att resurser används effektivt.

För verksamhetsåret 2024 uppnås inte god ekonomisk hushållning på grund av nämndernas negativa budgetavvikelser. Det är avgörande att nämndernas nettokostnader håller sig inom de beslutade budgetramarna, annars riskerar kommunen att hamna i ett svårt läge. Ett negativt resultat kräver att underskottet återställs inom tre år, vilket kan leda till besparingar.

Kommunfullmäktiges mål är långsiktiga och många initiativ har startats och börjar ge resultat, såsom att få en ekonomi i balans och bygga ledningsstyrka. Prognoser för framtiden är alltid utmanande, och för 2024 redovisar tre nämnder större negativa budgetavvikelser, vilket är allvarligt både kortsiktigt och långsiktigt.

Trots att Sveriges kommuner och regioner (SKR) bedömer att ekonomin förbättras 2025, är det viktigt att åtgärda underskott i nämndernas verksamheter snarast för att skapa en god balans och möjligheter för framtiden. Det krävs fortsatt aktivt arbete av både politiker och tjänstepersoner för att eliminera underskott och rusta för framtiden genom att förbättra civilt försvar, vård, förebyggande insatser, ledningsstyrka och service till kommuninvånare och näringsliv. Kommunen måste skapa möjligheter och attraktivitet både på kort och lång sikt.

Sammanfattningsvis har Gislaveds kommun implementerat flera strategier för att säkerställa hög kostnadseffektivitet i verksamheterna, men stora utmaningar kvarstår. Kvalitetsfaktorn bedöms inte vara kvalitetssäkrad utifrån nämndernas avvikelser.

2.6.2.4.2 *Prognossäkerhet vid ekonomiska uppföljningar*

Beskrivning

Ett aktivt arbete med prognossäkerhet ger möjlighet att säkerställa att budgeterade medel kommer i arbete och att kunna vidta åtgärder vid negativ prognos.

Kommentar

Gislaveds kommun betonar vikten av träffsäkra ekonomiska prognoser för att möjliggöra rätt beslut och prioriteringar. Prognoser av hög kvalitet är avgörande för att planera resurser och göra politiska och verksamhetsmässiga prioriteringar. Vid större prognostiserade överskott eller underskott ska omprioriteringar och åtgärder genomföras för att säkerställa en ekonomi i balans. Ekonomin är överordnad verksamheten enligt kommunens ekonomiska styrprinciper och över- eller underskott hanteras i första hand av respektive nämnd.

Trots kontinuerliga förbättringar i prognossäkerheten har prognoserna för 2024 sedan första uppföljningstillfället visat ett betydande ekonomiskt underskott, trots åtgärdsplaner från nämnder och förvaltningar. Tillräckliga effekter av åtgärdsplanerna har inte uppstått för nämnder och förvaltningar under 2024 för att komma till rätta med det ekonomiska underskottet.

Prognossäkerheten varierar mellan nämnder, med vissa som uppvisar hög träffsäkerhet och andra med stora avvikelser. Försäljningen av boende- fastigheterna under året har medfört att det har varit mycket svårt att prognostisera de ekonomiska konsekvenserna för fastighetsekonomin. För finansförvaltningen har det återlagts cirka 20 mnkr från en tidigare avsättning för omhändertagande av en av kommunens deponier. Detta ställningstagande görs enbart i årsbokslutet vilket medför att effekten inte har varit möjlig att prognostisera under året.

För att förbättra prognossäkerheten och ekonomin krävs åtgärder under 2025. Kommunen kan inte förvänta sig större positiva förändringar i skatteintäkter och statsbidrag på kort sikt, vilket innebär att grunduppdrag, kultur, arbetssätt samt ledning och styrning måste ses över. Nämnder och förvaltningar behöver fatta beslut som leder till en ekonomi i balans och samordna verksamhet och ekonomi bättre.

Strukturella förändringar är nödvändiga för att sänka nettokostnaderna och skapa en ekonomi i balans enligt budgeten. Det är viktigt att beslut fattas, verkställs och följs upp för att långsiktigt återskapa en god ekonomi och kostnadskontroll. Negativa ekonomiska följdverkningar måste elimineras för att undvika att äventyra kommunens finansiella ställning och framtida investeringsnivåer. Om kommunen inte kan återställa ekonomin på egen hand kan det innebära att den ekonomiska obalansen delvis överförs till invånarna.

Den samlade bedömningen är att prognossäkerhet bara delvis är kvalitets-säkrad för 2024. Kommunen arbetar kontinuerligt med att förbättra prognos-säkerheten genom dialog med chefer, hög verksamhetskunskap och omvärlds-bevakning. Trots detta har vissa nämnder haft låg prognossäkerhet med stora avvikelser, vilket indikerar att kvalitetssäkringen inte är fullständig för 2024. Åtgärder behöver planeras för 2025 för att kvalitetssäkra prognossäkerheten.

2.6.3 Utvecklingsmål

Kommunens mål är framtagna utifrån det som prioriterats i kommunens utvecklingsarbete. Alla kommuner är skyldiga att ha god ekonomisk hushållning. För Gislaveds kommun innebär god ekonomisk hushållning följande mål:

2.6.3.1 Öka upplevd trygghet och hälsa hos barn och unga

Kommentar

Gislaveds kommun har gjort betydande framsteg för att förbättra trygghet och hälsa för barn och unga genom flera strategiska insatser. Samarbetet mellan elevhälsoteamet och elevhälsans professioner har lett till bättre närvaro och högre examensgrad bland gymnasieelever läsåret 2023/2024. Elevhälsan erbjuder nu fler hälsobesök för elever i årskurs 2 och 7, vilket främjar deras hälsa och lärande. En plan för att öka närvaron i skolan har implementerats, och en gemensam satsning mellan socialnämnden och barn- och ungdomsnämnden kring *skolsociala team* har påbörjats där statsbidrag har sökts för att öka trygghet, studiero och närvaro.

Stockholms universitet presenterade en fallstudie kring skolomorganisa-tionen i Gislaved och Smålandsstenar, som visade att skolledares och lärares arbete med social och pedagogisk inkludering ledde till bättre skolprestationer långsiktigt. Genom Öppen fritid har unga deltagit i internationella projekt som främjar demokratifrågor och psykisk hälsa. En ny mötesplats, "Gnistan", har öppnats för unga hbtqi-personer, vilket bidrar till ökad trygghet och gemenskap.

Trots dessa framsteg finns det fortfarande utmaningar som hög frånvaro och ökat våld i samhället och skolan. En kartläggning över brott i kommunen har lett till en handlingsplan som fokuserar på trygghet i offentlig miljö och för unga. Trenden visar att frånvaron ökar i Sveriges skolor, även bland yngre barn, och detta gäller även i Gislaveds kommun. Frånvaron är hög i hela utbildnings-systemet, från förskola och uppåt. Därför är det viktigt att fortsätta arbeta systematiskt och kontinuerligt för att främja närvaron och motverka frånvaron redan från tidig ålder. Det ökade våldet i samhället och skolan speglas i att antalet orosanmälningar och placeringar av barn och unga ökar varje år. Fortsatta insatser och riktade åtgärder behövs för att hantera de kvarstående utmaningarna och fullt ut uppnå målet.

2.6.3.2 Öka förutsättningarna för kommunens invånare att stärka sina egna resurser och bidra till ett samhälle som stödjer hälsosamma val i vardagen

Kommentar

Gislaveds kommun har gjort betydande framsteg för att ställa om till nära vård och skapa förutsättningar för ett preventivt och proaktivt arbete. Kommunen har startat ett fokusområde inom social hållbarhet och prioriterat förebyggande insatser genom utbildning inom vårdprevention, utökade insatser för barn och unga, samt hälsosamtal för äldre. Genom förbättrat systematiskt kvalitetsarbete har kommunen fått en tydligare bild av verksamheternas kvalitet, vilket har lett till färre avvikelser kring fall, läkemedel och trycksår. Bemanningsplanering och ny välfärdsteknik har förbättrat vården och stödet till individerna.

För att minska antalet ej verkställda beslut inom öppenvårdsinsatser har kommunen anställt fler behandlare, vilket möjliggör snabbare och mer effektiv hjälp till individerna. Verksamhetsområdena individ- och familjeomsorg samt försörjningsstöd har genomgått en stor omorganisation för att bättre kunna möta de ökade kraven och arbeta mer förebyggande. Hälsocenter har utökats och verksamheten har dubblerats med drygt 100 kunder. Genom riktade insatser för att öka närvaron i gymnasiet, samverkan med vårdnadshavare och satsning på slutförandet av examensarbete har andelen elever som tar en gymnasieexamen ökat till 75%. Fler pojkar (77%) än flickor (73,3%) tar examen, medan fler flickor (86,9%) än pojkar (68,1%) når högskolebehörighet. En gymnasieexamen bidrar till att förebygga arbetslöshet, ohälsa och sociala problem, vilket gynnar både individen och samhället i stort.

Trots dessa framsteg kvarstår utmaningar som ökade ej verkställda beslut inom öppenvårdsinsatser, mer komplexa behov hos målgrupperna, och minskad gymnasiebehörighet. (78% 2024 jämfört med 83% 2023). Det är viktigt att identifiera orsakerna och göra riktade satsningar för att höja behörigheten. Det krävs fortsatt samverkan mellan olika nämnder, förvaltningar och avdelningar för att nå målen med ett preventivt och proaktivt arbete som bemöter och förebygger problem tidigt.

2.6.3.3 Främja byggandet av bostäder för olika målgrupper

Kommentar

Gislaveds kommun har gjort betydande framsteg för att möta behovet av mark för företag och kommunala verksamheter genom att öka sitt strategiska markinnehav och köpa flera fastigheter för framtida användning. Byggnation på

Stationsallén har påbörjats med fem hus som inkluderar lägenheter, parkeringshus, förskola och eventuellt kommunala lokaler. Detaljplaner för nya bostäder och verksamhetslokaler i Bastuberget utarbetas som en del av visionen Bro till bro i Anderstorp, och arbete med att utveckla industrimark och bostäder pågår i Smålandsstenar.

Kommunen har antagit en fördjupad översiktsplan för Gislaved och Anderstorp och påbörjat arbetet med en ny översiktsplan, inklusive dialoger med invånare och verksamheter. Bolagiseringen innebär att AB Gislavedshus nu ansvarar för förvaltning och skötsel av kommunala bostäder.

Det saknas trygghetsbostäder för äldre, vilket skulle kunna minska ensamhet och otrygghet. AB Gislavedshus utreder därför möjligheten att skapa trygghetsboenden.

Demografin gör att kommunen behöver se över olika boendeformer. Trots dessa utmaningar bedöms att målet är uppfyllt vad gäller främjandet av byggandet av bostäder för olika målgrupper.

2.6.3.4 Öka andelen och användandet av förnybara och/eller fossilfria drivmedel och energikällor

Kommentar

Gislaved Energi AB har gjort betydande framsteg för att öka användandet av förnybar energi genom att bilda Gislaved Energipark AB, som nu är i drift med cirka 4 000 solcellspaneler och energilager med återbrukbara batterier från elfordon. Under 2024 har flera åtgärder vidtagits för att öka andelen förnybara och fossilfria drivmedel och energikällor. Gislaved Energi AB:s laddstation för tyngre elfordon bidrar till regionens infrastruktur för godstransporter och energiomställningen.

AB Gislavedshus har installerat sju nya solcellsanläggningar, vilket ger totalt 15 anläggningar som bidrar med cirka 227 000 kWh förnybar el. Individuell Mätning Debitering (IMD) har införts för hushållsel och varmvatten, vilket gör att 23% av hyresgästerna kan påverka sin energianvändning och kostnad. Området Dalen har bytt från direktverkande elvärme till klimatneutral fjärrvärme, vilket förväntas ge 60% lägre energianvändning. AB Gislavedshus deltar i Sveriges Allmännyttas Klimatinitiativ och har redan uppnått en minskning på 27% av energianvändningen. Utöver detta sker löpande utbyte av kommunal gatubelysning till LED.

97% av kommunens fordonsflotta är nu fossilfri eller drivs med förnybara drivmedel (exklusive arbetsfordon och utryckningsfordon).

Sammanfattningsvis har betydande framsteg gjorts för att öka andelen och användandet av förnybara och fossilfria drivmedel och energikällor, vilket

indikerar att målet nås.

2.6.3.5 Stärk de lokala förutsättningarna för en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel

Kommentar

Gislaveds kommun har gjort framsteg för att öka självförsörjningsgraden av lokalt producerade livsmedel, vilket är viktigt med tanke på omvärldsläget. Kommunen har arbetat långsiktigt med att skapa förutsättningar för lokala livsmedelsproducenter genom upphandling och samhällsplanering som värnar jordbruksmark. Arbetsgruppen för livsmedelsupphandling har uppmuntrat lokala leverantörer att lämna anbud genom att dela upp upphandlingar i mindre delar. Under 2024 har mejeriprodukter samt potatis och rotfrukter upphandlats, och förutsättningar för samarbete mellan lokala leverantörer och grossister finns.

Omvärldsläget har ytterligare förstärkt behovet av en ökad självförsörjningsgrad, vilket även påverkar kommunens krisberedskapsarbete. Kommunledningsgruppen har tillsatt en fokusgrupp inriktad på civil beredskap, och en analysgrupp arbetar med att kartlägga konsekvenserna av ett tre dagars avbrott utan tillgång till vatten, el, mat och värme.

Trots framstegen kvarstår utmaningar som att öka intresset för att driva livsmedelsproduktion. Det krävs fortsatt arbete med att skapa förutsättningar för lokala producenter, där olika styrmedel och stöd på nationell och EU-nivå samt företagsfrämjande system spelar en viktig roll. Sammanfattningsvis har framsteg gjorts för att stärka de lokala förutsättningarna för en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel, vilket indikerar att målet nås.

2.6.3.6 Stärkt robusthet och klimatsäkring av dricksvattenförsörjningen

Kommentar

Provtagning och kontroll av dricksvattenstatus och avloppsprocess genomförs löpande, och båda bedöms ha god status. Verksamheten genomför även systematiskt kartläggning, bedömning och kontroll av eventuella risker. God beredskap för att hantera störningar finns.

En förstudie har påbörjats för att bygga ett nytt vattenverk tillsammans med Gnosjö kommun, för att få en säkrare dricksvattenleverans. Samverkan kommer att vara kostnadseffektiv genom att kostnader för investeringar och kompetens delas.

Sammanfattningsvis har målet om att stärka robusthet och klimatsäkring av dricksvattenförsörjningen nåtts till stor del, men det finns fortfarande områden som behöver förbättras, särskilt när det gäller att minska ovidkommande vatten i spillvattenledningar och hantera dagvatten vid extremväder.

2.6.3.7 Förbättrade förutsättningar för näringslivet genom stärkt samverkan och mer konsultativ service

Kommentar

Gislaveds kommun har gjort betydande framsteg för att möta målgruppens behov och krav på effektivitet, god service och tillgänglighet. Kommunens verksamheter, som bygg och miljö, har prioriterat utvecklingen av e-tjänster och robot process automation (RPA) för att effektivisera ärendehantering. Förbättringsåtgärder har vidtagits för att förbättra informationen för privatpersoner och företagare på webben.

Kommunen har också arbetat för att förbättra kommunikationen och effektivisera bygglovsprocessen genom informationsmöten med verksamhetsägare. Ett Lots-arbete har påbörjats för att utveckla samarbetet kring mark- och etableringsfrågor mellan kommunstyrelsen och Enter Gislaved AB.

Dialogen med näringslivet för att säkra framtidens kompetensförsörjning har intensifierats, och en näringslivsutvecklare har anställts som kan driva detta arbete framåt. Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner (GGVV) samarbetar nu kring dimensionering av utbildning för att möta näringslivets behov av arbetskraft, inklusive en planerad automationsutbildning i Gislaved.

Näringslivsprogrammet har skickats ut på remiss, omarbetats och antagits av kommunstyrelsen. Arbetet fortsätter nu inom fokusområdet näringsliv.

Trots framstegen kvarstår utmaningar som att säkerställa att både kommunen och näringslivet ser samma nyttoeffekt av samarbetet och att möta de ökande behoven av kompetensförsörjning. Fortsatta insatser och riktade åtgärder behövs för att fullt ut nå målen.

2.6.3.8 Ökade möjligheter till utveckling och delaktighet för alla medarbetare utifrån verksamhetens behov

Kommentar

Gislaveds kommun har gjort betydande framsteg för att öka attraktiviteten genom god kommunikation, hög tillit och delaktighet mellan medarbetare och chefer. Fokus har legat på att behålla och utveckla befintliga medarbetare som en del av kompetensförsörjningsarbetet. Den demografiska utvecklingen har

krävt automatisering av processer och aktivt arbete med kompetensförsörjning. Kommunen behöver använda resurser smart och bygga kompetens för att anpassa sig till förändrade behov. Om- och nyorganisationer har genomförts för att anpassa verksamheterna till nya uppdrag och strukturer, med fokus på kvalitetssäkring och gemensamma arbetssätt.

Trots ett begränsat ekonomiskt resultat under 2024, vilket har påverkat möjligheten till kompetensutveckling, visar medarbetarundersökningen på högt hållbart medarbetarengagemang (HME), över det nationella medelvärdet. Majoriteten av frågorna i enkäten fick runt 80% positiva svar, vilket indikerar goda möjligheter till utveckling och delaktighet. Årets pulsmätningar visar att de flesta medarbetare upplever sitt arbete som meningsfullt, känner sig uppskattade och utvecklas i vardagen.

Utmaningar kvarstår, som att anpassa sig till förändrade behov och att säkerställa tillräckliga resurser för kompetensutveckling. Fortsatta insatser och riktade åtgärder behövs men den samlade bedömningen utifrån resultatet på medarbetarundersökningar är att målet nås.

2.6.3.9 Vänd befolkningsutvecklingen genom att verka för en ökad inflyttning till kommunen

Kommentar

Befolkningen i Gislaveds kommun minskade 2024 vilket är en ihållande trend. Kommunen har ett stort ansvar för att motverka denna utveckling.

Gislaved är en kommun som är och har varit starkt beroende av invandring för sin befolkningstillväxt.

Kommunstyrelsen har arbetat med strategisk försörjning av mark och samhällsplanering, och arbetet med en ny översiktsplan har påbörjats. En viktig satsning under året var Gislaveds kommuns 50-årsjubileum, som syftade till att öka stoltheten över att bo och verka i kommunen. Arbetet med att få företag att etablera sig i kommunen fortsätter, liksom satsningar på kommunens kultur- och föreningsliv för att öka attraktiviteten.

Trots framstegen kvarstår utmaningen att vända den negativa befolkningsutvecklingen. Fortsatta insatser behövs för att öka inflyttningen och minska utflyttningen ytterligare, samt att säkerställa att kommunen kan möta de förändrade behoven hos invånarna.

2.6.3.10 Finansiella mål

God ekonomisk hushållning innebär för Gislaveds kommun att de finansiella målen är följande:

2.6.3.10.1 35 miljoner kronor som genomsnitt**Kommentar**

Resultatnivån ska vara 35 mnkr i genomsnitt för perioden 2022–2036.

Resultatet för 2024 är minus 87,8 mnkr och budgeterat resultat för 2024 var minus 34,5 mnkr vilket innebär att resultatet avviker med 53,3 mnkr jämfört med budget för 2024.

För perioden 2022–2036 är det genomsnittliga resultatet 31 mnkr vilket innebär att det finansiella målet inte uppnås för perioden.

2.6.3.10.2 Genomsnittlig soliditet ej under 55%**Kommentar**

Soliditeten ska vara 55 procent i genomsnitt för perioden 2022–2036.

Soliditeten för 2024 är 48 procent. För perioden 2022–2036 är soliditeten 54 procent vilket innebär att det finansiella målet inte uppnås för perioden.

2.6.4 Uppdrag

Kommunfullmäktige ger uppdrag till en eller flera nämnder och bolag.

Uppdragen ges för en begränsad tid. De som fått uppdragen följer upp dem till kommunfullmäktige vid delår och helår. I uppföljningen beskrivs vilka åtgärder och aktiviteter som gjorts för att genomföra uppdraget.

2.6.4.1 Färdigställ ett nytt badhus i Gislaved för en attraktiv fritid och hälsosam tillvaro**Beskrivning**

Gislaveds kommun ska ha de bästa förutsättningarna för en attraktiv fritid och hälsosam tillvaro för alla invånare. För att främja en god folkhälsa, med barn och ungdomar som prioriterad målgrupp ska under perioden 2023–2026 på befintlig simhallslokalisering vid Gisleområdet i Gislaved en ny modern simanläggning anläggas i samverkan med föreningsliv och näringsliv.

Status

 Pågående

Startdatum

2022-01-01

Slutdatum

2026-12-31

Kommentar

Badhuset är ett omfattande projekt som hanteras i flera processer, där detaljplanen tas fram parallellt med byggprojektets steg. Under årets första del har projektorganisationen arbetat brett med styrgrupp, kommunikationsresurs och arbetsgrupper. Senare under året upphandlades och tilldelades en samverkans-entreprenad, vilket ledde till att nya ansvarsgrupper bildades för att samarbeta med entreprenörens organisation. En viktig del av arbetet med det nya badhuset är dialogen med föreningslivet och näringslivet. Hittills har föreningslivet involverats i processen kring lokalprogrammet för att ge input om deras behov. Föreningsliv och näringsliv har också uppmuntrats att lämna synpunkter under detaljplaneprocessen.

2.6.4.2 Färdigställ en ny publikhall i Anderstorp för en attraktiv fritid och hälsosam tillvaro

Beskrivning

Gislaveds kommun ska ha de bästa förutsättningarna för en attraktiv fritid och hälsosam tillvaro för alla invånare. För att uppnå detta ska i Anderstorp centrum 2026–2027 en modern publikhall byggas i samverkan med föreningsliv och näringsliv. Hallen ska ha en flexibilitet för att kunna leva upp till publikkapacitet och andra krav för elitidrottsverksamhet, under dagtid även bidra till kommunens kärnuppdrag med barn och ungdomar som prioriterad målgrupp samt möjliggöra användning till andra ändamål än idrott, till exempel kulturevenemang utifrån de förutsättningar som hallen ger.

Status Pågående**Startdatum**

2022-01-01

Slutdatum

2027-12-31

Kommentar

För att möjliggöra en ny publikhall i Anderstorp pågår detaljplanearbete samtidigt som projektorganisationen tar fram en förstudie, inklusive lokalprogram, programhandlingar och kostnadskalkyler. För att säkerställa processen och tidplanen har en extern projektledare tillsatts från och med augusti 2024. En viktig del i arbetet med den nya publikhallen är dialogen med föreningslivet och näringslivet. Detta sker som en del av framtagandet av lokalprogrammet samt under detaljplaneprocessens samråds- och granskningsfaser.

2.6.4.3 Utveckling Broaryd**Beskrivning**

Lugnet ska utvecklas till förskola, bostäder och samlingslokal med visst tillgängligt servicestöd. Det innebär att vård- och omsorgsplatserna på Lugnet succesivt omfördelas till andra vård och omsorgsboenden samt att grundskolan får bättre förutsättningar. Berörda nämnder och bolag uppdras att planera och genomföra erforderliga åtgärder för att kunna genomföra beskriven förändring och utveckling.

Status

 Pågående

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2025-12-01

Kommentar

Genom kommunstyrelseförvaltningen samordnas uppdragen kring utveckling Broaryd samt utvecklingen av vård- och omsorgsverksamheten. Samordningsuppdraget innebär att kommunstyrelsen samordnar arbetet i sin helhet kring de tre uppdragen som kommunfullmäktige gav i november 2022. En åtgärdsvalsstudie avseende utveckling av Lugnet har genomförts och beslutats under året.

2.6.5 Sammanfattning kvalitet och måluppfyllnad

Grunduppdrag, mål och uppdrag har under året överlag levererats med godtagbar kvalitet. Uppnådd kvalitet behöver även ställas i relation till förmåga att hålla budget mot de av fullmäktige beslutade budgetramarna.

En av fullmäktiges kritiska kvalitetsfaktorer, *Hög kostnadseffektivitet i verksamheterna*, kvarstår på underkänd nivå. Det krävs ett mycket aktivt arbete för att arbeta bort ekonomiska obalanser i kommunens verksamheter.

Kommunen behöver parallellt med detta även rusta för framtiden genom att förstärka och förbättra sig inom områden som är nya eller kommer att få större vikt än tidigare. De närmaste åren kommer att ställa mycket höga krav på kommunkoncernens långsiktiga förmåga att skapa möjligheter och attraktivitet.

Vad gäller kvalitetsmål (se bilaga) har 12 av totalt 27 uppnått eller överskridit sina målvärden för 2024, 5 saknar resultat och 10 når inte upp till målvärdet. Merparten av de kvalitetsmål som inte nått målet ligger strax under.

Överlag har en positiv förflyttning framåt gjorts under året, där nu flera av utvecklingsmålen anses uppnådda. Fortsatta insatser, samverkan och riktade åtgärder behövs för att hantera kvarstående utmaningar inom fyra av målen:

- *Öka upplevd trygghet och hälsa hos barn och unga*
- *Öka förutsättningarna för kommunens invånare att stärka sina egna resurser och bidra till ett samhälle som stödjer hälsosamma val i vardagen*
- *Stärkt robusthet och klimatsäkring av dricksvattenförsörjningen*
- *Förbättrade förutsättningar för näringslivet genom stärkt samverkan och med konsultativ service.*

Ett utvecklingsmål, *Vänd befolkningsutvecklingen genom att verka för en ökad inflyttning till kommunen*, bedöms inte göra en förflyttning i önskad riktning. Bedömningen baseras på att befolkningsutvecklingen visar en negativ trend, och att det i dagsläget saknas riktade insatser/aktiviteter för att vända utvecklingen.

Av de två finansiella målen för 2024 uppnås vare sig *35 miljoner kronor som genomsnitt* eller *Genomsnittlig soliditet ej under 55%*.

Fullmäktige gav i budget för 2024 totalt tre uppdrag, vilka följs upp i denna årsredovisning. Samtliga uppdrag har en långsiktig planering och genomförande. Det tidigast planerade slutdatumet för något av uppdragen är satt till 2025-12-01. Bedömningen är att samtliga uppdrag håller den ursprungliga tidsplanen.

2.7 Finansiell analys

Modell för finansiell analys

För att beskriva och analysera kommunens ekonomiska läge används en modell som är framtagen av Kommunforskning i Väst (Kfi) vid Göteborgs universitet.

Den bygger på fyra finansiella aspekter:

- resultat
- kapacitet
- risk
- kontroll

Modellen omfattar en genomgång av kontroll över den finansiella utvecklingen, av lång- respektive kortsiktig betalningsberedskap och betalningskapacitet samt av riskförhållande. Målsättningen är att med modellens hjälp kunna identifiera eventuella finansiella problem och klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning eller ej.

Varje perspektiv inleds med en översiktlig analys av hela kommun-koncernens (kommunen och dess bolag) finansiella ställning för att sedan mer djupgående analysera kommunen.

2.7.1 Resultat

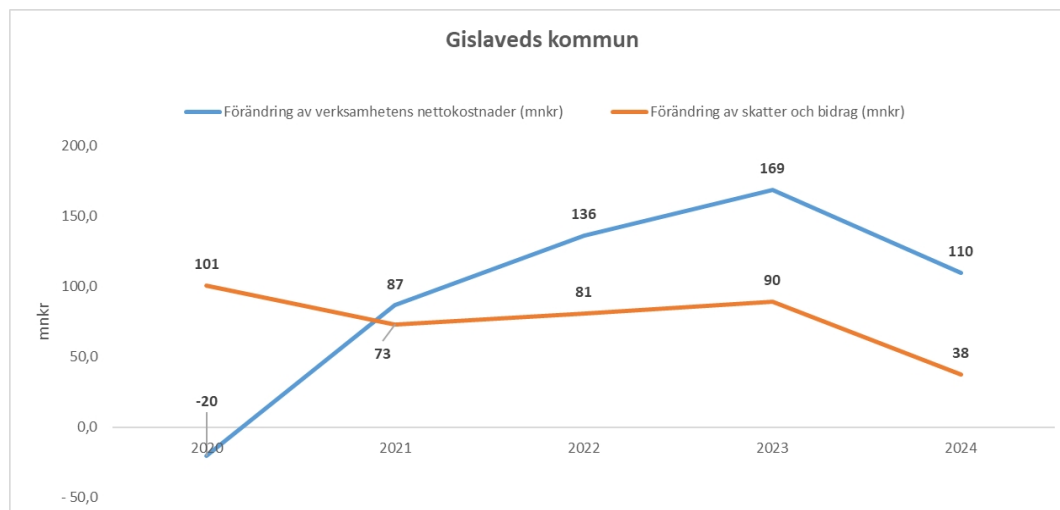
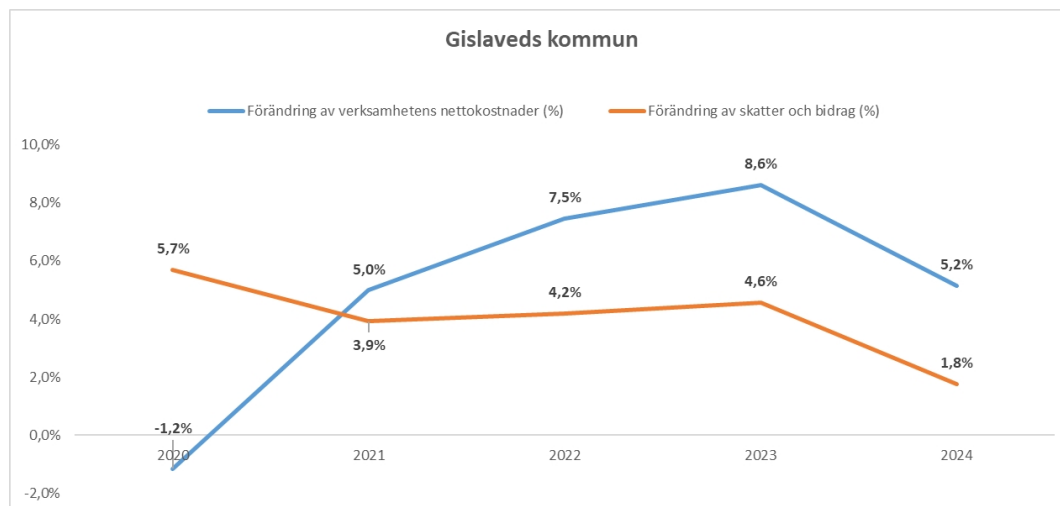
Kommunkoncernen har under 2024 arbetat medvetet och målinriktat med att anpassa intäkt- och kostnadsnivåerna för alla nämnder för att anpassa nettokostnaderna efter kommunens skatteintäkter och bidrag. Den historiskt höga inflation som rådde under framförallt 2022–2023 har till stor del resulterat i en ny bestående högre prisnivå som kommunkoncernen även fortsättningsvis behöver förhålla sig till genom att aktivt arbeta med verksamhetsutveckling och effektiviseringar. Riksbankens åtgärder för att bekämpa inflationen har inneburit att styrräntan har stigit vilket innebär att räntekostnaderna för kommunkoncernen är betydligt högre nu än tidigare. Detta behöver beaktas i den framtida finansiella planeringen inom kommunkoncernen. Den nya nivån för styrräntan kan betraktas som mer normal än vad den var under åren mellan 2010–2020 då styrräntan under perioder till och med var negativ, vilket sannolikt inte kommer att återkomma i framtiden. Vid högre räntenivåer och därmed högre räntekostnader kan även de kommunala bolagen komma att påverkas ekonomiskt negativt av de begränsningsregler som finns för ränteavdrag.

En post som i betydande omfattning har påverkat kommuner och regioner under 2024, förutom den generellt högre kostnadsnivån, är pensionskostnaderna. Dessa värdesäkras/indexeras med hjälp av det förhöjda prisbasbeloppet i juni månad året innan avsättning görs för framtida pensioner. I och med att prisbasbeloppet i juni 2023 blev ovanligt högt, kopplat till konsumentprisindexet, jämfört med året innan innebär det att kostnaderna för pensionsavsättning 2024 blev historiskt höga vilket har påverkat kommunens

resultat i mycket hög utsträckning. Under de kommande åren är bedömningen att kostnaderna för pensionsavsättning återgår till mer normala nivåer.

Förändring av verksamhetens nettokostnader och skatter/bidrag

Nedanstående diagram visar utvecklingen/förändringen av verksamhetens nettokostnader (intäkter minus kostnader) respektive förändringen av kommunens skatteintäkter och bidrag, som finansierar nämndernas verksamhet.

Sedan 2021 har verksamhetens nettokostnader utvecklats i en högre nivå/takt än vad skatter och bidrag har gjort. Långsiktigt kan detta vara problematiskt eftersom det kan leda till negativa resultat på sista raden för kommunen. Förändringen av verksamhetens nettokostnader kan inte, över tid, utvecklas i en högre takt än vad skatter och bidrag gör. En del av förklaringen av de senaste årens högre förändringstakt är inflationen. Skatter och bidrag påverkas av att kommunens befolkningsframskrivning visar på färre antal invånare.

Kommunen

Kommunen redovisar ett resultat för 2024 om minus 87,8 mnkr vilket avviker mot budgeterat resultat med 53,3 mnkr. I första uppföljningen 2024 prognostiserades ett resultat om minus 100 mnkr och i delåret om minus 133,5 mnkr. Socialnämnden, kommunstyrelsen samt samhällsutvecklingsnämnden redovisar större negativ budgetavvikelse för 2024.

Ekonomi som ligger utanför nämnderna (finansförvaltningen) redovisar en större positiv budgetavvikelse än prognostiserat under året. Orsaken är en delvis återläggning av tidigare avsatta medel motsvarande cirka 20 mnkr som avser omhändertagande av en av kommunens deponier. Ställningstagandet om ökad/minskad avsättning görs enbart vid årsbokslut och var därmed inte möjlig att under året återspegla i prognoserna.

Årets resultat

Budgeterat resultat för 2024 var minus 34,5 mnkr. Resultat för 2024 blev minus 87,8 mnkr vilket innebär att budgetavvikelsen är 53,3 mnkr.

- Nämnder/styrelser: -94,8 mnkr
- Finansförvaltningen: +41,5 mnkr

Varav:

- Skatteintäkter och generella statsbidrag: -12,9 mnkr
- Arbetsgivaravgifter (inkl. KP): 44,9 mnkr
- Räntenetto: 4,5 mnkr
- Pensionskostnader: -44,8 mnkr
- Kapitalkostnader: 36,8 mnkr
- Medfinansiering: -4,6 mnkr
- Avsättning deponier (förändring): 19,6 mnkr
- Övrigt: -2,0 mnkr

För ytterligare information om nämndernas budgetavvikelse finns mer information i avsnitt 5.1 Verksamhetsberättelser för respektive nämnd.

Årets investeringar

Den samlade investeringsvolymen inklusive taxefinansierade investeringar för 2024 uppgick till 266,5 mnkr (232 mnkr föregående år). Justerad budget för investeringar var 324 mnkr och därmed har 82 procent av investeringsbudgeten disponerats under 2024 (77 procent föregående år). Exklusive taxefinansierad verksamhet har 86 procent av justerad årsbudget för investeringar disponerats (74 procent föregående år). Under året har investeringar för 27 mnkr genomförts inom verksamheten för vatten och avlopp (VA).

Det pågår bland annat planering för nytt badhus i Gislaved och ny publikhall i Anderstorp. Det förbereds även för olika samhällsinvesteringar med mål att skapa en samhällsutveckling för att bidra till att uppnå kommunens vision.

Med hänsyn till årets resultat om minus 87,8 mnkr finns det en påtaglig risk att den genomsnittliga investeringsvolymen om 192 mnkr per år, enligt *Budget*

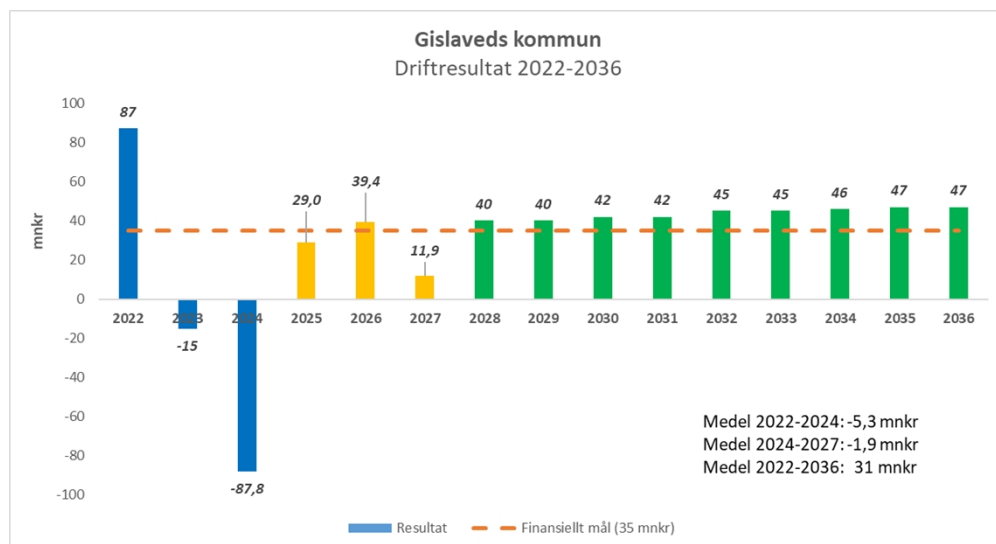
2024 med plan 2025–2027, inte kan upprätthållas i förhållande till de av kommunfullmäktige beslutade finansiella målen för resultat och soliditet. Detta behöver omhändertas i kommande budgetarbete. I annat fall riskeras kommunens finansiella ställning att försämrast.

Mer information om investeringar finns i avsnittet 4.2 Investeringsredovisning.

Finansiella mål

Finansiellt mål 1: Årets resultat ska som genomsnitt uppgå till minst 35 mnkr per år för perioden 2022–2036.

Avstämning: Resultatet för 2024 uppgår till minus 87,8 mnkr. För perioden 2022–2024 uppgår resultatet till minus 5,3 mnkr. För planperioden 2024–2027 är det planerade genomsnittliga resultatet minus 1,9 mnkr. För perioden 2022–2036 är det planerade genomsnittliga resultatet 31 mnkr vilket innebär att det finansiella målet inte uppnås.

Bolagskoncernen

Årets resultat före skatt var +6,7 mnkr (+28 mnkr) och efter skatt +3,1 mnkr (+20 mnkr). Siffror inom parantes avser föregående år.

De ingående bolagens resultat efter bokslutsdispositioner och skatt:

- Gislaved Kommunhus AB: -0,6 mnkr (+1,8 mnkr)
- AB Gislavedshus: +3,5 mnkr (+0,6 mnkr)
- Gislaved Energi Koncern AB: +0,6 mnkr (+24,6 mnkr)
- Gisleorp Lokaler AB: +0,8 mnkr (+0,5 mnkr)
- Enter Gislaved AB: +0,01 mnkr (+0,06 mnkr)
- Tingsslätt Fastighets AB: +0,02 mnkr (-0,07 mnkr)

Ovanstående resultat per bolag är innan koncerninterna elimineringar.

Gislaveds Kommunhus AB (moderbolag) har under 2024 delat ut 1,7 mnkr i aktieutdelning till ägaren Gislaveds kommun enligt beslut som togs vid bolagets

årsstämma i maj 2024.

Moderbolaget har fakturerat management fee till dotterbolagen motsvarande de tjänster som moderbolaget har tillhandahållit. Koncernbidrag har lämnats till moderbolaget av Gislaved Energi Koncern AB med 3,2 mnkr samt av Gisletorp Lokaler AB med 0,3 mnkr. Enter Gislaved AB har mottagit 3,0 mnkr i koncernbidrag av moderbolaget. Tingsslätt Fastighets AB i Gislaved har mottagit 0,5 mnkr i koncernbidrag av moderbolaget.

Styrelsen för Gislaved Kommunhus AB föreslår att ingen aktieutdelning sker till aktieägaren.

Mer information om respektive bolag finns i avsnittet 5.2 Koncernbolag.

Framtida utveckling för bolagskoncernen

Genom renodling av boendeuppdraget med AB Gislavedshus som ny ägare och hyresvärd för kommunens bestånd av boendefastigheter har nya relationer inom kommunkoncernen skapats. Dessa följs och utvecklas över tid i ett hela kommunen-perspektiv.

Arbetet fortsätter även brett tillsammans med dotterbolagen för att identifiera fler potentiella utvecklingsområden. Bland annat kommer moderbolagets förmåga att driva koncerngemensamma frågeställningar och att stötta dotterbolagen att utvecklas och förstärkas. Styrelsen kommer tillsammans med VD arbeta fram en plan för det fortsatta utvecklingsarbetet. Planen kan komma att sträcka sig över flera år men flera nya utvecklingsaktiviteter beräknas starta upp under 2025.

Kommunalförbundet för Samverkan, Återvinning och Miljö (SÅM)

Årsbokslutet för 2024 gav ett överskott på 11,2 mnkr. Naturvårdsverket reviderade beräkningsmallen och ersättningsnivån till kommunerna under december 2023 vilket var till fördel för SÅM, revideringen skedde således efter det att budgeten för 2024 antogs. Intäkterna för SÅM ligger plus 10,6 mnkr mot budget. Detta beror framförallt på högre ersättning från förpackningsproducenterna än förväntat. Under januari till december har SÅM erhållit 7,8 mnkr mer än budgeterat. Kostnaderna för SÅM är totalt 2,5 mnkr lägre än budgeterat under perioden januari till december. De lägre kostnaderna beror till stor del på gynnsamma upphandlingar där behandlingsavgifter och transportkostnader minskat.

Under hösten 2024 inkom kommunfullmäktige i Hylte kommun med en formell ansökan om att inträda som medlemskommun i SÅM. Vid en inkommen ansökan säger SÅM:s förbundsordning att direktionen ska yttra sig och därefter överlämnas ärendet till respektive medlemskommuns fullmäktige för beslut. Ny medlem har antagits när samtliga medlemmars fullmäktige bifallit ansökan och en ny förbundsordning fastställts.

Sammanställd redovisning för Kommunkoncernen

Eftersom en del av den kommunala verksamheten bedrivs i andra juridiska personer än den kommunala förvaltningen, bör den samlade kommunala verksamheten ses som en beslutsenhet för vilken kommunfullmäktige har politiskt och ekonomisk ansvar. Syftet med sammanställd redovisning är att ge en helhetssyn på kommunens verksamhet och ekonomi och att åstadkomma en organisationsneutral redovisning som möjliggör jämförbarhet mellan kommunerna.

Årets resultat (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Kommunkoncernen (sammanställd)	-115,3	2,0	98,3	133,2	151,8
Gislaveds kommun	-87,8	-15,0	87,0	117,2	132,9
Gislaveds Kommunhus AB (koncern)	3,1	20,1	8,5	15,6	18,1
<i>varav</i>					
Gislaveds Kommunhus AB	-0,6	1,8	2,6	1,7	2,0
AB Gislavedshus	3,5	0,5	0,2	4,2	18,5
Gislaved Energi Koncern AB (koncern)	0,6	21,8	8,4	10,4	6,4
Gisletorp Lokaler AB	0,6	0,5	0,6	0,6	0,3
Enter Gislaved AB	0,0	0,1	0,0	0,3	0,3
Tingsslätt Fastighets i Gislaved AB	0,0	0,0	-	-	-
Samverkan Återvinning Miljö (34%)	3,8	-1,1	1,4	2,4	0,9

För respektive bolag är koncerninterna elimineringar ej exkluderade.

2.7.2 Kapacitet

Kommunen

Soliditeten anger hur stor del av en organisations tillgångar som finansieras med eget kapital. Ju högre soliditet kommunen har, desto lägre är skuldsättningen. Hur soliditeten utvecklas beror därmed på två faktorer: det årliga resultatet och förändringen av tillgångarna. Vid en finansiell analys är det soliditetens förändring som är av intresse, inte dess storlek.

Kommunens soliditet 2024 är 48 procent (61 procent 2023). Soliditeten medräknat skulderna utanför balansräkningen (pensioner intjänade före 1998 i den så kallade ansvarsförbindelsen) är 29 procent (39 procent 2023). Den lägre soliditeten 2024 jämfört med föregående år beror på att kommunens egna kapital har minskat, med anledning att årets negativa driftresultat, samt att ansvarsförbindelsen för pensioner har ökat.

Den del av tillgångarna som finansieras med främmande kapital benämns skuldsättningsgrad och är soliditetens motsats. För 2024 är kommunens långfristiga skulder 753 mnkr (359 mnkr) varav 400 mnkr avser långfristiga lån på Kommuninvest. Föregående år var långfristiga lån 100 mnkr. Den större förändringen av långfristiga skulder beror dels på nyupptagna lån om 300 mnkr under året samt försäljning av boendefastigheter inom kommunkoncernen. Boendefastigheterna är i balansräkningen omklassificerade från anläggnings-tillgångar till finansiell leasing (långfristig skuld) i och med försäljningen.

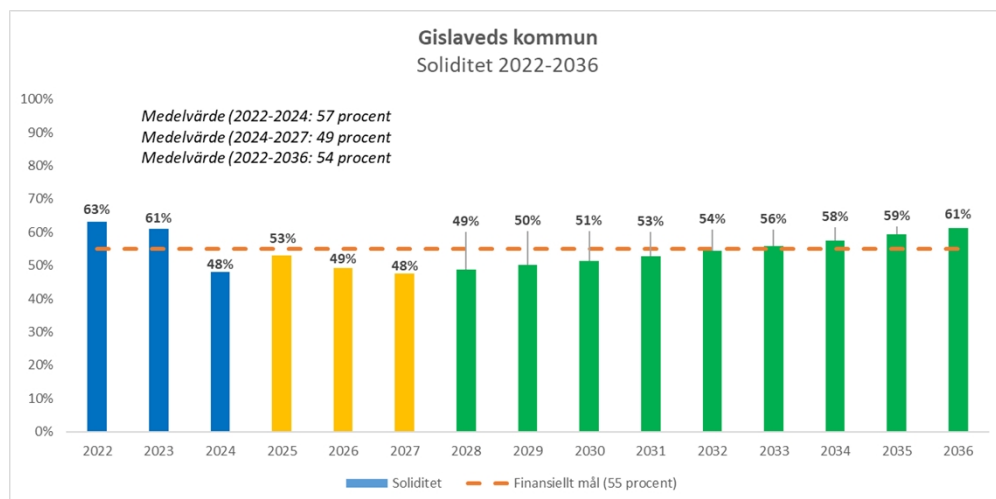
Kommunen har även kortfristiga skulder som till exempel leverantörs-skulder och semesterlöneskuld. För 2024 är kommunens kortfristiga skulder 608 mnkr (458 mnkr). Förändringen beror främst på en regeländring från Rådet för kommunal redovisning (RKR) angående hur likviditet på koncernkontot ska redovisas gentemot de kommunala bolagen, omklassificering av ett lån om 50 mnkr från långfristig skuld till kortfristig skuld med anledning av att lånet ska omsättas under våren 2025 samt att löneskatt på pensionskulden har ökat i och med att pensionsavsättningen ökade under året.

Finansiella mål

Måluppfyllelse 2020–2023 (2030)

Finansiellt mål 2: Soliditetsnivån ska som genomsnitt ej understiga 55% (exklusive pensionsåtaganden) per år för perioden 2022–2036.

Avstämning: Soliditeten för 2024 uppgår till 48 procent. För perioden 2022–2024 är soliditeten 57 procent, för perioden 2024–2027 är soliditeten 49 procent och för perioden 2022–2036 är den planerade genomsnittliga soliditeten 54 procent vilket innebär att det finansiella målet inte uppnås.

För bolagskoncernen är det av stor vikt att bolagens soliditet följer ägar-direktivens intentioner. I annat fall riskerar kommunen såsom ägare att få tillskjuta medel om bolagen får finansiella svårigheter.

Den sammanvägda bilden av kapaciteten för bolagskoncernen är att den är på en godtagbar nivå. I och med att investeringsnivåer samt ägardirektiv hanteras aktivt av moderbolag samt kommunfullmäktige sker en löpande uppsikt av kommunen och bolagen.

Kommunkoncernen

En viktig parameter för att avläsa koncernens långsiktiga kapacitet är att se på utvecklingen av soliditeten. Soliditeten påverkas av en förändrad balans-omslutning samt hur resultatet utvecklas över tiden.

Soliditet	2024	2023	2022	2021	2020
Kommunkoncernen (sammanställd)	48%	55%	56%	56%	57%
Gislaveds kommun	48%	61%	63%	64%	64%
Gislaveds Kommunhus AB	98%	90%	98%	91%	98%
AB Gislavedshus	52%	38%	38%	39%	46%
Gislaved Energi Koncern AB	49%	48%	44%	45%	48%
Gisletorp Lokaler AB	61%	60%	57%	57%	58%
Enter Gislaved AB	52%	56%	60%	55%	55%
Samverkan Återvinning Miljö (34%)	14%	8%	9%	6%	2%

2.7.3 Risk och kontroll

Kommunen

En förutsättning för att kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning ska kunna uppnås är att kommunen har en balanserad likviditet samt att kommunfullmäktiges beslut om internkontroll efterlevs.

Likviditet

Likviditeten beskriver kommunens kortsiktiga betalningsförmåga. Den kan visas som omsättningstillgångar i relation till kortfristiga skulder, kassalikviditet. Om måttet är 100 procent innebär det att omsättningstillgångarna är lika stora som de kortfristiga skulderna. Ju lägre tal, desto större är risken att likviditetsbrist uppstår.

I kommunens kortfristiga skulder för 2024 (totalt cirka 608 mnkr) ingår en semesterlöneskuld på cirka 117 mnkr som troligen inte kommer att omsättas under det närmaste året. Bortsett från semesterlöneskulden uppgår årets kassalikviditet till 101 procent. Kassalikviditeten påverkas positivt av att kommunen har en outnyttjad checkkredit på 50 mnkr. Jämfört med 2023 har kassalikviditeten exklusive semesterlöneskulden minskat med knappt 5 procentenheter. Målsättningen/behovet är att likviditeten ska vara lägst cirka 100 mnkr i genomsnitt per månad för att klara av utbetalningar av löner samt leverantörsfakturer. Under året har 300 mnkr upptagits i nya lån för kommunen via Kommuninvest. Total låneskuld är 400 mnkr.

Utöver de bokförda likvida medlen fanns vid årets slut en outnyttjad checkkredit om 50 mnkr för koncernen.

Kommunkoncernen

En god ekonomisk hushållning innebär att koncernen under ett kort och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. Koncernen bör upprätthålla en sådan betalningsförmåga att den kan betala sina löpande utgifter utan att behöva låna kortsiktigt. Kassalikviditeten är ett nyckeltal som indikerar den kortsiktiga betalningsförmågan genom att sätta omsättningstillgångarna i relation till kortfristiga skulder. En kassalikviditet om 100 procent eller mer innebär att kortfristiga skulder kan betalas direkt.

Kommunkoncernen redovisade 2024 en kassalikviditet om 83 procent (inklusive semesterlöneskulden) vilket är något lägre än 2023 (84 procent). Motsvarande soliditet exklusive semesterlöneskulden är 96 procent (100 procent). Orsaken till en något lägre kassalikviditet 2024 jämfört med 2023 är att de kortfristiga skulderna har ökat relativt sett mer än omsättningstillgångarna.

Kassalikviditet (inkl. semesterlöneskuld)	2024	2023	2022	2021	2020
Kommunkoncernen (sammanställd)	83%	84%	91%	106%	89%
Gislaveds kommun	82%	80%	104%	92%	85%
Gislaveds Kommunhus AB	282%	373%	906%	1004%	808%
AB Gislavedshus	12%	19%	8%	130%	25%
Gislaved Energi Koncern AB	182%	106%	106%	165%	48%
Gisletorp Lokaler AB	38%	24%	27%	33%	43%
Enter Gislaved AB	207%	236%	268%	233%	218%
Samverkan Återvinning Miljö (34%)	304%	213%	291%	339%	368%

* För de kommunala bolagen anges balanslikviditet vilket innebär att eventuellt varulager inkluderas i omsättningstillgångarna.

En risk för kommunkoncernen är ränteutvecklingen och låneskuldens storlek. Låneskulden fördelas framförallt på bostadsbolaget, energibolaget och kommunen. Det är av stor vikt att kommunen och bolagen har en räntestrategi som motverkar effekten av snabba negativa ränteförändringar. Genom en aktiv koncernstyrning av investeringar och resultatutveckling kan ränteeffekter och skuldökningar optimeras för kommunkoncernen.

Den sammanvägda bilden av risk och kontroll för koncernen är att den är godkänd men med anledning av det negativa resultatet för kommunen både 2023 och 2024 samt lägre resultat för bolagskoncernen 2024 ökar risken. Det är av stor vikt att de finansiella målen för kommunen uppnås. Ett aktivt arbete med att anpassa nettokostnaderna i förhållande till kommunens skatter och bidrag behöver fortsätta för att inte riskera en försämring av kommunens finansiella ställning.

Borgensåtagande och skuldsättning

När en kommun ska bedömas ur ett riskperspektiv är det viktigt att se vilka borgensåtaganden som finns. Gislaveds kommun har borgensåtagande per 2024-12-31 på 808 mnkr (604 mnkr per den 31 december 2023), varav 654 mnkr avser borgen för bolagskoncernen. För kommunalförbundet Samverkan Återvinning och Miljö, stiftelserna Isabergstoppen och Torghuset uppgår borgensåtagandena till 141 mnkr. De externa borgensåtaganden uppgår till cirka 11,5 mnkr vilka framförallt avser föreningar. Förändringen av borgensåtagandet 2024/2023 beror på förhöjda borgensramar för vissa av de kommunala bolagen, kopplat till bolagens investeringsplaner för framtiden. Kommunen har långfristiga skulder som uppgår till 753 mnkr varav 400 mnkr är upptagna som lån hos Kommuninvest i Sverige AB.

2.7.4 Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelserna redovisas enligt den så kallade blandmodellen där pensioner intjänade före 1998 inte skuldförs utan redovisas som ansvarsförbindelse. Förpliktelserna som redovisas som ansvarsförbindelse uppgår till 534 mkr. Blandmodellen innebär att för pensioner intjänade före 1998 tas utbetalningen av pensioner som en kostnad medan skuldförändringen inte påverkar resultaträkningen. Vad gäller avsättningen gäller det omvända, det är skuldförändringen som påverkar årets resultat medan utbetalningarna påverkar skuldens storlek men får ingen effekt på resultaträkningen.

Pensionsförpliktelser, mkr	Kommunen 2024-12-31	Kommunen 2023-12-31
Pensionsförpliktelse i balansräkningen:		
a) avsättning inkl särskild löneskatt	35,7	33,2
b) ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	533,9	523,2
Pensionsförpliktelse som tryggas i pensionsförsäkring		
Skandia:		
a.) Intjänade från 1998, pensionsavsättning	202,2	139,5
b.) Intjänade före 1998, ansvarsförbindelsen	39,4	31,5
KPA:		
a.) Intjänade från 1998, pensionsavsättning	0	0,0
b.) Intjänade före 1998, ansvarsförbindelsen	62,8	64,6
		0,0
Pensionsförpliktelse som tryggas i pensionsstiftelse	0,0	0,0
Summa pensionsförpliktelser	874,0	792,0
Förvaltade pensionsmedel - Marknadsvärde		
Totalt pensionsförsäkringskapital, Skandia	318,2	235,4
varav överskottsmedel	16,2	9,2
Totalt pensionsförsäkringskapital, KPA	75,4	75,0
varav överskottsmedel	1,0	0,0
Totalt kapital, pensionsstiftelse	0	0
Finansiella placeringar	0	0
Summa förvaltade pensionsmedel	393,6	310,4
Finansiering		
Återlånade medel	480,4	481,5
Konsolideringsgrad	45%	39%
Andel Försäkring		
Del av pensionsförpliktelserna som tryggas genom försäkring:		
Förpliktelser intjänade före 1998, ansvarsförbindelsen	102,1	96,1
Förpliktelser intjänade från 1998, pensionsavsättning	202,2	139,5
Summa pensionsförpliktelse som tryggas i pensionsförsäkring	304,3	235,6
Utredningsgrad	99%	99%
Överskottsfonden		
Skandia	16,2	9,2
KPA	1,0	0,0
Summa	17,2	9,2

2.7.5 Balanskravsresultat

Gislaveds kommun uppfyller balanskravet 2024.

Enligt kommunallagens balanskrav måste kommunen ha sin ekonomi i balans och varje räkenskapsår redovisa högre intäkter än kostnader efter att realisationsvinster har räknats bort. Ett positivt resultat krävs för att säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar. Gislaveds kommun har uppfyllt balanskravet sedan det infördes år 2000 och har därmed inga negativa balanskravsresultat att reglera från tidigare år. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 0 mnkr efter att resultatutjämningsreserven har disponerats med 113 mnkr.

Balanskravutredning

Balanskravutredning (mnkr)	
Årets resultat enl resultaträkning	-87,8
Samtliga realisationsvinster	-25,2
Realisationsvinst enl undantagsmöjlighet	0
Realisationsförlust enl undantagsmöjlighet	0
Oraliserade förluster i värdepapper	0
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0
Årets resultat efter balanskravsjustering	-113,0
Reservering till (RER)	0
Disponering från RUR	-113,0
Årets balanskravsresultat	0

Resultatutjämningsreserv

Gislaveds kommun har ett, av fullmäktige antaget, regelverk för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR) daterat den 13 december 2018.

Tidigare års överskott kan användas för att jämna ut minskade skatteintäkter under enskilda år vid lågkonjunktur. Kommunfullmäktiges beslut den 18 december 2018 anger att Gislaveds kommun kan göra en disponering av RUR efter egen bedömning av hur en konjunkturcykel ska mätas. Detta med anledning av den negativa reala skatteutvecklingen (enligt tabellen nedan), som orsakades av den historiskt höga prisutvecklingen under 2022–2023, samt att Gislaveds kommun var en nettoutflyttningsskommun under 2024.

Tabell 2. Skatteunderlag samt beräknad real utveckling

Procentuell förändring

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Faktiskt skatteunderlag	4,8	3,5	4,4	4,5	4,5	4,1
Regelförändringar*	0,2	-0,2	-0,3	0,1	0,0	0,0
Underliggande utveckling	4,7	3,7	4,7	4,5	4,5	4,1
Prisutveckling	6,6	4,5	-0,5	2,6	3,3	2,8
Realt skatteunderlag	-1,8	-0,8	5,2	1,8	1,2	1,3

*Bidrag till förändring av faktiskt skatteunderlag, procentenheter.

Källa: Skatteverket och SKR (cirkulär 2025:13)

För Gislaveds kommun har verksamhetens nettokostnader under 2024 i jämförelse med föregående år ökat med 5,2 procent medan skatteintäkter och bidrag enbart har ökat med 1,8 procent vilket innebär netto minus 3,4 procentenheter. Detta förklaras dels av den höga inflationen som rådde under 2022–2023 samt temporära strukturella kostnader för omorganisation av nämnd- och förvaltningsorganisationen. Med anledning av ovanstående skäl anses kraven vara uppfyllda för att göra en disponering av RUR, enligt det lokala beslutet av hur en konjunkturcykel alternativt kan mätas.

Ingående RUR uppgår till 387,8 mnkr och för 2024 disponeras 113 mnkr, vilket innebär att utgående RUR uppgår till 274,8 mnkr.

2.7.6 Sammanfattning finansiell analys

Kommunfullmäktige i Gislaveds kommun styr verksamheten med ett aktivt arbete utifrån en styrmodell som utgår från vision, mål och uppdrag samt finansiella mål. Den sammanfattande bilden av Gislaveds kommun utifrån ett finansiellt perspektiv är att både 2023 och 2024 har varit mycket utmanande år ekonomiskt. Den höga inflationen är bekämpad av Riksbanken men har resulterat i generellt kvarstående högre prisnivåer. För kommunen behöver nämnderna fortsätta arbetet med att anpassa och förändra verksamheten efter omvärldens förutsättningar. De nya högre prisnivåerna har påverkat medborgarnas betalningsförmåga vilket har resulterat i att den genomsnittliga kredittiden för kundfakturer ökar och därmed ökar även risken för kundförluster. Räntekostnaderna för upptagna lån har blivit en större post i resultaträkningen i och med högre räntor samt ökat lånebehov. Kommunkoncernens investeringsplanering framåt visar på ett flertal större kommande investeringsprojekt. Kostnaden för dessa investeringsprojekt behöver omhändertas inom kommunens och bolagens finansiella mål. I annat fall försämras kommunkoncernens finansiella ställning.

De finansiella målen finns för att betona att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning och för att värdesäkra kommunens egna kapital. Det egna kapitalet ska ha en betryggande storlek som skydd mot ihållande kriser och för att möta oförutsedda försämringar i ekonomin. Det egna kapitalet är ett utrymme som kan möta framtida utgifter och utgör samtidigt den förmögenhet som nuvarande generation förvaltar åt framtida generationer. Överskottsmålet som för närvarande är 35 mnkr över tid är en alternativkostnad som innebär att om det egna kapitalet ska stärkas behöver kostnaderna minskas och/eller intäkterna ökas och/eller att avstå från någon politisk satsning.

Kommunen uppnår inte de av kommunfullmäktige beslutade finansiella målen för 2024. Det innebär att förändringar och anpassningar krävs för att kommunens finansiella ställning inte ska försämras. Det är av mycket stor vikt att den löpande verksamheten i normalfallet inte finansieras genom lån. Om kommunens finansiella ställning fortsätter att försämras finns det en överhängande risk att kommande generationer får betala för vad nuvarande generation har förbrukat.

2.8 Väsentliga personalförhållanden

Gislaveds kommun är kommunens största arbetsgivare. I december 2024 hade kommunen 2 713 årsarbetare, av vilka 2 374 var tillsvidareanställda och 339 hade andra anställningsformer.

De allra flesta av kommunens medarbetare är tillsvidareanställda med månadslön, där 89 procent av personalstyrkan med månadslön hade en tillsvidareanställning under 2024. Stora delar av kommunens verksamheter är kvinnodominerade; i december 2024 var 81 procent av kommunens medarbetare kvinnor. Under 2024 har 42 medarbetare valt att gå i pension.

Av den totala mängden sjukskrivningar har de som pågår 60 dagar eller mer ökat i andel sedan 2023. Detta tycks följa den allmänna trenden för sjuk-skrivningar nationellt och Gislaved ligger under genomsnittet för landets kommuner (43,3%) och kommunerna i Jönköpings län (39,4%). Sjukfrånvaron för den yngsta åldersgruppen har ökat sedan 2023 vilket är oroväckande. Kommunen har ansökt om ett nytt projekt finansierat av Europeiska socialfonden för att bland annat kunna arbeta fokuserat med den problem-atiken under kommande år. Beslut huruvida projektet prioriteras lämnas i juni.

Sjukfrånvaronivåerna skiljer sig mellan kommunens förvaltningar från räddningstjänstens 3,1 procent, till socialförvaltningens 9,6 procent. Skillnaderna mellan förvaltningarnas sjukfrånvaro kan till stora delar förklaras av karaktären på arbetet, till exempel i vilken utsträckning medarbetare arbetar människonära eller med fysiskt ansträngande arbetsuppgifter. Olika nivåer kan även förklaras av skillnader i verksamheterna avseende personalens ålder, sammansättning, hur verksamheten är organiserad och leds, och vilka förutsättningar medarbetare har för att utföra förväntat arbete. Kvinnodominerade yrken har en högre sjukfrånvaro då kvinnor generellt har högre sjukfrånvaro än män.

Det bedöms dock inom flera förvaltningar finnas potential att minska sjukfrånvaron genom att aktivt analysera och arbeta hälsofrämjande och förebyggande med frågor om hälsa och sjukfrånvaro, liksom frågor som handlar om sjukfrånvaro som beror på organisatoriska faktorer. Här har hr-enheten och kommunhälsan en viktig roll.

Utvecklingen av, och det som påverkar, sjuktagen är komplex. Det finns ett flertal olika faktorer som kan tänkas påverka sjukfrånvaron, både inom och utom arbetsgivarens räckhåll. Försäkringskassans bedömning är att antal nya sjukskrivningar och längden på sjukskrivningar under de senaste åren har stabiliserats, men en viss ökning kan ses den senaste tiden. Något som vi kan se påverkar medarbetares hälsa och mående negativt är också en orolig omvärld som t.ex. pandemi, inflation, krig, konjunktur, med mera.

Kommunhälsan har ett fortsatt viktigt uppdrag att arbeta proaktivt och stödjande tillsammans med hr-partners och hr-strateger för att minska och förebygga ohälsa på arbetsplatserna. Utbildningsinsatser i rehabilitering,

arbetsmiljö och organisatorisk hälsa är fortsatt viktigt likväl som insatser mot riktade målgrupper.

En viktig inkomstkälla för att finansiera olika arbetsmiljöinsatser är att söka pengar från ESF och omställningsfonden, där kommunen varit framgångsrik i att erhålla medel för olika arbetsmiljöbefrämjande insatser.

Ett mer systematiskt arbetssätt än tidigare kring arbetsmiljö och hälsoarbete ska underlätta för chefer i deras arbete och ge förutsättningar för bättre dialog med medarbetare inom området. Hr-avdelningen har i sitt uppdrag att arbeta löpande med frågan och arbetar både genom utbildning och systemstöd för att skapa förutsättningar för organisationens chefer att arbeta systematiskt.

Att det finns mål kring arbetsmiljö ger stabilitet i arbetet och ger både tyngd och stöd i att det är viktigt för att kunna arbeta för att rekrytera och behålla medarbetare inom Gislaveds kommun.

2.8.1 Sjukfrånvaro

Total sjukfrånvaro i kommunen (%)	2024	2023	2022
Total sjukfrånvaro av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	7,2	7,0	7,9

Långtidsfrånvaro (%)	2024	2023	2022
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	36,0	28,7	21,6

Sjukfrånvaro i kommunen, fördelat på kön (%)	2024	2023	2022
Kvinnor	7,6	7,6	8,6
Män	5,3	4,6	5,4

Sjukfrånvaro i åldersgrupper (%)	2024	2023	2022
Sjukfrånvaron i åldrarna 29 år eller yngre	7,9	6,6	9,0
Sjukfrånvaron i åldrarna 30 - 49 år	6,9	6,6	7,9
Sjukfrånvaron i åldrarna 50 år eller äldre	7,3	7,5	7,6

Sjukfrånvaro per nämnd (%)	2024	2023 totalt	2022 totalt
Bygg- och miljönämnden	Se Samhällsutvecklingsnämnden*	Se Samhällsutvecklingsnämnden*	7,9
Kommunstyrelsen	4,4	5,1	5,3
Räddningsnämnden	3,1	2,2	3,7
Samhällsutvecklingsnämnden (inkl. Bygg- och miljönämnden)	7,9*	5,5*	Inga uppgifter*
Socialnämnden	9,6	9,9	11,2
Utbildningsnämnden	5,7	6,2	7,0
Totalt kommunen	7,2	7,0	7,9

* Samhällsutvecklingsnämnden med tillhörande förvaltning tillkom år 2023. Personalsystemet redovisar all personal under samhällsutvecklingsförvaltningen och ger inte möjlighet att sortera personal under bygg- och miljönämnden respektive samhällsutvecklingsnämnden.

2.9 Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten

Bedömningen är att Gislaveds kommun bedriver verksamhet med godtagbar kvalitet. Kommunen strävar efter att ha god kvalitet inom särskilt viktiga områden för att uppfylla kommunens grunduppdrag, där alla utom ett av dessa områden har bedömts hålla en god eller tillräckligt god kvalitet. Avseende den prioriterade utvecklingen för året är bedömningen att alla mål utom ett antingen har uppnåtts eller bedöms kunna uppnås. Se mer under avsnitt 2.5.6 Sammanfattning kvalitet och måloppfyllnad.

Den sammanfattande bilden av Gislaveds kommun utifrån ett finansiellt perspektiv är en kommun med en historiskt relativt god grundekonomi även om de historiska resultaten inte har varit helt rättvisande med anledning av att till exempel vissa underhållsskulder har skjutits på framtiden. Det krävs nu att nämnderna genomför större strukturella förändringar och anpassningar av verksamheterna för att bibehålla en god ekonomi, vilket är en förutsättning för att skapa möjligheter i framtiden och vara en attraktiv kommun för både befintliga som framtida invånare i kommunen. Att vara en attraktiv kommun innebär bland annat högre skatteintäkter som ger ytterligare möjligheter för utveckling.

Den finansiella analysen pekar tydligt på att det krävs en än mer aktiv styrning för att god ekonomisk hushållning ska uppnås nu och i framtiden. De finansiella målen skapar nödvändiga ekonomiska förutsättningar för att både bevara och att utveckla Gislaveds kommun. För 2024 uppnås inte dessa mål. De åtgärder som har vidtagits under året visar däremot på kommunens förmåga att göra nödvändiga anpassningar. Detta arbete behöver ha en hög prioritet även framåt.

De kommunala bolagen har levererat med god kvalitet under året i förhållande till respektive bolags uppdrag. Det höjda ränteläget och prisökningar har även påverkat de kommunala bolagen samt att även kompetensförsörjningen blir allt mer utmanande för bolagen och näringslivet.

Inom kommunkoncernen har en fördjupad dialog påbörjats under året och ytterligare dialog och samarbete mellan de kommunala bolagen och ägaren pågår i syfte att stärka och utveckla verksamheterna.

2.10 Förväntad utveckling

Nämnderna har genomfört en rad åtgärder i sin verksamhet inom respektive budgetram under 2024 för att minska det underskott som prognostiserades i delårsrapporten. Arbetet har gett resultat och resultatet blev betydligt mindre negativt än prognosen indikerade. Däremot visar kommunens ekonomiska resultat att det framåt kommer att krävas ytterligare åtgärder samt ett än mer aktivt arbete både inom som mellan nämnderna för att få en ekonomi i balans och uppnå positiva synergieffekter. För att bibehålla kvalitet behövs ett aktivt arbete med att göra rätt saker, effektivisering av arbetssätt och processer samt tydligare prioritera arbete som bidrar till ökad måluppfyllelse och ökat värdeskapande.

Flera verksamheter anger att det blir allt svårare att kompetensförsörja vilket kommer att påverka genomförandet av grunduppdraget. Detta medför att det blir svårare för varje år att hålla en god kvalitet, om inte andra anpassningar görs. I flera fall utvecklas även målgruppernas behov till att bli mer och mer komplexa. I berörda verksamheter behöver man hantera individer med allt större behov inom alla områden, vilket kräver högre kompetens hos medarbetarna vilket i sin tur förstärker svårigheten att rekrytera. Kommunen arbetar aktivt med bland annat automatisering av processer så att de resurser som finns används i de delar som inte är möjliga att automatisera.

Även näringslivet är beroende av att kunna behålla och attrahera kompetenta medarbetare. För att klara av kommande kompetensförsörjning för både kommunkoncernen och näringslivet behövs fortsatta satsningar på att öka kommunens attraktivitet som plats att bo och/eller verka på.

Kommunen ser ett större behov av att vidta åtgärder för att minska klimatpåverkan, samt att anpassa till konsekvenserna av ett förändrat klimat.

Kostnaden för verksamhetssystem bedöms att öka. Det blir därför viktigt att framöver säkerställa att det finns en samordning kring kommunens system och att de är ändamålsenliga. Samtidigt är digitaliseringsarbetet viktigt för att möjliggöra förändrade och effektivare arbetssätt. Parallellt med detta behöver också den digitala mognaden stärkas för att säkerställa att både tillgänglighet och kvalitet upprätthålls.

I syfte att utveckla hela bolagskoncernen, anpassa bolagens uppdrag och möta eventuella behov av förtydliganden och klargöranden är fortsatt översyn av ägaridé, ägardirektiv och bolagsordningar prioriterat. De ekonomiska utmaningarna som allmänt anstränger kommuner och regioner påverkar även kommunala bolag. Gislaveds kommuns ekonomiska läge är ansträngt vilket ger utmaningar framöver för hela kommunkoncernen.

Flera nämnders förvaltningar är i eller har varit i, om- och nyorganisation med nya uppdrag, strukturer och förutsättningar. Detta gör att det finns ett behov av att fokusera på grunduppdrag samt interna organisationsfrågor, samt kvalitetssäkring av rutiner och mot gemensamma arbetssätt. Inom samhälls-

utvecklingsnämnden pågår ett förändringsarbete för att skapa en tydligare koppling till den del av processen där man har en leverans.

Utöver kommunens interna organisationsförändringar, ställs även förändrade krav utifrån kring kommunens kapacitet och leveransförmåga. Det ena rör nära vård, som handlar om att jobba mer proaktivt och förebyggande ur ett hälsoperspektiv. Även civil beredskap ställer krav på kommunens förmåga att omhänderta nya uppdrag med nya arbetssätt och samverkan över organisationsgränser. Demografi- och befolkningsförändring kommer att medföra stora krav på omställning både vad det gäller arbetssätt och verksamhetens omfattning.

Möjligheten till att kompetensförsörja olika verksamheter är en prioriterad fråga att arbeta tillsammans med i förvaltningarna och i kommunen som helhet. På sina platser finns det redan stora svårigheter att tillsätta tjänster med medarbetare som har rätt kompetens. Det är också därför viktigt att se över hur kommunen kan öka sin leverans med färre resurser än idag.

Kommunens ekonomi på sikt

För den närmaste framtiden är det osannolikt att skatteintäkter och bidrag kommer att öka. Det är mer troligt att de förblir relativt oförändrade eller till och med minskar, eftersom befolkningsprognosen visar att antalet invånare i Gislaved kommun kan minska fram till år 2034. Denna demografiska förändring innebär att Gislaved kommun behöver anpassa och utveckla sina verksamheter ytterligare utifrån de rådande förutsättningarna.

I årsbokslutet 2024 uppnås inte de av kommunfullmäktige beslutade finansiella målen. De finansiella målen är en restriktion för verksamhetens omfattning och sambandet mellan verksamhet och ekonomi behöver tydliggöras och förstärkas ytterligare.

Det är av stor vikt att det egna kapitalet har en betryggande storlek som skydd mot framtida kriser och för att möta oförutsedda försämringar i ekonomin. Det egna kapitalet är ett utrymme som ska möta framtida utgifter och utgör samtidigt den förmögenhet som nuvarande generation förvaltar åt framtida generationer. De senaste två åren har det egna kapitalet minskat med totalt 135 mkr på grund av negativa resultat och dessa har återställts genom uttag från resultatutjämningsreserven (RUR).

Det är av högsta prioritet att nämndernas arbete med att upprätthålla en ekonomi i balans fortsätter, fördjupas och samordnas för att så snart som möjligt uppnå kommunfullmäktiges finansiella mål. Annars riskerar kommunen att hamna i en svår ekonomisk situation, vilket skulle kräva mer drastiska åtgärder. Dessa åtgärder skulle bland annat innebära att nuvarande investeringsnivåer inte kan upprätthållas och därför måste justeras ned markant inför budgetarbetet 2026, vilket skulle vara negativt för kommunens utveckling och framtid.

3 Ekonomisk redovisning

3.1.1 Resultaträkning

mnkr	Not	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Budget 2024
Verksamhetens intäkter	1	805,2	847,9	439,8	461,1	361,6
Verksamhetens kostnader	2,8	-2 871,5	-2 771,7	-2 558,2	-2 471,0	-2 423,8
Avskrivningar	3	-185,7	-175,7	-122,7	-121,4	-130,0
Verksamhetens nettokostnader		-2 251,9	-2 099,4	-2 241,1	-2 131,2	-2 192,2
Skatteintäkter	4	1 601,0	1 589,8	1 601,0	1 589,8	1 638,1
Generella statsbidrag och utjämning	5	550,3	524,0	550,3	524,0	522,3
Verksamhetens resultat		-100,6	14,5	-89,8	-17,4	-31,8
Finansiella intäkter	6	19,4	13,8	22,6	12,6	3,1
Finansiella kostnader	7	-34,1	-26,4	-20,6	-10,2	-5,8
Resultat efter finansiella poster		--115,3	2,0	-87,8	-15,0	-34,5
Extraordinära poster (netto)		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		-115,3	2,0	-87,8	-15,0	-34,5

3.1.2 Balansräkning

mnkr	Not	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Budget 2024
TILLGÅNGAR						
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR						
Immateriella anläggningstillgångar	12	0,5	0,6	0,0	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	13	2 749,8	2 597,0	1 785,8	1 740,0	1 778,6
Maskiner och inventarier	14	446,3	451,4	174,0	183,0	183,0
Finansiella anläggningstillgångar	15	38,4	35,4	336,0	73,1	78,0
Summa anläggningstillgångar		3 235,0	3 084,5	2 295,8	1 996,1	2 039,6
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR		12,0	16,5	12,0	16,5	12,0
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR						
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	16	85,6	51,5	73,9	44,8	27,0
Fordringar	17	391,0	372,8	259,5	235,3	152,4
Kortfristiga placeringar	18	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassa och bank	19, 20	169,9	102,5	164,4	85,7	94,1
Summa omsättningstillgångar		646,5	526,7	497,8	365,7	273,5
Summa tillgångar		3 893,5	3 627,8	2 805,5	2 378,3	2 325,1
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital	21,22					
Eget kapital vid årets början		2 002,2	2 000,3	1 448,4	1 463,4	1 415,0
-varav resultatreserv		0,0		0,0		
-varav resultatutjämningsreserv		387,8	409,6	387,8	409,6	
Justering eget kapital, IB		-14,0		-12,2		
Årets resultat		-115,3	2,0	-87,8	-15,0	-34,5
Eget kapital vid årets slut		1 872,9	2 002,2	1 348,5	1 448,4	1 380,5
-varav resultatreserv		0,0	0,0	0,0	0,0	
-varav resultatutjämningsreserv		274,9	387,8	274,9	387,8	
AVSÄTTNINGAR						
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	23	37,0	34,3	35,7	33,2	35,0
Andra avsättningar	24	120,4	140,3	59,7	80,0	66,0
Summa avsättningar		157,5	174,6	95,3	113,2	101,0
SKULDER						
Långfristiga skulder	25	1 080,1	827,2	753,4	358,7	433,1
Kortfristiga skulder	26	783,0	623,8	608,3	458,0	410,5
Summa skulder		1 863,1	1 450,9	1 361,7	816,7	843,6
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		3 893,5	3 627,8	2 805,5	2 378,3	2 325,1
Panter och ansvarsförbindelser						
Borgensåtaganden	27	11,3	18,8	596,2	604,0	
Ansvarsförbindelser						
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulder eller avsättningar	28	533,9	523,2	533,9	523,2	
Övriga upplysningar						
Leasing (operationell och finansiell)	29	103,6	106,8	347,4	203,0	

3.1.3 Kassaflödesanalys

mnkr	Not	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		-115,3	2,0	-87,8	-15,0
Justering för ej likviditetspåverkande poster	9	126,8	218,5	228,8	136,7
Övriga likviditetspåverkande poster	10	-0,2	-4,4	-0,2	-4,4
Poster som redovisas i annan sektion	11	-2,8	-6,8	-24,0	-6,8
<i>Medel från verksamheten före förändringar av rörelsekapital</i>		8,5	209,3	116,9	110,6
Ökning/minskning av periodiserade anläggningsavgifter		6,0	11,7	6,0	11,7
Ökning/minskning kortfristiga placeringar		0,0		0,0	0,0
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		32,8	-66,0	26,8	-9,7
Ökning/minskning förråd och varulager		-34,2	-45,3	-29,1	-41,4
Ökning/minskning kortfristiga skulder		90,3	-19,7	31,4	26,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten		103,5	89,9	152,0	97,9
INVESTERINGSVERKSAMHET					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-0,4	0,3	0,0	0,0
Försäljning av Immateriella anläggningstillgångar		0,4	0,0	0,0	0,0
Investering i materiella anläggningstillgångar		-617,8	-284,7	-267,7	-243,9
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		11,8	7,1	271,8	7,1
Investering i kommunkoncernföretag		0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av kommunkoncernföretag		0,0	0,0	0,0	0,0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-3,0	-21,3	-262,9	-21,3
Avyttring av finansiella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,1
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-609,0	-298,6	-258,8	-258,0
FINANSIERINGSVERKSAMHET					
Nyupptagna lån		300,0	15,0	300,0	0,0
Nyanskaffad långfristigskuld (finansiell leasing)		9,3	31,4	161,9	31,4
Nyemission och/eller reverslån		260,0	0,0	-260,0	0,0
Amortering av låneskulder		-2,5	-15,7	-22,7	-15,7
Amortering av skulder för finansiell leasing		0,0	-4,4	0,0	0,0
Kortfristiga fordran till koncernföretag (koncernkonto)		-63,3	0,0	-63,3	0,0
Kortfristiga skulder till koncernföretag (koncernkonto)		69,0	0,0	69,0	0,0
Erhållna offentliga investeringsbidrag		1,2	12,0	1,2	12,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		573,6	38,4	186,1	27,8
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR					
Utbetalning av bidrag till Infrastruktur		-0,7	-0,1	-0,7	-0,1
Årets kassaflöde		67,4	-170,4	78,7	-132,5
Likvida medel vid årets början		102,5	272,9	85,7	218,1
Likvida medel vid årets slut		169,9	102,5	164,4	85,7

3.1.4 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR), vilket innebär att

- intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt
- fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta
- tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges
- periodisering av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed
- värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärde.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen.

Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och överstiger 5 mnkr. Dessutom redovisas alltid kommunens realisationsvinster/förluster.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkterna baseras på Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) decemberprognos.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag, VA- anläggnings/anslutningsavgift

Investeringsbidrag och anläggnings/anslutningsavgifter för vatten och avlopp tas upp som förutbetalda intäkter och redovisas bland långfristiga skulder. I enlighet med matchningsprincipen intäktsförs dessa inkomster successivt i takt med att investeringsobjekten skrivs av över sina respektive nyttjandeperioder, vilket följer rekommendation RKR 2.

Specialdestinerade/riktade statsbidrag

De specialdestinerade/riktade statsbidragen kräver i regel någon form av motprestation, och återrapportering ska i normalfallet periodiseras till den period där prestationerna har utförts.

1. Prestationsbaserade ersättningar utbetalas om vissa handlingar genomförts eller vissa mål, nyckeltal eller nivåer uppnåtts. Bidraget ska bokföras i samma perioder som prestationerna utförts. Utbetalning i efterskott tas upp som fordran (upplupen intäkt) i den period som prestationen utförts och som skuld (förutbetalad intäkt) om de utbetalas i förskott.
2. Om prestationsbaserade bidrag utbetalas för ett framtida tidsbestämt projekt och de utförda prestationerna utgör beräkningsunderlag för fördelning av bidraget ska det bokföras och matchas mot kostnader över den fastslagna tidsperioden. Beakta skyldigheten att återbetala kvarvarande medel vid projekttidens slut.
3. Icke prestationsbaserade bidrag betalas ut utan krav på motprestation och intäktsförs den period som bidraget avser. Bidraget ska intäktsföras i sin helhet även om nedlagda kostnader inte motsvarar bidragets storlek för den period som bidraget avser.

Kostnader**Löner med mera**

Kostnader för timanställda och kostnadsersättningar avseende december men som utbetalas i januari har inte periodiserats. Ej uttagen semester tillsammans med övertid har periodiserats. Avgångsvederlag bokförs den perioden avtalet är skrivit och anställning upphört.

Investeringar**Gränsdragning mellan kostnad och investering**

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som en anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till två prisbasbelopp under 2023 (105 000kr).

Anläggningstillgångar upptas till bokfört värde.

Avskrivningsmetod

Kommunen har komponentavskrivning och linjär avskrivningsmetod tillämpas, det vill säga lika stora nominella belopp varje år. Avskrivningen påbörjas när tillgången tas i bruk.

Avskrivningstider

Avskrivningstider är baserade på tillgångens eller komponentens nyttjande-period.

Mark, fjärrvärmeanslutning, gatukropp, konst	0 år
Markanläggningar (yttre miljö)	25 år
Toppbeläggningar – gata	10, 20, 40 år
Vattenledningar	60 år
Stomme	60 år
Yttertak, fasad och stomkomplettering	40 år
Sprinkler, reservkraft, hiss, komplementbyggnader	30 år
Värme, ventilation, VA	25 år
Fönster och ytterdörrar	25 år
El, snickerier, yttertak (papp)	20 år
Ytskikt, passagesystem, styr/övervakning, larm/tele	15 år
Tvätt/storköksutrustning, lekredskap	10 år
Bilar, inventarier, maskiner	5–20 år

Exploateringsredovisning

Exploateringstillgångar är tidigare bokförda som materiella anläggningstillgångar på grund av svårigheten att bedöma tidpunkten för avyttring. Enligt rekommendation ska exploatering hanteras som omsättnings-tillgång.

Kommunen arbetar för närvarande med att omklassificera fastigheter som är bokförda som markreserv, med avsikt att sälja dem som omsättnings-tillgångar. Pågående markexploateringsarbeten bokförs också som omsättningstillgångar.

Någon värdering av det bokförda värdet är inte gjort eftersom de fastigheterna har bedömts ha ett lågt värde. Enligt lag ska omsättningstillgångar tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balans-dagen (LKBR 7:5).

Förråd

Varor i förråd har tagits upp till verkligt värde.

Pensioner

Förpliktelser för pensionsåtagande för anställda i kommunen är beräknad med gällande riktlinjer.

Deponi

Eventuella kostnader för återställande av deponi i Mossarpstippen har nuvärdesberäknats per 31 december 2024.

Bidrag till statlig infrastruktur

Kommunen ingick i avtal med Trafikverket om medfinansiering av väganslutning Nöbböle industriområdet i Reftale och ny cirkulationsplats väg 576 i Smålandsstenar. Redovisning av upplösning av båda bidragen är under fem år enligt Kommunstyrelsens eller Kommunfullmäktiges beslut.

Leasing

Hyresavtalen för fast egendom (fastigheter) följer RKR R 5 Leasing. Hyresavtal som inte klassificeras som finansiella är operationella leasingavtal.

Redovisningen av hyresavtal för lös egendom (fordon) följer inte helt rekommendationen, eftersom de avtal som klassificeras som finansiella redovisas som anläggningstillgångar och motsvarande belopp redovisas som skuld i balansräkningen.

Kommunkoncernen och sammanställda räkenskaper

Den kommunala koncernen i de sammanställda räkenskaperna består av Gislaveds kommun, Gislaveds Kommunhus AB:s koncern samt 34 procent av kommunalförbundet för Samverkan, Återvinning och Miljö (SÅM). Stiftelserna Isabergstoppen och Torghuset ingår inte i kommunkoncernen/sammanställda räkenskaperna från och med 2024 med anledning av att kommunen inte bedöms att ha betydande inflytande över stiftelserna. Verksamheten i stiftelserna ligger inte inom den kommunala angelägenheten och/ eller inom den kommunala kompetensen. För stiftelsen Isabergstoppen är den sammanställda redovisningen justerad för tidigare perioder. För stiftelsen Torghuset förekommer ingen särskild ekonomisk betydelse för kommunen med anledning av att stiftelsens omsättning utgör mindre än 5 procent av kommunens skatteintäkter och bidrag.

Bolag	Ägaren	Ägarandel	
		2024	2023
Gislaveds Kommunhus AB	Gislaveds kommun	100%	100%
AB Gislavedshus	Gislaveds Kommunhus AB	100%	100%
Gisletorp lokaler AB	Gislaveds Kommunhus AB	100%	100%
Enter Gislaved AB	Gislaveds Kommunhus AB	100%	100%
Tingsslätt Fastighet i Gislaved AB	Gislaveds Kommunhus AB	100%	100%
Gislaved Energi Koncern AB	Gislaveds Kommunhus AB	100%	100%
Gislaved Energi AB	Gislaved Energi Koncern AB	100%	100%
Gislaved Energi Elnät AB	Gislaved Energi Koncern AB	100%	100%
Gislaved Energi Service AB	Gislaved Energi Koncern AB	100%	100%
Samverkan Återvinning Miljö (SÅM)	Kommunalförbund	34%	34%

Gislaveds Kommunhus AB är moderbolag till bolagen Gislaved Energi Koncern AB, AB Gislavedshus, Gisleorp Lokaler AB, Enter Gislaved AB och Tingsslätt Fastighets i Gislaved AB.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Med proportionell konsolidering menas att det i redovisningen endast ingår så stor del av företagens resultat- och balansräkning som motsvarar kommunens ägarandel.

Ytterligare upplysningar om koncerninterna förhållanden återfinns i not 30.

Interna redovisningsprinciper kommunen

Personalkostnader

Arbetsgivaravgifter med mera har interndeiterats förvaltningarna i samband med löneredovisningen. Den följer SKR:s rekommendation.

Kapitalkostnader

Räntan beräknas med SKR:s internränta för 2024 på 2,5 procent på bokfört värde. På årets investeringar har ränta tillgodoräknats från och med anskaffningsmånaden.

3.1.4.1. Ord och begrepp

Anläggningskapital	Anläggningstillgångar minus långfristiga skulder och avsättningar.
Anläggningstillgångar	Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk kan vara materiella (till exempel byggnader, mark, inventarier med mera) eller finansiella (aktier, andelar med mera).
Avskrivningar	Årlig kostnad för värdeminskning av anläggningstillgångar beräknad utifrån förväntad ekonomisk livslängd.
Avsättningar	Avsättning är en förpliktelse som på balansdagen är säker eller sannolik till sin förekomst men, till skillnad från en skuld, är oviss till belopp eller till den tidpunkt den ska infrias.
Eget kapital	Visar hur stor del av tillgångarna som inte finansierats med skulder.
Finansiella intäkter	Intäkter som kommer från placerade medel, till exempel ränta på bankkonto.
Finansiella kostnader	Består främst av kostnader som kommer från upplåning och kostnader för pensions-förvaltningen.
Kapitalkostnader	Avskrivningar och intern ränta.
Kortfristiga fordringar	Fordringar som förfaller inom ett år från balansdagen.
Kortfristiga skulder	Skulder som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.
Likviditet	Betalningsförmågan på kort sikt, omsättningstillgångar i relation till kortfristiga skulder.
Nettoinvesteringar	Årets investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag.
Omsättningstillgångar	Tillgångar avsedda att inneha en kortare tid, till exempel likvida medel, kortfristiga fordringar, förråd.
Rörelsekapital	Betalningsberedskapen på kort sikt. Omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder.
Soliditet	Ett mått på den långsiktiga betalningsförmågan. Visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med eget kapital. Eget kapital dividerat med totala tillgångar.

3.1.5 Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Försäljningsintäkter	227,5	226,3	48,5	48,0
Taxor och avgifter	154,2	155,2	127,1	126,9
Hyror och arrenden	194,0	214,0	20,3	34,3
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	173,3	189,3	160,1	189,2
EU-bidrag	1,0	0,8	1,0	0,8
Övriga bidrag	0,2	0,3	0,2	0,3
Försäljning av verksamheter och konsulttjänster	44,6	42,3	54,1	53,5
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	4,0	6,8	25,2	6,8
Övriga verksamhetsintäkter	6,4	12,9	3,3	1,4
Summa verksamhetens intäkter	805,2	847,9	439,8	461,1
Jämförelsestörande intäkter				
Reavinst	4,0	6,8	25,2	6,8

Not 2 Verksamhetens kostnader (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Personalkostnader inkl arbetsgivaravgifter	-1 595,8	-1 544,9	-1 533,5	-1 495,1
Pensionskostnader, inkl särskilda löneskatter	-291,7	-237,5	-287,0	-228,5
Lämnade bidrag	-56,4	-55,8	-59,8	-59,3
Köp av huvudverksamhet	-252,8	-227,5	-240,5	-220,9
Lokaler och markhyror	-20,0	-20,9	-40,4	-31,0
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-123,6	-101,6	-5,1	-3,9
Bränsle, energi och vatten	-160,9	-178,2	-60,0	-66,5
Realisationsförluster och utrangeringar	-1,3	0,0	-1,3	0,0
Bolagsskatt	-3,5	-8,0	0,0	0,0
Övriga verksamhetskostnader	-365,4	-397,3	-330,6	-365,7
Summa verksamhetens kostnader	-2 871,5	-2 771,7	-2 558,2	-2 471,0
Jämförelsestörande kostnader				
Reaförluster	-1,3	0,0	-1,3	0,0

Not 3 Avskrivningar (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Avskrivningar immateriella tillgångar	-0,2	-0,3	0,0	0,0
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-110,5	-102,9	-73,0	-75,4
Avskrivningar maskiner och inventarier	-75,0	-68,8	-49,7	-45,4
Nedskrivning/utrangeringar	0,0	-3,6	0,0	-0,6
Summa avskrivningar	-185,7	-175,7	-122,7	-121,4

Not 4 Skatteintäkter (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Preliminär kommunalskatt	1 603,1	1 558,9	1 603,1	1 558,9
Preliminär slutavräkning innevarande år	5,4	23,2	5,4	23,2
Slutavräkningsdifferens föregående år	-7,5	7,7	-7,5	7,7
Mellankommunal inkomstutjämnning	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa skatteintäkter	1 601,0	1 589,8	1 601,0	1 589,8

Not 5 Generella statsbidrag och utjämning (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Inkomstutjämningsbidrag	338,1	337,8	338,1	337,8
Kostnadsutjämningsbidrag/avgift	33,2	35,9	33,2	35,9
Regleringsbidrag/avgift	88,9	68,9	88,9	68,9
Avgifter/bidrag för LSS-utjämning	15,3	12,0	15,3	12,0
Kommunal fastighetsavgift	71,4	63,5	71,4	63,5
Övriga generella bidrag från staten	3,5	5,8	3,5	5,8
Summa generella statsbidrag och utjämning	550,3	524,0	550,3	524,0

Not 6 Finansiella intäkter (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Utdelningar från koncernföretag	0,0	0,0	1,7	2,0
Utdelningar på aktier och andelar	1,2	0,1	1,2	0,1
Ränta likvida medel	6,5	11,7	6,1	7,3
Ränteintäkter kundfordringar	0,6	0,4	0,6	0,4
Borgensavgift	0,0	0,5	1,7	1,7
Övriga finansiella intäkter	11,1	1,1	11,3	1,1
Summa finansiella intäkter	19,4	13,8	22,6	12,6

Not 7 Finansiella kostnader (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Räntekostnader, lån	-27,6	-23,0	-4,1	-2,6
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	-3,5	-3,2	-3,5	-3,2
Övriga finansiella kostnader	-3,0	-0,1	-13,0	-4,4
Summa finansiella kostnader	-34,1	-26,4	-20,6	-10,2

Not 8 Kostnad för räkenskapsrevision (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Sakkunnigt biträde, finansiell revision	-1,1	-2,0	-0,3	-0,5
Sakkunnigt biträde, verksamhetsrevision	-0,7	0,0	-0,7	0,0
Förtroendevalda revisorer (årligt arvode)	-0,5	-0,6	-0,5	-0,6
Summa finansiella kostnader	-2,3	-2,6	-1,5	-1,1

Not 9 Justering för ej likviditetspåverkande poster (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Avskrivningar	185,7	172,0	122,7	120,8
Nedskrivningar/utrangeringar	0,0	3,6	0,0	0,6
Förändring deponiavsättning	-19,6	2,7	-19,6	2,7
Förändring pensionsavsättning	2,4	-0,4	2,5	0,0
Förändring andra avsättningar	0,5	5,9	0,0	0,1
Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	4,6	4,6	4,6	4,6
Upplösning av investeringsbidrag	-1,4	-1,1	-1,4	-1,1
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-45,5	31,2	120,0	9,2
Summa ej likviditetspåverkande poster	126,8	218,5	228,8	136,7

Not 10 Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Utbetalning av avsättning för pensioner	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbetalning av övriga avsättningar (exkl. bidrag till infrastruktur)	-0,2	-4,4	-0,2	-4,4
Summa Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	-0,2	-4,4	-0,2	-4,4

Not 11 Poster som redovisas i annan sektion (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-2,8	-6,8	-24,0	-6,8
Summa poster som redovisas i annan sektion	-2,8	-6,8	-24,0	-6,8

Not 12 Immateriella tillgångar (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Ingående anskaffningsvärde	3,3	3,3	0,0	0,0
Inköp	0,4	0,0	0,0	0,0
Försäljningar	-3,1	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	0,7	3,3	0,0	0,0
Ingående ack. avskrivningar	-2,7	-2,4	0,0	0,0
Försäljningar	2,7		0,0	0,0
Utrangeringar	0,0		0,0	0,0
Överföringar	0,0		0,0	0,0
Årets avskrivningar	-0,2	-0,3	0,0	0,0
Utgående ack. avskrivningar	-0,2	-2,7	0,0	0,0
Ingående ack. nedskrivningar			0,0	0,0
Försäljningar	0,0		0,0	0,0
Utrangeringar	0,0		0,0	0,0
Årets nedskrivningar/återföringar	0,0		0,0	0,0
Utgående ack. nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående redovisat värde	0,5	0,6	0,0	0,0
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	5 år	5 år		

Not 13 Mark, byggnader och tekniska anläggningar (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Ingående anskaffningsvärde	3 984,2	3 924,9	2 767,7	2 698,2
Inköp	369,8	60,1	98,2	63,4
Genomförda omfördelningar	211,1	20,6	127,4	20,6
Försäljningar	-486,0	-7,2	-463,0	-0,3
Utrangeringar	-35,6	-1,1	-35,6	-1,1
Finansiell leasing (fastigheter)	-0,2	15,4	151,1	15,4
Överföringar	-29,5	-28,5	-29,5	-28,5
Utgående anskaffningsvärde	4 013,8	3 984,2	2 616,3	2 767,7
Ingående ack. avskrivningar	-1 668,0	-1 573,7	-1 242,0	-1 167,1
Försäljningar	227,0	6,9	225,3	0,0
Utrangeringar	35,6	0,5	35,6	0,5
Överföringar	0,2	0,0	0,2	0,0
Finansiell leasing	-17,4	-2,8	-13,5	-7,8
Årets avskrivningar	-95,9	-98,9	-59,5	-67,6
Utgående ack. Avskrivningar	-1 518,5	-1 668,0	-1 053,9	-1 242,0
Ingående ack. Uppskrivningar/ Nedskrivningar	10,9	15,0	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-1,1	-1,1		
Årets nedskrivningar/återföringar	0,0	-3,0	0,0	0,0
Utgående ack. Nedskrivningar	9,7	10,9	0,0	0,0
Ingående pågående anläggningar	270,0	124,9	214,3	98,1
Under året nedlagda kostnader	209,8	204,7	136,5	140,8
Under året genomförda omfördelningar	-235,0	-59,7	-127,4	-24,6
Utgående pågående anläggningar	244,7	270,0	223,4	214,3
Utgående redovisat värde	2 749,8	2 597,0	1 785,8	1 740,0
<i>Därav finansiell leasing</i>	<i>61,7</i>	<i>65,1</i>	<i>279,7</i>	<i>140,5</i>
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	36 år	36 år	36 år	36 år

Not 14 Maskiner och inventarier (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Ingående anskaffningsvärde	1 192,2	1 126,6	616,5	563,7
Inköp	37,8	41,1	33,0	39,8
Genomförda omfördelningar	0,0	15,0	0,0	0,0
Försäljningar	-23,6	-5,4	-16,8	-1,9
Utrangeringar	-3,5	-0,3	-3,1	-0,3
Överföringar	23,7	0,0	0,0	0,0
Finansiell leasing	9,3	15,2	9,3	15,2
Utgående anskaffningsvärde	1 235,9	1 192,2	638,9	616,5
Ingående ack. avskrivningar	-740,3	-669,6	-433,5	-383,1
Försäljningar	22,7	5,0	15,2	1,9
Utrangeringar	3,5	0,3	3,1	0,3
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiell leasing	-8,1	-7,2	-8,1	-7,2
Årets avskrivningar	-67,0	-68,8	-41,6	-45,4
Utgående ack. avskrivningar	-789,1	-740,3	-464,9	-433,5
Ingående ack. nedskrivningar	-0,5	-0,5	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar/återföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack. nedskrivningar	-0,5	-0,5	0,0	0,0
Utgående redovisat värde	446,3	451,4	174,0	183,0
<i>Därav finansiell leasing</i>	<i>30,1</i>	<i>28,9</i>	<i>30,1</i>	<i>28,9</i>
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	14 år	14 år	14 år	14 år

Not 15 Finansiella anläggningstillgångar (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Aktier och andelar i koncernföretag				
Gislaveds kommunhus AB (GKHAB)	0,00	0,00	298,72	38,72
Aktier och andelar, övriga				
Kommuninvest	34,85	31,98	34,85	31,98
Kommunsamköp AB	0,00	0,00	0,00	0,00
SKL Företag AB (Inera AB)	0,04	0,04	0,04	0,04
Husbyggnadsvaror HBV förening (4st andelar)	0,04	0,04	0,04	0,04
Ideella Föreningen Gnosjöregionen	0,01	0,01	0,01	0,01
Anderstorps Byggnadsförening	0,00	0,00	0,00	0,00
Södra skogsägarna, insatskapital	0,03	0,03	0,03	0,03
Södra skogsägarna, emitterat insatskapital	0,15	0,15	0,15	0,15
Reftele Föreningsgård	0,02	0,02	0,02	0,02
Industrins Forskningsinstitut	0,05	0,05	0,05	0,05
Smålandsrikes ekonomiska förening	0,02	0,02	0,02	0,02
Sinfra (andelar)	0,02	0,02	0,02	0,02
Klämman Vind AB	0,45	0,04	0,00	0,00
Bostadsrätter				
Inköp Bostadsrätt	0,02	0,02	0,02	0,02
Granaten daghem	0,60	0,60	0,60	0,60
Grundfondskapital				
Stiftelsen Isabergstoppen	1,04	1,04	1,04	1,04
Stiftelsen Torghuset	0,38	0,38	0,38	0,38
Summa aktier och andelar	37,71	34,42	335,98	73,11
Långfristiga fordringar				
Klämman Vind AB (Gislaved Energi)	0,00	0,41	0,00	0,00
Långfristiga värdepappersinnehav (Gislavedshus)	0,62	0,49	0,00	0,00
Långfristiga fordran (GNAB)	0,11	0,11	0,00	0,00
Summa långfristiga fordringar	0,73	1,00	0,00	0,00
Summa finansiella anläggningstillgångar	38,4	35,4	336,0	73,1

Not 16 Förråd, lager och exploateringsfastigheter (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Tekniska nämndens förråd	3,5	3,6	3,5	3,6
Asfaltskross tekniska	0,5	0,7	0,5	0,7
Övrigt, förråd	11,7	6,7	0,0	0,0
Exploateringsfastigheter	69,9	40,5	69,9	40,5
Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter	85,6	51,5	73,9	44,8

Not 17 Fordringar (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen bokslut 2023
Kundfordringar	44,5	68,4	38,9	48,2
Statsbidragsfordringar	4,6	4,3	2,9	3,6
Kommunalskattefordringar	21,1	65,5	21,1	65,5
Fordran VA-kollektivet	0,0	12,2	0,0	12,2
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	92,7	76,9	63,6	42,5
Kortfristiga fordran till koncernföretag	132,7	65,5	63,3	0,0
Övriga kortfristiga fordringar	95,4	79,9	69,7	63,1
Summa fordringar	391,0	372,8	259,5	235,3

Not 18 Kortfristiga placeringar	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Övriga kortfristiga placeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa kortfristiga placeringar	0,0	0,0	0,0	0,0

Not 19 Kassa och bank (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Kassa	0,1	0,0	0,0	0,0
Nordea, koncernkonto	164,1	85,1	164,1	85,1
Övrigt bank	5,7	17,4	0,3	0,6
Summa kassa och bank	169,9	102,5	164,4	85,7

Bolagens banksaldo på koncernkontot var inte bokfört i kommunen under 2023

Not 20 Koncernkonto (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Kommunens andel	158,4	85,1	158,4	85,1
Gislaveds Kommunhus AB	10,9	11,4	10,9	11,4
Gislaved Energi Koncern AB	4,2	0,1	4,2	0,1
Gislaved Energi Elnät AB	27,5	49,6	27,5	49,6
Gislaved Energi AB	11,0	3,8	11,0	3,8
Gislaved Energi Service AB	15,0	0,0	15,0	0,0
Tingsslätt Fastighets i Gislaved AB	0,4	0,0	0,4	0,0
AB Gislavedshus	-61,9	-42,8	-61,9	-42,8
Gisletorp Lokaler AB	-1,2	-0,7	-1,2	-0,7
Enter Gislaved AB	-0,2	0,2	-0,2	0,2
Summa koncernkonto	164,1	106,6	164,1	106,6

Fördelning av koncernkontot enligt underlag från banken

Not 21 Eget kapital (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Ingående eget kapital	2 002,2	2 000,3	1 448,4	1 463,4
Justering av eget kapital, IB	-14,0	0,0	-12,2	0,0
Årets resultat	-115,3	2,0	-87,8	-15,0
Utgående eget kapital	1 872,9	2 002,2	1 348,5	1 448,4
<i>varav</i>				
Resultatutjämningsreserv (RUR), ingående värde	387,8	409,6	387,8	409,6
Resultatutjämningsreserv (RUR), årets förändring	-113,0	-21,8	-113,0	-21,8
Resultatutjämningsreserv (RUR), utgående värde	274,9	387,8	274,9	387,8
Resultatreserv, (RER) årets reservering	0,0		0,0	

Justering av eget kapital 2024 avser rättelser av felaktig hantering av VA-underskott för 2022 och 2023. Kommunen har hanterat VA-underskottet vid bokslut 2022 och 2023 som fordran mot VA-kollektivet.

Not 22 Effekt av förändrad redovisningsprincip på eget kapital (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	2 002,2	2 000,3	1 448,4	1 463,4
Justering av eget kapital, IB	-14,0		-12,2	0,0
Årets resultat	-115,3	2,0	-87,8	-15,0
Utgående eget kapital	1 872,9	2 002,2	1 348,5	1 448,4

Not 23 Avsättningar för pensioner (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Specifikation - avsatt till pensioner				
Särskild avtals/ålderspension	6,0	6,0	6,0	5,8
Förmånsbestämd/kompl.pension	0,3	0,1	0,1	0,1
Ålderspension	22,9	20,9	22,0	20,1
Pension till efterlevande	0,7	0,7	0,7	0,7
Summa pensioner	29,9	27,7	28,7	26,7
Löneskatt	7,1	6,6	7,0	6,5
Summa avsatt till pensioner	37,0	34,3	35,7	33,2
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	13,0	13,0	13,0	13,0
Tjänsteman	0,0	0,0	0,0	0,0
Avsatt till pensioner				
Ingående avsättning	34,3	34,8	33,2	33,1
Nya förpliktelser under året varav nyintjänad pension	0,5	-1,1	0,3	-1,1
Ränte- och basbeloppsberäkningar	2,7	2,3	2,7	2,3
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0		0,0
Pension till efterlevande	0,0	0,0		0,0
Övriga post	0,9	0,6	0,9	0,6
Årets utbetalningar	-1,9	-2,2	-1,9	-1,8
Förändring löneskatt	0,5	0,0	0,5	0,0
Summa avsatt till pensioner	37,0	34,3	35,7	33,2
Utredningsgrad	99,0%	99,0%	99,0%	99,0%

Not 24 Andra avsättningar (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Uppskjutna skatter	60,8	60,2	0,0	0,0
Medfinansiering till statlig infrastruktur	22,1	22,8	22,1	22,8
Övriga avsättningar	0,5	0,5	0,5	0,5
Avsatt till återställande av deponi				
Redovisat värde vid årets början	56,8	58,5	56,8	58,5
Nya avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Anspråktagande avsättningar	-0,1	-4,4	-0,1	-4,4
Outnyttjade belopp som återförs	0,0		0,0	
Förändring av nuvärdet	-19,6	2,7	-19,6	2,7
Avsättning till deponi	37,1	56,8	37,1	56,8
Summa andra avsättningar	120,4	140,3	59,7	80,0

Not 25 Långfristiga skulder (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Lån i banker och kreditinstitut	912,0	662,0	350,0	100,0
Långfristig leasingsskuld	94,6	97,2	329,9	190,7
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Anslutningsavgifter	42,9	36,8	42,9	36,8
<i>återstående antal år (vägt snitt)</i>				
Investeringsbidrag	30,6	31,2	30,6	31,2
<i>återstående antal år (vägt snitt)</i>				
Summa långfristiga skulder	1 080,1	827,2	753,4	358,7

Not 26 Kortfristiga skulder (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Leverantörsskulder	151,7	168,3	131,0	128,3
Personalens skatter, arbetsgivaravgifter och avdrag	53,9	53,2	53,0	53,0
Personal, pensionskostnader	54,4	55,5	54,4	55,5
Övertid och semesterlöneskuld	117,2	113,2	116,9	112,8
Förutbetalda skatteintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Moms och punktskatter	1,6	3,1	1,6	3,1
Skulder till staten	65,0	46,2	65,0	46,2
Kalkning och landskapsvård	0,5	0,5	0,5	0,5
Skuld VA-kollektivet	0,0	0,0	0,0	0,0
Kortfristig del av långfristig låneskuld	73,5	23,5	50,0	0,0
Kortfristiga skulder till koncernföretag	141,1	43,6	69,0	0,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	105,8	90,8	66,3	57,9
Övriga kortfristiga skulder	18,3	26,0	0,7	0,6
Summa kortfristiga skulder	783,0	623,8	608,3	458,0

Not 27 Borgensåtaganden (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
<i>Kommunägda bolag, kommunalförbund och stiftelser</i>				
AB Gislavedshus	0,0	0,0	417,9	417,9
Gislaved Energi AB	0,0	0,0	118,5	118,5
Gisletorp Lokaler AB	0,0	0,0	10,0	10,0
Stiftelsen Isabergstoppen	0,0	6,4	0,0	6,4
Stiftelsen Torghuset	9,5	9,5	9,5	9,5
Kommunalförbundet Samverkan Återvinning och Miljö (SÅM)	0,0	0,0	38,5	38,8
Summa, bolag, kommunalförbund och stiftelser	9,5	15,9	594,4	601,1
Egnahem och småhus	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Föreningar och övriga</i>				
Hestra Medborgarhus	0,2	0,3	0,2	0,3
Gislaveds Folkets hus	0,8	0,8	0,8	0,8
Anderstorps Byggnadsförening (Folkets hus)	0,9	0,9	0,9	0,9
Reftele Anderstorp Fiberförening, ekonomisk förening	0,0	1,0	0,0	1,0
Summa föreningar och övriga	1,8	2,9	1,8	2,9
Summa borgensförbindelser	11,3	18,8	596,2	604,0

Not 28 Ansvarsförbindelsen (Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar) (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Ansvarsförpliktelser för pensioner intjänade före 1998				
Ingående ansvarsförbindelse inkl löneskatt	515,2	508,6	515,2	508,6
Nyintjänad pension		-0,3		-0,3
Ränte- och basbeloppsuppräknig	32,9	33,1	32,9	33,1
Ändring av försäkringsteknisk grund	0,0	0,0	0,0	0,0
Pensionsutbetalningar	-28,7	-25,1	-28,7	-25,1
Övrigt	5,0	4,0	5,0	4,0
Byte av tryggande		0,0		0,0
Förändring av löneskatten	2,2	2,8	2,2	2,8
Summa ansvarsförpliktelser för pensioner intjänade före 1998 inkl löneskatt	526,5	523,2	526,5	523,2
Övriga pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar				
Visstidspension eller liknande som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar	7,4		7,4	
Övriga pensionsförpliktelser				
Utgående pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	7,4		7,4	
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder/avsättningar	533,9	523,2	533,9	523,2

Not 29 Leasing (mnkr)	Koncernen Bokslut 2024	Koncernen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2024	Kommunen Bokslut 2023
Leasingavgifter				
Maskiner och inventarier				
Operationella leasingavtal överstigande 1 år				
<i>Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:</i>				
Inom 1 år	2,7	2,5	2,7	2,5
Senare än 1 år men inom 5 år	0,7	1,2	0,7	1,2
Senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
	3,4	3,7	3,4	3,7
Finansiella leasingavtal				
Totala minimileaseavgifter	32,7	31,2	32,7	31,2
Framtida finansiella kostnader	-2,7	-2,3	-2,7	-2,3
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	30,1	28,9	30,1	28,9
<i>Nuvärdet av minimileaseavgifterna</i>				
Inom 1 år	7,4	7,4	7,4	7,4
Senare än 1 år men inom 5 år	22,7	21,5	22,7	21,5
Senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
	30,1	28,9	30,1	28,9
Varav kommunkoncerninterna finansiella leasingavtal				
Totala minimileaseavgifter	0,0	0,0	0,0	0,0
Framtida finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande</i>				
Inom 1 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Senare än 1 år men inom 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0
Fast egendom				
Operationell leasing				
<i>Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:</i>				
Inom 1 år	1,8	2,7	3,6	4,4
Senare än 1 år men inom 5 år	2,5	3,2	4,7	4,3
Senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
	4,3	5,9	8,3	8,7
Varav kommunkoncerninterna operationella leasingavtal				
<i>Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:</i>				
Inom 1 år	0,0	0,0	1,8	1,7
Senare än 1 år men inom 5 år	0,0	0,0	2,2	1,1
Senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0		4,0	2,8
Varav externa operationella leasingavtal				
<i>Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:</i>				
Inom 1 år	1,8	2,7	1,8	2,7
Senare än 1 år men inom 5 år	2,5	3,2	2,5	3,2
Senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
	4,3	5,9	4,3	5,9
Finansiell leasing				
Totala minimileaseavgifter	75,0	80,2	395,4	198,3
Framtida finansiella kostnader	-9,2	-11,8	-89,7	-36,5
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	65,8	68,3	305,7	161,8
<i>Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:</i>				
Inom 1 år	13,0	3,7	33,0	9,2
Senare än 1 år men inom 5 år	14,7	14,8	70,8	36,2
Senare än 5 år	38,1	49,8	201,9	116,4
	65,8	68,3	305,7	161,8
Varav kommunkoncerninterna finansiella leasingavtal				
Totala minimileaseavgifter	0,0	0,0	320,4	118,2
Framtida finansiella kostnader	0,0	0,0	-80,5	-24,7
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	0,0	0,0	239,9	93,5
<i>Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:</i>				
Inom 1 år	0,0	0,0	20,0	5,5
Senare än 1 år men inom 5 år	0,0	0,0	56,1	21,4
Senare än 5 år	0,0	0,0	163,8	66,6
	0,0		239,9	93,5
Varav externa finansiella leasingavtal				
Totala minimileaseavgifter	75,0	80,2	75,0	80,2
Framtida finansiella kostnader	-9,2	-11,8	-9,2	-11,8
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	65,8	68,3	65,8	68,3
<i>Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:</i>				
Inom 1 år	13,0	3,7	13,0	3,7
Senare än 1 år men inom 5 år	14,7	14,8	14,7	14,8
Senare än 5 år	38,1	49,8	38,1	49,8
	65,8	68,3	65,8	68,3
Summa, operationell och finansiell leasing	103,6	106,8	347,4	203,0

Not 30 Koncerninterna förhållande (mnkr) Bolag	Ägd andel	Ökade aktier pga fsg av fastigheter		Koncernbidrag		Verksamhetsbidrag		Utdelning	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Kommunen			260,0			3,4			1,7
Gislaveds Kommunhus AB	100%	260,0	260,0	3,5	3,5			1,7	
AB Gislavedshus	100%	260,0							
Gisletorp lokaler AB	100%			0,3					
Enter Gislaved AB	100%				3,0		3,4		
Tingsslätt Fastighet i Gislaved AB	100%				0,5				
Gislaved Energi Koncern AB	100%			3,2					
Gislaved Energi AB	100%								
Gislaved Energi Elnät AB	100%								
Gislaved Energi Service AB	100%								
Samverkan Återvinning Miljö (SÅM)	34%								

Not 30, fortsättning, Koncerninterna förhållande (mnkr) Bolag	Ägd andel	Försäljningar		Koncernkonto		Räntor och borgensavgifter		Borgen	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Kommunen		69,8	8,9		5,7		1,9	584,9	
Gislaveds Kommunhus AB	100%	0,5		10,9		0			
AB Gislavedshus	100%	7,9	44,6	-61,9		3,2			417,9
Gisletorp lokaler AB	100%			-1,1		0			10,0
Enter Gislaved AB	100%			-0,2		-0,1			0,0
Tingsslätt Fastighet i Gislaved AB	100%	0,2		0,3		0			0,0
Gislaved Energi Koncern AB	100%			4,2		0			0,0
Gislaved Energi AB	100%	0,2	2,0	11		0			118,5
Gislaved Energi Elnät AB	100%		21,4	27,5		-1,2			0,0
Gislaved Energi Service AB	100%			15,0		0,0			0,0
Samverkan Återvinning Miljö (SÅM)	34%	0,1	1,8						38,5

3.2 Affärsdrivande verksamhet – Vatten och avlopp

årsredovisning

Verksamhetsberättelse – vatten och avlopp

Vatten och avlopp

Under 2024 har ett fortsatt fokus på säkerhetsarbetet inom Vatten och Avlopp lagts. Nya lås främst till dricksvattensidan har investerats. Ett arbete har påbörjats gällande kontinuitetshantering.

Vi kan se något lägre driftkostnader på elpriser och kemikaliepriser.

Det kan ses en fortsatt minskning av vattenförbrukningen i kommunen. Jämfört med föregående år har det skett en minskning om totalt 44 000 m³. Detta tros bero på bland annat elpriser och även en medvetenhet om att spara på vatten.

Under 2024 beslutades en höjning av VA-taxan för att täcka ökade kostnader. Från och med 2025 höjs både bruksavgiften och anläggningsavgiften med 25%.

Ågatan i Anderstorp har fått nya VA ledningar och arbetet fortgår under 2025.

Arbete med utbyggnad av VA i mindre samhällen, Sunnaryd, Öreryd, Ås och Tallberga fortgår.

Gislaveds kommun har valt att integrera vattentjänstplanen i den befintliga VA-planen, då kommunen redan har en VA-plan och vill undvika fler separata dokument för att minska risken för otydlighet. Dokumentet var ute på samråd i början av 2024 och planeras att skickas ut för granskning under våren 2025. Fördröjningen beror på omprioriteringar inom VA-enheten till följd av personalbrist, där särskilt fokus har legat på att uppdatera VA-taxan. Målet är att VA-planen ska kunna antas hösten 2025.

3.2.1 Resultaträkning

Resultaträkning (mnkr)	Not	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Verksamhetens intäkter	1	73,4	76,4
Verksamhetens kostnader	2	-66,4	-64,7
Avskrivningar		-9,9	-8,8
Verksamhetens nettokostnader		-2,9	2,9
Finansiella intäkter		0	0
Finansiella kostnader		-6,4	-2,9
Resultat före extraordinära poster		-9,3	0,0
Extraordinära intäkter		0	0
Extraordinära kostnader		0	0
Årets resultat		-9,3	0,0
Nettoinvesteringar		26,7	43,7

Verksamhetsmätt/nyckeltal	2024	2023
Årsarbetare	25	29
Levererad vattenmängd tm3	1 695	1 736
Såld vattenmängd tm3	1 334	1 318
Behandlad mängd avloppsvatten tm3	4 708	5 390
Kostnad kr/m3	49,74	49,08
Antal vattenmätare	7 126	7 097
Kostnadstäckningsgrad	100%	100%

3.2.2 Balansräkning

Balansräkning (mnkr)	Not	Bokslut 2024	Bokslut 2023
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar	3		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		272,6	244,3
Maskiner och inventarier		3,9	3,0
Pågående investeringar		64,8	76,2
Summa anläggningstillgångar		341,3	323,5
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Förråd med mera		2,8	2,8
Fordran, VA-kollektivet		0	12,2
Övriga fordringar		12,3	12,7
Summa omsättningstillgångar		15,1	27,7
Summa tillgångar		356,4	351,2
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
AVSÄTTNINGAR			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		0	0
Summa avsättningar		0	0
SKULDER			
Långfristiga skulder	4	353,0	347,9
Skuld till VA-kollektivet		0	0
Kortfristiga skulder	5	3,4	3,4
Summa skulder		356,4	351,3
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		356,4	351,3

3.2.3 Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter (mnkr)	Bokslut 2024	Bokslut 2023
VA-intäkter	61 807	74 559
varav reglering mot VA-kollektivet		-10 975
Anläggnings- och anslutningsavgifter		
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter		
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2014	15	15
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2015	40	40
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2016	31	31
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2017	32	32
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2018	23	23
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2019	91	91
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2020	48	48
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2021	64	64
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2022	65	65
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2023	111	111
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2024	199	
Hyror och arrenden		
Övriga intäkter	10 862	12 305
Summa verksamhetens intäkter	73,4	76,4
Not 2 Verksamhetens kostnader (mnkr)	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Löner och sociala avgifter	-20,4	-19,7
Material och tjänster	-25,3	-24,7
Lokaler	-11,9	-12,0
GS personal	-8,2	-7,5
Övrigt internt	-0,6	-0,8
Övriga kostnader		
Summa verksamhetens kostnader	-66,4	-64,7
Not 3 Materiella anläggningstillgångar (mnkr)	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Mark		
Fastigheter för affärsverksamhet	447,7	410,5
Ackumulerade avskrivningar affärsverksamhetsfastigheter	-175,1	-166,2
Summa mark, byggnader och tekniska anläggningar	272,6	244,3
Maskiner och inventarier	10,7	6,6
Ackumulerade avskrivningar maskiner och inventarier	-6,7	-3,6
Summa maskiner och inventarier	4,0	3,0
Pågående investeringar	64,8	76,2
Summa materiella anläggningstillgångar	341,4	323,5
Not 4 Långfristiga skulder (mnkr)	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Långfristig skuld till kommunen	299,5	291,2
Anläggningsavgifter, inklusive ackumulerad upplösning	42,9	45,2
Investeringsbidrag, inklusive ackumulerad upplösning	10,6	11,5
Summa långfristiga skulder	353,0	347,9
Not 5 Kortfristiga skulder (mnkr)	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Semesterlöneskuld	1 662	1 601
Övriga kortfristiga skulder	1 765	1 765
Summa kortfristiga skulder	3 427	3 366

4 Drift- och investeringsredovisning

4.1 Driftredovisning

Driftredovisning är den del av kommunens ekonomi som är avsedd för den löpande verksamheten.

Årets budget

Kommunfullmäktige har den 26 oktober 2023 beslutat om kommunens övergripande driftsbudget 2024 (Budget 2024 med plan 2025–2027). Nämnderna har fått budgetanslag på –1 979,7 mnkr. De övriga kommun-gemensamma driftkostnader som ligger centralt bland annat kapitalkostnader, pensioner, löneuppräknings, ökade lokalkostnader med mera har budgetanslag på –212,5 mnkr. Budgeten för dessa gemensamma driftkostnader kommer att fördelas till nämnder under året. Kapitalkostnader kompenseras till nämnderna två gånger per år i samband med delårsbokslut (31 augusti) och årsbokslut (31 dec). Den totala driftbudgeten för nämnderna uppgår till –2 192,2 mnkr.

Budgetjusteringar

Nämndernas budgetjusteringar på 118,5 mnkr avser kompensation för ökade PO, Löneöversyn 2024, fördelning av effektiviseringskrav på 20 mnkr samt kompensation för kapitalkostnader för hela året.

Beslut effektivisering – Uppdrag till Ks att besluta om fördelning av effektiviseringskravet (KF § 142 2023-10-26). Delegationsbeslut av ekonomichef Po-höjning (530 tkr) samt statsbidrag till brottsförebyggande som ej kompenseras fullt ut (314 tkr). Beslut om Café Oasen 105 tkr avseende 2024 och ytterligare 52 tkr (KF § 57 2024-05-27). Flytt tjänster från BMN till KS 921 tkr effekt 2024, beslut i delårsbokslutet (KF § 99 2024-10-28).

Efter dessa justeringar blev nämndernas driftbudget –2 098,2 mnkr.

Budget, mnkr	
Nämndernas beslutade driftbudget (KF)	-1 979,7
Fördelning av effektiviseringskrav	20,0
Ökade PO och löneöversyn 2024	-69,7
Förändrade kostnader för lokaler	-11,2
Kompensation för kapitalkostnader	-57,3
Ekonomichef delegation - bidrag till brottsförebyggande	-0,3
Nämndernas driftbudget 2024	-2 098,2

Uppföljningar under året

Nämndernas ekonomi har följts upp efter utgången av mars, augusti (delårsrapport) och december (årsbokslut).

mnkr	Helårsprognos (budgetavvikelse) 31/3	Helårsprognos (budgetavvikelse) 31/8	Årsbokslut (budgetavvikelse) 31/12
Bygg-och miljönämnden	0,3	0,9	2,1
Kommunstyrelsen	-29,6	-17,9	-25,9
Räddningsnämnden	0,0	0,6	1,5
Samhällsutvecklingsnämnden	-20,9	-40,8	-21,4
Socialnämnden	-45,6	-52,8	-50,8
Utbildningsnämnden	-6,0	-5,4	-1,5
Överförmyndarnämnd	0,0	0,0	1,1
Övriga kommungemensamma poster	48,6	34,9	46,0
Summa nämnder /Verksamhetens nettokostnader	-53,0	-80,5	-48,9

Nämndernas resultat

Vid bokslutet per 31 augusti har nämnderna redovisat ett driftresultat med en budgetavvikelse på -94,9 mnkr. Respektive nämnds utfall redovisas mer detaljerat i verksamhetsberättelsen.

För att få fram den totala verksamhetens nettokostnad inkluderas de kommungemensamma avräkningarna, som tillsammans avviker mot budget med 46,0 miljoner kronor netto.

I de kommungemensamma avräkningarna ingår externa poster som hanterats centralt, bland annat pensionskostnader och övriga gemensamma interna kostnader. Budgeten för kapitalkostnader (avskrivning + internränta) kompenseras till nämnderna baserat på det faktiska utfallet per nämnd.

Sammanlagt visar nämndernas nettokostnader ett underskott på -48,9 miljoner kronor mot budget.

Driftredovisning

mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2024	Utfall 2023	KF-budget 2024	Budget- justering 2024	Justerad budget 2024	Budget- avvikelse 2024
Bygg- och miljönämnden	19,0	-25,8	-6,8	-7,6	-8,8	-0,1	-8,9	2,1
Kommunstyrelsen	296,5	-562,1	-265,6	-236,2	-208,2	-31,5	-239,7	-25,9
Räddningsnämnden	19,8	-62,2	-42,4	-38,6	-39,4	-4,5	-43,9	1,5
Samhällsutvecklingsnämnden	282,5	-534,7	-252,2	-232,0	-206,9	-23,9	-230,8	-21,4
Socialnämnden	181,7	-969,2	-787,5	-729,6	-710,6	-26,1	-736,7	-50,8
Utbildningsnämnden	134,3	-970,2	-835,9	-814,3	-802,0	-32,4	-834,4	-1,5
Överförmyndarnämnd	0,0	-2,7	-2,7	-2,5	-3,8	0,0	-3,8	1,1
Delsumma nämnderna	933,8	-3 126,9	-2 193,1	-2 060,8	-1 979,7	-118,5	-2 098,2	-94,9
Övriga kommungemensamma poster:								
Kommungemensamt effektiviseringsskrav	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	-20,0	0,0	0,0
Förändrade kostnader för lokaler	0,0	0,0	0,0	0,0	-12,9	11,2	-1,7	1,7
Löneuppräknings (avtalsrörelsen)	0,0	0,0	0,0	0,0	-64,1	69,7	5,6	-5,6
Pensioner	0,0	-283,6	-283,6	-226,7	-238,8	0,0	-238,8	-44,8
Kollektivavtalad pension (KP)	180,0	-1,8	178,2	146,3	133,2	0,0	133,2	45,0
Återlagda kapitalkostnader	33,9	0,0	33,9	140,0	80,0	0,0	80,0	-46,1
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	-121,4	-130,0	57,3	-72,7	72,7
Förändring av avsättning deponi	0,0	19,6	19,6	-2,7	0,0	0,0	0,0	19,6
Övrigt	0,8	3,1	3,9	0,0	0,1	0,3	0,4	3,5
Interna eliminerings	-708,7	708,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa nämnder/ verksamhetens netto-kostnader	439,8	-2 680,9	-2 241,1	-2 125,3	-2 192,2	0,0	-2 192,2	-48,9

4.2 Investeringsredovisning

Årets investeringsbudget

Kommunfullmäktige fattade beslut om 2024 års investeringsbudget på 264,2 mnkr, varav 220,2 mnkr avser skattefinansierade investeringar och 44 mnkr avser investeringar på taxefinansierad verksamhet. I de skattefinansierade investeringar på 220 mnkr ingår några särskilda satsningar som kommunfullmäktige beslutat om.

Under perioden har ekonomichef enligt delegation från kommunfullmäktige beslutat om ombudgeteringar av investeringsmedel på totalt 59,8 mnkr från 2023 till 2024 till de skattefinansierade investeringarna.

Årets totala investeringsbudget efter ombudgeteringar blev 324,0 mnkr.

Investeringsredovisning (netto)

mnkr	KF Budget 2024	Budget - justering	Justerad budget 2024	Bokslut 2024	Budget- avvikelse	Använt%	Bokslut 2023
Bygg-och miljönämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelsenämnd	134,9	36,9	171,8	178,7	-6,9	104	127,2
Räddningsnämnden	3,2	0,0	3,2	3,1	0,1	96,9	6,1
Samhällsutveckling- snämnden	119,1	22,0	141,1	77,3	63,8	54,8	88,4
Socialnämnden	2,1	0,6	2,7	2,2	0,5	81,5	7,1
Utbildningsnämnden	4,9	0,3	5,2	5,2	0,0	100,0	3,1
Överförmyndarnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa investeringar	264,2	59,8	324,0	266,5	57,5	82,3	231,9
<i>därav:</i>							
<i>Skattefinansierade investeringar</i>	220,2	59,5	279,7	239,8	39,9	85,7	188,2
<i>Taxefinansierade investeringar</i>	44,0	0,3	44,3	26,7	17,6	60,3	43,7

Årets investeringsutgifter

Årets investeringsutgifter uppgår till 266,5 mnkr vilket är 57,5 mnkr mindre än budgeterat men cirka 34,6 mnkr högre än förra årets utgifter. Av dessa investeringar har 26,7 mnkr genomförts inom VA-verksamheten (taxefinansierade investeringar).

Kommunen har vid årets slut redovisat avslutade investeringsprojekt på ca 68,2 mnkr samt pågående investeringar på cirka 223,4 mnkr varav två stora projekt inom skolan blir klara under våren 2025.

Investeringar, särskilda satsningar

mnkr	Budget totalt	KF Investerings- budget 2024	Budget- justering 2024	Justerad investerings- budget	Utfall 2024	Utfall totalt	Slut- prognos projekt
IT hård motorväg	x	13,2		13,2		x	löpande/ årligen
Utbyggnad grundskola Anderstorp (skolororganisationen)	56,1	16,8		16,8			pausat
Gullviveskolan, Gislaved 4-6 med idrottshall	x	3,0		3,0			pausat
Färdigställande av ny simhall	323,4	7,7		7,7	2,5	6,2	
Färdigställande av ny publikhall		0,0		0,0			
Haghultsleden (påbörjad 2019)	60,0	25,0	11,3	36,3	1,0		
Gislaved 2040		0,0		0,0	0		
Förskolor Gislaved, Burseryd och Anderstorp	58,1	47,2		47,2	49,1	69,9	mars -25
Götgatsbron, Anderstorp		6,0		6,0	9,1		
Nöbböle industriområde		18,4		18,4	5		
Summa	497,6	137,3	11,3	148,6	66,7		

Kommentar särskilda satsningar

I investeringsplanen finns investeringsobjekt markerade med X vilket innebär att åtgärdsvalsstudier inte är genomförda och det därmed inte är möjligt att bedöma investeringskostnader för tillfället. It hård motorväg är en löpande investering där åtgärdsvalsstudie inte tillämpas.

It hård motorväg

Totalt för 2024 nyttjades 11,8 mnkr av den totala investeringsbudgeten om 13,2 mnkr. Under året har beslut fattats om att förlänga utbytesfrekvensen av IT-enheter. Förändringen innebar exempelvis att enbart två tredjedelar av planerade IT-enheter behövde köpas in till skolans verksamhet under 2024 vilket gett en delårseffekt.

IT-verksamheten har utöver detta generellt varit återhållsamma med investeringar kopplade till IT-enheter.

Utbyggnad grundskola, Anderstorp

En åtgärdsvalsstudie planeras att göras med anledning av minskat antal barn och ungdomar. Inga kostnader har belastat investeringsbudgeten 2024. Projektet är tillsvidare pausat.

Gullviveskolan, Gislaved 4-6 med idrottshall

En åtgärdsvalsstudie planeras att göras. Inga kostnader har belastat investeringsbudgeten 2024. Projektet är tillsvidare pausat.

Nytt badhus, Gislaved

Projektet befinner sig i projekteringsstadiet, och färre kostnader än beräknat har belastat investeringsbudgeten 2024. Bedömningen om total kostnad för projektet kvarstår dock. Projektet kommer att sträcka sig över flera år, och är nu i en fas där byggnationen planeras och arkitekter upphandlas.

Förskolor Gislaved, Burseryd, Hestra och Anderstorp

Det projekt under denna rubrik som bedrivits under 2024 är ny förskola Sörgården och som utförs som så kallad konceptförskola. Projektet är pågående och beräknad inflyttning är mars 2025. Investeringsutfall för 2024 överskrider årets budget med 5,6 mnkr. Ytterligare kostnader på cirka 6,3 mnkr beräknas tillkomma under 2025 för färdigställande av projektet. Totalt bedöms projektet överstiga investeringsbudgeten med cirka 11,9 mnkr avseende kommunstyrelsens andel. Projektet har mött utmaningar som inte förutsetts i planeringen. Ett exempel är en planerad anslutning till fjärrvärmenätet vilket inte kunnat genomföras vilket har inneburit tillkommande investeringskostnader i egen värmeanläggning istället för enbart driftskostnader för anslutning av fjärrvärme. Kvadratmeterpriset bedöms landa på cirka 35 tkr vilket ligger inom normalspannet.

Nöbbele industriområde

Planering för genomförande av Nöbbele industriområde fortsätter. Projektet kräver samplanering med Trafikverket. Utfallet för VA-projektet 2024 blev betydligt lägre än budgeterade 13 mnkr, då projektet inväntar besked från Trafikverket. Under 2024 har projektering, utredningar samt arbete med mark- och dagvattenhantering genomförts. Trafikverket har ännu inte återkopplat med en tydlig tidplan, vilket gör att byggstart snarare beräknas till 2026 än 2025. Inför 2025 har tre separata budgetposter etablerats för Gata, VA och Mark/Exploatering för en tydligare ekonomisk uppföljning.

Haghultsleden

Etapp 1 av projektet slutfördes i juni 2024. På grund av kvarstående markfrågor har projektet blivit något fördröjt. För närvarande inväntas mark- och miljödomstolens beslut om ansökan för vattenverksamhet i etapp 2. Arbetet beräknas kunna genomföras under 2025.

Götgatsbron, Anderstorp

På grund av ett antal oförutsägbara utmaningar har tidsplanen blivit förskjuten. Verksamheten räknar med att färdigställa bron under kommande år.

Större avslutade investeringsprojekt

mnkr	Budget 2024	Utfall	Datum färdigställt
Planerat underhåll, fastigheter	30,00	32,30	2024-12-01
Utbyggnad ishall för kompressorer	4,00	4,00	2024-12-01
Kvarvarande investeringar på boendefastigheter	3,60	3,90	2024-10-01
Hyresgäst Anpassningar	5,00	1,50	2024-12-01
Maskiner/Inventarier inkl VA- vattenmätare	8,40	8,70	2024-12-01
Gata toppbeläggningar	10,00	7,50	2024-12-01
GATA MEX-området Skomakargärdet etapp II Gislaved	0,50	0,90	2024-11-01
GATA – Ågatan, Anderstorp	1,00	1,30	2024-11-01
Trafiksäkerhet, Stålgatan Smålandsstenar	0,90	0,60	2024-08-01
Trafiksäkerhet, Farthinder på Almgatan Smålandsstenar	0,04	0,10	2024-11-01
Trafiksäkerhet, Farthinder på Hörsjögatan Smålandsstenar	0,02	0,06	2024-11-01
Trafiksäkerhet, Farthinder på Västra Järnvägsgatan Smålandsstenar	0,40	0,02	2024-11-01
Trafiksäkerhet, Hastighetsdämpande åtgärder på Ekgatan/Kyrkvägen Burseryd	0,60	0,04	2024-11-01
Trafiksäkerhet, Marielundsgatan, sträckan Henjavägen - Odengatan	2,20	3,70	2024-11-01
Trafiksäkerhet, Farthinder/passage där gc-vägen korsar Hasselgatan	0,04	0,04	2024-11-01
Trafiksäkerhet, Farthinder på Åbjörnsgatan, Gislaved	0,02	0,01	2024-11-01
VA Säkerhet kring verk	0,50	0,20	2024-12-01
VA Södergatan Gislaved	0,50	0,20	2024-08-01
VA Ledningsförnyelse Ängsgatan Gislaved	3,10	3,10	2024-10-01
Summa		70,82	68,17

Pågående investeringar per 31 december 2024

Projekt, mnkr	Utfall t o m 2024-12-31	Beräknat datum för färdigställande
Ombyggnad Klockargårdsskolan	53,3	2025
Sörgårdens förskola (nybyggnation)	64,0	2025
Götgatsbron Anderstorp	10,4	2025
Gatubyggnad, Götgatan samt västra Götgatan i Anderstorp	10,3	2025
VA- utbyggnad Sunnaryd etapp 2	15,6	2025
VA- utbyggnad Öreryd	15,5	2025
VA- övriga pågående investeringar	8,9	
VA- ledning Hestra	7,1	
VA- utbyggnad Ågatan Anderstorp etapp 2	6,4	
VA- Investering Nöbböle Reftele	4,3	
VA- Reningsverk Ås, Tallberga	2,6	
VA-överföringsledning Isaber Hestra	2,3	
Va- Reservvattentäkt Slätteryd	1,6	
Gislaveds badhus (ny simhall)	6,2	
Gata- övriga pågående gatubyggnad/investeringar	4,1	
Gatubyggnad, Ågatan etapp 2	2,0	
Trafiksäkerheter på olika område i kommunen	2,0	
Sörgårdsskolan, yttertak	0,5	
AMO-huset, ombyggnation	0,2	
XL-huset, ombyggnation	0,2	
Park verksamhet	0,1	
Samhällsutveckling inklusive pågående markexploateringar	3,1	
Övriga pågående investeringar inom Fritid, Kultur och Måltidsverksamheter	2,7	
Summa	223,4	

4.3 Exploateringsverksamheten

Exploateringsområde	Plan 2024, mnkr	Utfall 2024-12-31, mnkr
Nöbbele industriområde, Reftele	-31,5	-1,5
Stötabo industriområde, Anderstorp	-2,0	0
Smålandia 2.0, Gislaved	-15,1	-0,3
Södra industriområdet, Smålandsstenar	14,5	-0,4
Haghult Tillbo, Smålandsstenar	-12,0	-2,9
Bostäder norr om Hestra torg, Hestra	x	
Vision 2040, Gislaved	x	
Bro till bro, Anderstorp	x	
Tippvägen, Gislaved		
Linnéan 1, fd Handelsträdgården, Gislaved		-2,0
Signelsö 1:25, Biltera, Gislaved		-0,1
Axjo exploatering, Gislaved		
Övre Hestra framtida exploatering, del av Bjärsved 1:1, Hestra		
Markinköp		-26,1
Totalt exploateringsverksamhet	-46,1	-33,3
<i>Varav VA inom exploateringsverksamheten</i>	<i>-19,1</i>	<i>-1,1</i>
Totalt, exploateringsverksamheten exkl VA	-27,0	-33,3

Kommunens exploateringsverksamhet tar upp utgifter och inkomster i samband med planering och försäljning av mark.

Till detta kommer utgifter för infrastruktur i de olika projektområdena (till exempel gator, grönområden och torg.)

Utgifterna för utbyggnad av Vatten och avlopp (VA) särredovisas då det sker inom den taxefinansierade verksamheten.

Exploateringsprojekt sträcker sig oftast över flera år och budgeten omfattar därför både pågående och planerade projekt.

Underlag till budgeten är kalkyler/bedömningar vars precision vad gäller både tidplan och ekonomi varierar beroende på projektens karaktär och hur långt planeringen/genomförande har framskridit för respektive projekt. Ju längre fram i tid ett projekt ligger ju osäkrare blir kalkylerna/bedömningarna. Kalkylerna/bedömningarna behöver uppdateras årligen.

Försäljningsintäkterna bygger på de av kommunfullmäktige antagna taxorna för försäljning av mark. Detta kan medföra att kalkylerna inte går ihop ekonomiskt.

Kalkylerna redovisas netto och beloppen i plan och utfall kan innehålla drifts-, exploaterings- och investeringsutgifter samt inkomster.

Statusinformation kring ovanstående projekt inom exploateringsområden**Nöbbele industriområde, Reftele**

Kommunens projektering av industriområdet och infrastruktur är i slutskedet. Trafikverket projekterar vänstersvängfält till området och planerar för byggnation under 2026, mer konkret tidplan inväntas. Beslut om markberedning för hela eller delar av området ska fattas, och taxor för beredd och oberedd mark ska fastställas. Flera företag har intresse för etablering i området.

Stötabo industriområde/Anderstorp:

Detaljplanearbete för området vid projekt är i dagsläget inte inlett. Dialog pågår med lokalt företag kring samskapande i kommande process, då företaget har intresse av mark för utveckling framöver.

Smålandia 2.0, Gislaved

Detaljplanearbetet har fortlöpt med planerat antagande i kommunfullmäktige under 2025. Projektering kring utbyggnad av infrastruktur samt flytt av fjärrvärmeledningar pågår. Förhandlingar kring inlösen av mark för att möjliggöra genomförandet av detaljplanen är i avslutande skeden. Byggnation av infrastruktur beräknas starta under 2026.

Södra Industriområde, Smålandsstenar

Detaljplanearbetet fortgår. Nästa steg är granskning, vilket planeras ske under 2025. Efterfrågan på industrimark i Smålandsstenar är stor varför det är väsentligt att processen att tillskapa mer detaljplanelagd mark löper på.

Haghult/Tillbo, Smålandsstenar

Detaljplanen har vunnit laga kraft. Under året har utredningar om markförhållandena genomförts, då området består av torv/våtmark. Haghult/Tillbo har koppling till Haghultsleden, där etapp 2 och en cirkulationsplats är åtgärder som förväntas inledas i slutet av 2025. Upphandling av extern entreprenör för byggnationen kommer starta upp under våren 2025.

Exploatering bostäder norr om Hestra Torg

Detaljplaneprocess för bostäder och handel är påbörjad. Markutredningar visar på förordningar vilket kräver ytterligare utredning. Underlagen vägleder i det fortsatta detaljplanearbetet samt planering för framtida exploatering.

Vision 2040, Gislaved

Under året har åtgärder gjorts för att öka rådighet inför områdets omvandling. Dialogarbete med fastighetsägare och näringsliv löper kontinuerligt för att möjliggöra samskapande av områdets omvandling. Strategiska förvärv av fastigheter har gjorts och planeras fortsatt.

Bro till bro, Anderstorp

Detaljplanearbetet har pågått under året och granskning planeras till första kvartalet under 2025.

Tippvägen, Gislaved

Som ett led i arbetet att erbjuda byggklar mark till företag, bland annat för att omlokalisera inför Vision 2040, pågår markberedningsarbete vid del av Henja 4:8 på Tippvägen (Göstas Håla).

Linnéan 1, Gislaved (Handelsträdgården)

Planerad rivning och tillfälligt iordningställande av platsen under inledningen av 2025. Kommande steg är beställning av detaljplaneprocess.

Signelsö 1:25, Gislaved

Detaljplanearbetet fortgår. Samråd planeras till första delen av 2025 och målsättningen är att detaljplanen ska vinna laga kraft vid årsskiftet 2025/2026. Markområdet på ca 3,5 ha fördelas mellan Biltema (ca 2,5 ha) och kommunen, som behåller viss kvartersmark, allmän platsmark och natur.

Axjo Exploatering, Gislaved

Detaljplaneprocess är beställd. Företaget avser förvärva det markområde som idag arrenderas av kommunen samt fastigheten Sågverket 1, som idag ägs av JRAB.

Övre Hestra framtida exploatering, del av Bjärsved 1:1

Planering pågår för förvärv om ca 18 ha mark från Sveaskog för framtida exploatering för 9,8 mnkr.

5 Verksamhetsberättelser

5.1 Nämnder

5.1.1 Bygg- och miljönämnden

Nämndens grunduppdrag i korthet

Nämnden ansvarar för hållbar och rättssäker utveckling inom byggnation, miljö- och hälsoskydd. Den hanterar bygglov, miljötillsyn samt livsmedels- och hälsoskyddsfrågor och säkerställer att lagar och miljökrav följs. Dessutom ska nämnden hålla ekonomin stabil genom avgiftsbaserade intäkter.

Sammantagen bedömning av resultat och effekter

Nämnden har under 2024 fortsatt att leverera hög kvalitet på sina tjänster och arbetat effektivt trots vissa utmaningar. Verksamheten har hållit sig inom budgetramarna och levererat både ett starkt ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat. Genom kontinuerligt utvecklingsarbete och noggrann omvärldsbevakning har anpassningar gjorts för att möta förändringar och säkerställa beredskap för framtida behov. Nämnden uppnår ett positivt utfall.

Målgrupp

Under året har flera väsentliga förändringar genomförts som påverkat målgrupperna. Digitalisering har förenklat processerna för både medborgare och företag. E-tjänster har utvecklats och tillgången till information på kommunens webbplats har förbättrats. För att möta samhällsutmaningar har samarbetet med andra förvaltningar och kommuner stärkts, vilket lett till en mer effektiv hantering av bygg- och miljöärenden.

Medarbetare

Arbetet fokuserar på att skapa ett utvecklande arbetsklimat där medarbetare trivs och känner engagemang. Många upplever goda utvecklingsmöjligheter och delaktighet, men det finns utmaningar med arbetsbelastning och feedbackkultur. För att stärka arbetsmiljön kommer fokus ligga på kompetensutveckling, förbättrad kommunikation och feedback samt att stärka lagandan och energinivån inom arbetsgrupperna.

Verksamhet

Nämnden har fortsatt driva sina kärnuppdrag med fokus på effektivitet och hållbarhet. Resurser har balanserats, konjunktursvängningar hanterats och processer optimerats. Digitalisering och utveckling av e-tjänster har effektiviserat arbetet, och projekt som Power BI och "Lätt & Rätt" har förbättrat tillsyn och samverkan. Digitala lösningar för samråd och tillsyn har stärkt den digitala mognaden.

Hållbar utveckling

Hållbar utveckling har varit en central del av nämndens arbete under året. Klimat- och hållbarhetskrav har integrerats i processerna för att säkerställa att byggprojekt och miljöarbete följer hållbara riktlinjer. Digitalisering har bidragit till effektivisering och minskad miljöpåverkan genom färre fysiska möten och dokumenthantering. Samverkan med andra aktörer har fortsatt att stärka hållbarhetsarbetet.

Ekonomisk kommentar

Nämnden har hållit sig inom budgetramarna och kommer att göra ett positivt ekonomiskt utfall tack vare ökade intäkter och minskade kostnader på grund av vakanser. Genom att effektivisera processerna och säkerställa god kostnadstäckning har nämnden skapat förutsättningar för en fortsatt stark ekonomisk utveckling och effektiv resursanvändning inom verksamheten.

Nämnd, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2024	Utfall 2023	Justerad budget 2024	Budget-avvikelse 2024
Bygg- och miljönämnden	19,0	-25,8	-6,8	-7,6	-8,9	2,1

Framtida utmaningar och utvecklingsbehov

Utifrån årets resultat och omvärldsanalys kommer fortsatt utveckling ske inom digitalisering och effektivisering av processer. För att hantera kommande utmaningar, som konjunktursvängningar och ökade krav på hållbarhet, kommer fokus ligga på att vidareutveckla e-tjänster och stärka samarbeten. Nämnden kommer också att arbeta för att säkerställa kostnadseffektivitet och god resursanvändning, samtidigt som arbetsbelastning och feedbackkultur fortsätter att förbättras.

5.1.2 Kommunstyrelsen

Nämndens grunduppdrag i korthet

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

Sammantagen bedömning av resultat och effekter

Den sammanvägda bedömningen och analys av kommunstyrelsens verksamhet under den aktuella perioden är att arbetet har bedrivits, utifrån förutsättningarna, med godtagbar kvalitet och måluppfyllelse.

Budgetavvikelsen för kommunstyrelsen 2024 är minus 25,8 mnkr.

Målgrupp

Kommunstyrelsen har under året fortsatt att utveckla nya arbetssätt och rutiner, med fokus på kundfokus och bemötande. Chefer har fått stöd för att

effektivisera arbetet och integrera kommunikationsperspektivet i planeringen. Gislaveds kommun firade 50 år med en stor jubileumsfest, andra aktiviteter och en utökad version av kommundidningen, vilket nådde en bredare målgrupp än tidigare. Kommunstyrelsens demokratifrämjande insatser inkluderade lokalsamtal, medborgarbudget och inrättande av ett ungdomsråd.

Medarbetare

Pågående förändringsarbeten innebär mycket arbete i styr- och stödprocesserna. Visst strategiskt arbete har fått stå tillbaka. Bemanningen har förbättrats, men svårigheter att tillsätta vakanser och restriktivitet med nyrekryteringar har ökat belastningen. Inom samhällsbyggnad har även omorganisationen påverkat. För att säkerställa leveranser och vara en attraktiv arbetsgivare har insatser för att utveckla ledarskap och arbetsmiljö prioriterats.

Verksamhet

Under året har arbetet med att förbättra styr- och stödprocesser fortsatt, bland annat med fokus på ekonomistyrning och digitalisering. Nytt system för e-utbildning har implementerats, och arbetet med ett centralt datalager går vidare. Inom samhällsutveckling har förbättringsarbete fortsatt med fokus på interna strukturer och rutiner. Överlåtelse av kommunens bostadsfastigheter till AB Gislavedshus genomfördes utifrån kommunfullmäktiges tidigare beslut.

Hållbar utveckling

Arbete med ny översiktsplan har inletts med framtagande av underlag och tidiga dialoger med invånare och politik. Under året har ledning, styrning och uppföljning av barnkonventionen utvecklats. Utveckling har även skett inom arbetet med brottsförebyggande insatser, som en del i rådet för hållbar utveckling. Ett arbete kring friluftsliv har pågått för att stödja framtida utvecklingsområden och fysisk planering. Förvaltningsorganisationen har startat ett kommunövergripande fokusområde inom social hållbarhet.

Ekonomisk kommentar

Kommunstyrelsen har under året arbetat aktivt med att minska nettokostnaderna och att omhänderta det kommungemensamma effektiviseringskravet. Majoriteten av kommunstyrelsens programområden visar en positiv budgetavvikelse. Ekonomin för kommunens fastigheter har under året varit utmanande att prognostisera rätt. Detta med anledning av att de ekonomiska effekterna av försäljningen av boendefastigheter har varit svåra att förutsäga samt införande av nya internhyresprinciper.

Nämnd, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2024	Utfall 2023	Justerad budget 2024	Budgetavvikelse 2024
Kommunstyrelsen	296,5	-562,1	-265,6	-236,2	-239,7	-25,9

Framtida utmaningar och utvecklingsbehov

Ett ansträngt ekonomiskt läge kräver anpassningar. Budget 2025 ger små marginaler för utveckling. Fokus kommer ligga på att bibehålla kvalitet i grunduppdraget och pågående processer. Läget i omvärlden gör att det civila försvaret behöver stärkas genom ett strategiskt och förebyggande arbete inom kommunkoncernen. Befolkningsutvecklingen ställer krav på automation av processer och ett aktivt arbete med kompetensförsörjningsfrågor. NIS2-direktivet kommer kräva stora insatser och resurser.

5.1.3 Räddningsnämnden

Nämndens grunduppdrag i korthet

Nämnden ska stödja den enskilde i att hantera olyckor samt stödja kommunerna vid samhällsstörningar. När en olycka sker ska förvaltningen hindra vidare skadeutbredning, lindra, stödja och därefter lära från det inträffade. Räddningstjänsten ska även verka för ökad social hållbarhet.

Sammantagen bedömning av resultat och effekter

Utifrån ändrade förutsättningar under 2024 med bland annat vakans av strategiska funktioner med ledande befattning, så är den samlade bedömningen att nämnden levererat på en god och acceptabel nivå. Räddningsnämndens resultat per helår medför en positiv avvikelse mot budget på helår med ett överskott om 2 mnkr. Orsakerna är framförallt vakanta tjänster, färre händelser på deltid samt ökade intäkter för automatlarm.

Målgrupp

Den enskilde som bor, vistas eller verkar i kommunerna är en del av nämndens förebyggande och uttryckande arbete. Under 2024 har flera räddningsinsatser hanterats i syfte att stödja och hjälpa. Det har handlat om översvämningar, bränder, trafikolyckor och flertalet larm om hot om suicid. Inga exceptionella händelser bedöms ha inträffat under året. Inom det förebyggande arbetet har flera invånare utbildats inom HLR och brandsäkerhet. Flertalet kommunanställda utbildades under året även i suicidprevention inom ramen för "Våga fråga".

Medarbetare

Medarbetare har under året tagit stort ansvar och klivit fram för nya utmaningar. Organisationen behöver nu tid för att växa in i sin nya form. Rekrytering av deltidsbrandmän pågår kontinuerligt. Tretton nya Räddningstjänstpersonal i Beredskap (RiB-are) har fullgjort sin grundutbildning under året. EU:s arbetstidsdirektiv gällande dygnsvila har varit i fokus. Bekymmer har identifierats och hanterats efter bästa förmåga. Identifierade effekter under året har varit ökade kostnader, förlorade arbetstimmar och upplevd sämre arbetsmiljö.

Verksamhet

Verksamheten löper på inom enheterna. Brandskydds- samt HLR-utbildningar har genomförts enligt plan. Det suicidpreventiva arbetet ger hittills utbildning till medarbetare inom kommunernas organisationer. Aktiviteter görs externt i suicidpreventiva veckan. Tillsyn enligt LSO var inledningsvis lågt på grund av brist av personal med rätt kompetens samt en del tidskrävande ärenden. Det medförde en hårdare prioritering vid val av tillsynsobjekt. Fler är nu utbildade för att utföra tillsyn framöver.

Ekonomisk kommentar

Räddningsnämndens resultat per helår medför en positiv avvikelse mot budget för helår med ett överskott om 2 mnkr. Efter resultatutjämnning mellan kommunerna blir det en positiv avvikelse om 1,7 mnkr. Orsakerna är framförallt vakanta tjänster, färre händelser på deltid samt ökade intäkter för automatlarm. Intäktsposterna från utbildningar och tillsyn avviker negativt från budget. Detta kan förklaras av att många företag kämpar med ekonomin, att flera tillsyns-ärenden varit tidskrävande samt att det under året varit brist på rätt kompetens för myndighetsutövning. Den generella prisökningen i samhället påverkar också den totala kostnaden för nämnden. Primärt på grund av ökade el-, drivmedel- och materielkostnader. Vakanser på personalsidan samt ökade intäkter för automatlarm har under året vägt upp minusposterna.

Nämnd, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2024	Utfall 2023	Justerad budget 2024	Budget-avvikelse 2024
Räddningsnämnden	19,8	-62,2	-42,4	-38,6	-43,9	1,5

Framtida utmaningar och utvecklingsbehov

Bemanning har alltid varit en stor utmaning för nämnden. Under året har bemanningsfrågan också kommit att handla om ledningspersonal och funktioner med spetskompetens. För att klara grunduppdraget har funktioner flyttats inom organisationen. Parallellt står svensk räddningstjänst inför nya utmaningar kring civilt försvar samt räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB). De vakanta tjänsterna har nu bemannats och beräknas få full verkan under 2025.

5.1.4 Socialnämnden

Nämndens grunduppdrag i korthet

Socialnämnden har ansvaret för individ- och familjeomsorgen, vård och omsorg, omsorgen om funktionshindrade, vård och stöd till långvarigt psykiskt sjuka samt hälso- och sjukvård. Socialnämnden ansvarar även för bosättningsuppdraget för flyktingar och vissa andra grupper.

Sammantagen bedömning av resultat och effekter

Den sammanfattande bedömningen av nämndens resultat är att även om det har genomförts många och stora åtgärder för att försöka nå en ekonomi i balans har kvaliteten i verksamheterna inte påverkats negativt. De åtgärder som har gått att kostnadsberäkna har gett en effekt på 16 900 tkr. Andra åtgärder har också gett en positiv påverkan på kvaliteten. På grund av ökade behov hos målgrupperna har nämnden ändå inte nått en ekonomi i balans. Resultatet visar ett underskott på 50 767 tkr.

Målgrupp

I brukarundersökningarna som genomförts bedömer brukare och klienter att kvaliteten i verksamheterna är god. Det är fortsatt stora behovsökningar för målgrupperna, främst hos barn och unga. För äldre har behovet ökat men inte lika mycket som befarat. Förhoppningsvis fortsätter den trenden framöver. Förebyggande arbete har prioriterats under året. Exempelvis genom utbildning inom vårdprevention, utökning inom barn och unga, hälsosamtal för äldre. Kommunen behöver en strategi kring boendeformer för olika målgruppers behov.

Medarbetare

Förvaltningens medarbetare trivs, känner stolthet och meningsfullhet i sitt arbete. Arbetsmiljön upplevs som trygg och ledarskapet stödjande. Samtidigt ökar behoven och komplexa ärenden. Det kräver rätt kompetens och resurser, vilket är en utmaning. Därför är det avgörande att arbeta med kompetensutveckling och bemanning för att skapa hållbara och effektiva verksamheter med hög arbetsglädje samt låg sjukfrånvaro och låg personalomsättning.

Verksamhet

Arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet i förvaltningen har utvecklats. En tydligare struktur ger en tydligare bild av hur kvaliteten ser ut i verksamheterna. Vidare arbetar förvaltningen med flera olika åtgärder som bemanningsplanering. Ny välfärdsteknik har införts och ytterligare satsningar planeras. Organisationsförändringar har genomförts för att möta ökade och förändrade behov. Arbetet med att ställa om utifrån ny socialtjänstlag har påbörjats.

Hållbar utveckling

Verksamheterna har främst fokuserat på social hållbarhet. Både utifrån förebyggande arbete och att kunna erbjuda en hälsofrämjande arbetsmiljö. En satsning som fortsätter att utvecklas är det nära ledarskapet. Vid en översyn av inköpsprocessen har det framkommit att det finns en del svinn av exempelvis förbrukningsartiklar. Rutiner ska tas fram för att försöka minska kassation. Mycket av de förändringar som sker i verksamheterna bidrar också till att det ska bli mer hållbart över tid både för invånare och för verksamheten.

Ekonomisk kommentar

Nämndens underskott hamnar på -50 767 tkr vilket är en procentuell avvikelse på ca 7% mot budget. Nämnden har bedrivit mer verksamhet nu än i början av året vilket visar på att verksamheterna har lyckats bra med att sänka sina kostnader i relation till det utökade stöd och hjälp verksamheterna får. Det bedrivs utvecklings- samt förebyggande arbete inom samtliga verksamheter.

Nämnd, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2024	Utfall 2023	Justerad budget 2024	Budget-avvikelse 2024
Socialnämnden	181,7	-969,2	-787,5	-729,6	-736,7	-50,8

Framtida utmaningar och utvecklingsbehov

- Målgruppernas behov utvecklas och blir allt mer komplexa.
- Fortsatt svårt att rekrytera personal med rätt kompetens och att kompetensutveckla i den takt som behoven ändras.
- Behov av att fortsätta att prioritera det förebyggande arbetet och det systematiska kvalitetsarbetet.
- Arbeta mer proaktivt och utifrån långsiktiga perspektiv tillsammans i kommunen för att kunna minska behov på sikt.
- Kommunikation behöver prioriteras i högre grad vid omställningen utifrån ny socialtjänstlag 2025.

5.1.5 Samhällsutvecklingsnämnden

Nämndens grunduppdrag i korthet

Nämnden ska bidra till att stärka demokratin, utveckla samhället och öka kommunens attraktivitet. Här erbjuds goda livs- och boendemiljöer med en meningsfull fritid oavsett ålder. Folkhälsan stärks av kultur, natur och ett brett föreningsliv.

Sammantagen bedömning av resultat och effekter

Den sammanvägda bedömningen av nämndens verksamhet är att arbetet under året har bedrivits, utifrån förutsättningarna, med en relativt god kvalitet och måluppfyllelse.

Budgetavvikelsen för samhällsutvecklingsnämnden 2024 är minus 21,4 mnkr.

Målgrupp

Nämndens verksamheter omfattar attraktiva och trygga utemiljöer, utbud inom kultur, fritid och folkhälsa samt vatten och samhällsbyggande. Utveckling av samhällsbyggnadsorganisationen syftar till att möta berörda målgruppers behov på ett effektivt och rättssäkert sätt, med målsättningen att öka kommunens attraktivitet. Internt stödjer nämnden övriga kommunala verksamheter med service inom lokalvård, transporter och offentliga måltider. Genom forum för intern dialog fångas behov och korrekta servicenivåer identifieras.

Medarbetare

För att säkra gemensamma arbetssätt har fokus under året varit att bygga en solid organisation och hitta strukturer för gemenskap, god arbetsmiljö och facklig samverkan. Medarbetare som trivs på arbetsplatsen, har utvecklingsmöjligheter och känner engagemang är en förutsättning för ett bra genomförande av nämndens grunduppdrag.

Verksamhet

Nämndens bredd i verksamheter skapar möjligheter att involvera invånare, besökare och näringsliv i utvecklingen av en attraktiv kommun. Genom kontinuerlig samverkan mellan de olika verksamheterna i nämnden sätts fokus på att ha aktuella och relevanta interna strukturer och rutiner. Målet är leverans av hög kvalitet utifrån processorienterade och effektiva arbetssätt.

Hållbar utveckling

Kommunens personbilsflotta är numera helt fossilfri och transportfordon drivs av förnybara drivmedel. Ett möbelförråd med digitalt register har skapats för effektivare användning av redan ägd utrustning. I samverkan med kommunstyrelsen har praktikplatser och arbetsträning beretts. Tillsammans med socialnämnden och utbildningsnämnden har förebyggande insatser genomförts för att minska psykisk ohälsa, ensamhet och utsatthet, som en del av arbetet med Nära vård.

Ekonomisk kommentar

Nämnden når för året ett negativt resultat jämfört med budget på 21,4 mnkr. Underskottet beror bland annat på akuta behov av underhåll av broar och vägar samt höga kostnader för el, material, livsmedel och entreprenad. Flera effektiviseringsåtgärder har gjorts, bland annat i bemanning i relation till lagstiftning om dygnsvila, heltidsarbete och öppethållande. Med ökad kostnadsmedvetenhet och god schemaläggning har verksamheterna gjort anpassningar, med fortsatt god kvalitet i utförandet.

Nämnd, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2024	Utfall 2023	Justerad budget 2024	Budget-avvikelse 2024
Samhällsutvecklingsnämnden	282,5	-534,7	-252,2	-232,0	-230,8	-21,4

Framtida utmaningar och utvecklingsbehov

Fokus 2025 är arbetet med åtgärder för ekonomi i balans. Detta för att komma ikapp ett ansträngt ekonomiskt läge och komma förbi, för att skapa ekonomiskt utrymme för utveckling. Pågående processer prioriteras samt insatser inom utvecklingsmål, för ett attraktivt och inkluderande samhälle, och utveckling av allmän plats för att skapa trygga och attraktiva livs- och boendemiljöer. Framgent ses krav på en omställning i verksamheterna utifrån den nya socialtjänstlagen samt NIS2.

5.1.6 Utbildningsnämnden

Nämndens grunduppdrag i korthet

Utbildningsnämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom skolväsendet för barn och ungdom. Skolväsendet omfattar skolformerna förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, och regleras i skollagen (2010:800).

Sammantagen bedömning av resultat och effekter

Den sammanfattande bedömningen av nämndens resultat är att en god målsuppfyllelse nåtts. Vårdnadshavare uttrycker nöjdhet med verksamheten. I grundskolan uppnår 78% av eleverna behörighet till nationellt program på gymnasieskolan. Det är en minskning från föregående år då 83% uppnådde behörighet. En lägre andel behöriga märks även i andra kommuner våren 2024. I gymnasieskolan har andelen elever som tar en gymnasieexamen ökat till 75%. För helåret redovisas ett underskott på -1 538 tkr.

Målgrupp

I grundskolan uppnår 78% av eleverna behörighet till nationellt program på gymnasieskolan. Det är en minskning från föregående år då 83% uppnådde behörighet. En lägre andel behöriga märks även i andra kommuner våren 2024. I gymnasieskolan har andelen elever som tar en gymnasieexamen ökat till 75%. Både barn och elever samt vårdnadshavare upplever att förskola och skola är trygga.

Medarbetare

Medarbetarundersökningen från november 2024 berörde frågeområdena Medarbetarskap, Arbetsgruppen, Arbetsbelastning, Ledarskap och Utveckling. Resultaten är på samma nivå eller högre jämfört med 2022. Inom frågeområdet Allmänt är resultatet 82% positivt. Inom samtliga frågeområden är resultatet bättre än i kommunen som helhet. Resultatet för Hållbart Medarbetar-engagemang (HME) är högre inom samtliga områden än i kommunen totalt.

Verksamhet

Uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet visar vilket behov av utvecklingsåtgärder som finns. De närmaste årens arbete fokuserar på "God undervisning, Hög närvaro och Bra och trygga övergångar" och omfattar huvudmannanivå, rektorsnivå och undervisningsnivå.

Hållbar utveckling

Utbildningsnämnden har under våren tagit del av information om Barnkonventionen och om barnkonsekvensanalyser. Under hösten har barnkonsekvensanalyser genomförts inför beslut som påverkar verksamheter och barn och elever, bl.a. vid beslut om nedläggning av förskolor och riktlinjer för

skolskjutsar. Utbyten av lärplattor glesas ut så att eleverna behåller lärplattan under fler skolår. Återanvändning av lärplattor sker genom att trasiga enheter i ökad omfattning lämnas in till kommunens it-avdelning för reparation och återanvändning.

Ekonomisk kommentar

För helåret redovisas ett underskott på -1 538 tkr.

Nämnd, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2024	Utfall 2023	Justerad budget 2024	Budget-avvikelse 2024
Utbildningsnämnden	134,3	-970,2	-835,9	-814,3	-834,4	-1,5

Framtida utmaningar och utvecklingsbehov

Minskad ersättning för demografi då antalet barn och elever blir färre tillsammans med effektiviseringar, ställer krav på fortsatt anpassning av organisationen. Samtidigt måste verksamheten också fokusera på utveckling och resultatförbättring. Andelen elever som blir behöriga till nationellt program på gymnasieskolan måste öka, liksom andelen elever på Gislaveds gymnasium som tar examen.

5.1.7 Överförmyndarnämnden

Nämndens grunduppdrag i korthet

Överförmyndarnämnden GGUV är en gemensam överförmyndarnämnd för kommunerna Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo. Värnamo kommun fungerar som värdkommun för den gemensamma nämnden och det gemensamma kansliet. Verksamheten följs därför upp närmare i Värnamo kommuns uppföljningsrapporter.

Överförmyndarnämnden ansvarar för att överförmyndarverksamheten i kommunerna bedrivs i enlighet med vad som föreskrivs i föräldrabalken, förmyndarskapsförordningen, samverkansavtal mellan kommunerna samt andra författningar som reglerar frågor knutna till nämndens ansvarsområde.

Ekonomisk kommentar

Administrationen hanteras av Värnamo kommun, som fakturerar övriga kommuner. Överförmyndarnämnd är obligatoriskt enligt kommunallagen och därmed redovisas här Gislaveds kommuns del av den gemensamma överförmyndarnämnden.

Nämnd, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2024	Utfall 2023	Justerad budget 2024	Budget-avvikelse 2024
Överförmyndarnämnden	0,0	-2,7	-2,7	-2,5	-3,8	1,1

Framtida utmaningar och utvecklingsbehov

Överförmyndarnämndens största utmaning är att hitta ideella krafter som tar uppdrag som gode män och förvaltare. För att få in personer som är väl bekanta med hur samhället fungerar idag måste överförmyndarnämnden även erbjuda rekrytering, utbildning och tjänster på ett modernt sätt. Det är av yttersta vikt att nämnden arbetar vidare med att utveckla bland annat digitala tjänster för att underlätta för våra intressenter men även bredare utbildnings- och vidareutbildningsmöjligheter. Överförmyndarnämnden har även genomfört en utredning om möjligheten av införande av förvaltarenhet som förväntas täcka upp för de uppdrag till vilka vi i dagsläget inte hittar ideella krafter (uppdrag av svårare karaktär så som hotfulla personer, missbruksproblematik m.m.). Med ett införande av förvaltarenhet kan nämnden säkerställa ett rättssäkrare samhälle för de vi är till för genom att möjliggöra ett snabbare tillgodogörande av deras hjälpbehov.

5.2 Koncernbolag och kommunalförbund

5.2.1 Gislaveds Kommunhus AB

Org nr 559084-6191

Ordförande: Marie Johansson

Ägare: Gislaveds kommun 100%

Verkställande direktör: Stefan Eglinger

Antal ledamöter: 5

Grunduppdrag

Bolagets uppdrag enligt antagen bolagsordning är att övergripande samordna de kommunala bolagens verksamheter genom att äga och förvalta aktier i bolag som verkar inom Gislaveds kommuns kompetensområde och företräda Gislaveds kommuns intressen i koncernen.

Bolaget ska i sin verksamhet tillämpa de kommunala lokaliserings-, självkostnads- och likställighetsprinciperna.

Bolaget har även ett samhällsansvar i syfte att bidra till en hållbar utveckling. Det handlar om ett estetiskt, ekonomiskt, miljömässigt, etiskt och socialt ansvarstagande.

Resultaträkning, Moderbolaget

tkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Rörelsens intäkter	192	132	500
Rörelsens kostnader	-1 327	-735	-1 619
Rörelseresultat	-1 135	-603	-1 119
Finansiella intäkter	0	15	2 340
Finansiella kostnader	0	0	0
Resultat före skatt	-1 135	-588	1 221
Bokslutsdispositioner	0		540
Skatt	0	0	0
Årets resultat	-1 135	-588	1 761
Investeringar, tkr	0	0	0
Nettoomsättning, tkr	0	132	500
Soliditet,%	0	98%	90%
Likviditet,%	0	282%	373%
Balansomslutning	0	306 300	47 106

Resultaträkning, Koncernen

tkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Rörelsens intäkter	525 405	417 975	404 981
Rörelsens kostnader	-489 997	-389 440	-362 100
Rörelseresultat	35 408	28 535	42 881
Finansiella intäkter	1 500	314	4 409
Finansiella kostnader	-23 176	-22 177	-19 253
Resultat före skatt	13 732	6 672	28 037
Bokslutsdispositioner	0	0	0
Skatt	0	-3 549	-7 982
Årets resultat	13 732	3 123	20 055
Investeringar, tkr	0	345 340	29 614
Nettoomsättning, tkr	0	411 169	404 981
Soliditet,%	0	52%	43%
Likviditet,%	0	80%	93%
Balansomslutning	0	1 606 952	1 325 123

Sammantagen bedömning av resultat och effekter

Gislaveds Kommunhus AB, moderbolaget

Försäljning av kommunala fastigheter till AB Gislavedshus via moderbolaget skedde genom en nyemission vilket ökade eget kapital med 260 mnkr, samt en investering, nyemission i dotterbolaget AB Gislavedshus, vilket ökat aktieinnehavet med 1000 aktier.

Gislaveds Kommunhus AB (moderbolag) har under 2024 delat ut 1,7 mnkr i aktieutdelning till sin ägare Gislaveds kommun enligt beslut som tagits vid bolagets årsstämma i maj 2024.

Gislaveds Kommunhus AB, koncernen

Årets resultat efter finansiella poster blev 6 672 tkr (28 037 tkr år 2023) för Gislaveds Kommunhus AB-koncernen och resultatet efter skatt och finansiella poster blev 3 123 tkr (20 055 tkr år 2023).

De ingående bolagens resultat efter finansiella poster:

- Moderbolaget, -588 tkr
- Gislaved Energi Koncern AB, 3 994 tkr
- AB Gislavedshus, 6 946 tkr
- Enter Gislaved AB, -3 586 tkr
- Gisleorp Lokaler AB, 823 tkr
- Tingsslätt Fastighets i Gislaved AB, -481tkr

Resultatet efter finansiella poster var enligt budget 13,7 mnkr vilket innebär att resultatet blev 7,1 mnkr lägre än budget. Detta förklaras framförallt av att resultatet för Gislaveds Energi koncern redovisar ett resultat som är ca 8 mnkr lägre än budgeterad nivå medan andra bolagen redovisar högre resultat än budgeterat.

Gislaveds Energi koncern AB har lämnat 3,2 mnkr i koncernbidrag och Gislaveds Lokaler AB 300 tkr till moderbolaget. Moderbolaget i sin tur har lämnat koncernbidrag till dotterbolagen Enter Gislaved AB med 3 mnkr och Tingsslätt fastighets i Gislaved AB med 500 tkr.

Balansomslutning i koncernen ökade med 281 mnkr och det egna kapitalet ökade med 261 mnkr. Soliditeten ökar med 9 procentenheter till 52%. Den förbättrade soliditetsnivån förklaras framförallt av att det egna kapitalet har ökat.

Händelser av väsentlig betydelse

Under 2024 har arbete fortsatt med syfte att utveckla koncernens arbetssätt i ett tydligare koncernperspektiv och i ett hela-kommunen-perspektiv. Dels i syfte att följa ambitionerna som formulerades när koncernen bildades 2017 och dels i syfte att följa och möta den förändring som skedde 1/1 2023 då ny nämnd- och förvaltningsorganisation trädde i kraft. Förändringsarbetet innehåller bland annat koncerngemensamma arbetssätt i styr- och stödprocesser samt bedömning och utredning om fler verksamheter kan vara lämpliga att driva i bolagsform.

Under året slutfördes den av fullmäktige beslutade affären innebärande försäljning av kommunala fastigheter till AB Gislavedshus via moderbolaget vilket skedde genom en nyemission vilket ökade eget kapital med 260 000 mnkr.

Framtida utveckling

Genom renodling av boendeuppdraget med AB Gislavedshus som ny ägare och hyresvärd för kommunens bestånd av boendefastigheter har nya relationer inom kommunkoncernen skapats. Dessa följs och utvecklas över tid i ett hela-kommunen-perspektiv.

Arbetet fortsätter även brett tillsammans med dotterbolagen för att identifiera fler potentiella utvecklingsområden. Bland annat kommer moderbolagets förmåga att driva koncerngemensamma frågeställningar och att stötta dotterbolagen att utvecklas och förstärkas.

Styrelsen kommer tillsammans med VD arbeta fram en plan för fortsatta utvecklingsarbetet. Planen kan komma att sträcka sig över flera år men flera nya utvecklingsaktiviteter beräknas starta upp under 2025.

5.2.1.1 AB Gislavedshus

Org nr 556053-5204**Ordförande:** Inga-Lill Svanberg**Ägare:** Gislaveds Kommunhus AB, 100%**Verkställande direktör:** Malin Larsson**Antal ledamöter:** 7**Grunduppdrag**

Bolagets uppdrag enligt antagen bolagsordning är att inom Gislaveds kommun förvärva, äga, bebygga, förvalta, förädla och försälja fastigheter och tomträtter med bostadslägenheter och därtill hörande kollektiva anordningar samt även med lokaler, i de fall lokalerna utgör en mindre del av dessa fastigheter, används för kommunal verksamhet eller är kommersiella lokaler som har ett tydligt samband med den övriga verksamheten.

Resultaträkning

tkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Rörelsens intäkter	234 695	240 736	198 907
Rörelsens kostnader	-210 926	-216 684	-182 946
Rörelseresultat	23 769	24 052	15 961
Finansiella intäkter	0	21	169
Finansiella kostnader	- 18 050	- 17 127	- 15 602
Resultat före skatt	5 719	6 946	528
Bokslutsdispositioner	0	0	0
Skatt	0	-3 487	40
Årets resultat	5 719	3 459	568
Investeringar		333 212	15 581
Nettoomsättning		236 088	198 907
Soliditet,%		52%	38%
Likviditet,%		12%	19%
Balansomslutning		1 142 720	848 162

Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten

Årets resultat på 5 719 tkr innan bokslutsdispositioner och skatt har påverkats av hyreshöjningar, de tillkommande fastigheterna, tillval samt ökat hyresbortfall. Samtidigt har driftskostnaderna, främst i form av taxebundna kostnader, avskrivningar och räntor ökat.

Händelser av väsentlig betydelse

Under året har bolaget förvärvat 15 fastigheter bestående av 394 lägenheter och 19 lokaler samt genomfört ett byte av fastighetssystem. Med anledning av övertagandet av de kommunala boendefastigheterna och fler uppdrag via vårt tjänsteköpsavtal med systerbolaget Gisleorp Lokaler AB så har nio ytterligare medarbetare anställts. Bolaget har under året firat 75 år tillsammans med våra hyresgäster med hemmafika runt om i våra områden tillsammans med de föreningar som vi har marknadsföringssamarbeten med. Vi har även firat våra

jämnåriga hyresgäster som velat med ett besök och blomsterbukett. I maj genomfördes invigning av basketplanen på Trasten efter rivning av fastigheterna på Västergatan 17 och 19. Styrelsen fattade under hösten beslut om ny affärsplan för bolaget. Arbetet med framtagandet har skett tillsammans med styrelsen och medarbetarna utifrån nuläge, vår leverans och fokusområden till 2030.

Hållbarhet

Ett av bolagets övergripande mål är att värna miljön och bidra till en hållbar utveckling. Därför arbetar vi för låg energianvändning för värme och ventilation vid våra nyproduktioner och större renoveringar. Vi installerar också IMD (individuell mätning) i samtliga lägenheter för att ge våra hyresgäster förutsättningar att följa sin varmvatten- och elförbrukning och samtidigt ge lägre kostnader. Under året har vi ökat antalet solcellsanläggningar med ytterligare sju vilket gör att bolaget nu innehar 15 anläggningar.

Risk

Ränterisk

Ränterisken har på grund av den kraftigt stigande inflationen ökat. Bolagets belåningsgrad är dock relativt låg, 37% beräknat på bokfört värde och 17% på beräknat marknadsvärde. Ränteavdragsbegränsningar som infördes under 2019 kommer eventuellt att påverka bolaget framåt.

Finansiering

Risken att kreditinstitut inte vill låna ut till bolaget bedöms som låg, bland annat med tanke på den låga belåningsgraden. Även vid de nyupplåningar som kommer att ske under de närmaste åren bedöms risken som låg.

Vakanser

Vakansgraden har ökat under året och det finns risk att denna trend kommer att fortsätta under 2025 med anledning av kommuns befolkningsprognoser.

Politiska risker

Hyresmarknaden påverkas stort av olika nationella politiska beslut. Bostadssubventioner vid nybyggnation, räntebidrag, beskattning av bostäder, regler för hyressättning och ränteavdragsbegränsning är några av de beslut som påverkar företaget. Många gånger har Sverige dessutom valt att införa hårdare regler än vad EU-direktiven stipulerar. Detta visar att kommunala bostadsbolag måste hålla en hög beredskap för politiska beslut.

Framtida utveckling

Stamrenoveringar av det befintliga beståndet pågår. Just nu på Dalen etapp 2 i Gislaved under 2025. Utöver detta så kommer bolaget fortsätta erbjuda ett tryggt och attraktivt boende, arbeta med boendeinflytande, prioritera våra

utemiljöer, modernisera och tillgänglighetsanpassa bostadslägenheter och erbjuda fortsatt hög kundservice för våra kunder.

5.2.1.2 Enter Gislaved AB

Org nr 556661-9861

Ordförande: Niclas Palmgren
100%

Ägare: Gislaved kommunhus AB,

Verkställande direktör: Niclas Hiljemark

Antal ledamöter: 6

Grunduppdrag

Bolagets syfte är att vara en aktiv och operativ partner i utvecklingen av Gislaveds kommuns näringsliv. Genom att tillhandahålla nätverk, rådgivning och kommunikation, samt samla in och förmedla relevant kunskap och information, ska bolaget främja företagsutveckling och verka för ökad etablering av företag inom kommunen. Bolaget ska bidra till långsiktig tillväxt och stärka det lokala näringslivet genom nära samverkan med kommunala organ och andra intressenter, i syfte att skapa ett konkurrenskraftigt och hållbart näringslivsklimat.

Resultaträkning

tkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Rörelsens intäkter	5 241	4 840	4 387
Rörelsens kostnader	-9 327	-8 567	-7 868
Rörelseresultat	-4 086	-3 726	-3 481
Finansiella intäkter	0	143	134
Finansiella kostnader	0	-3	0
Resultat före skatt	-4 086	-3 586	-3 347
Bokslutsdispositioner	4 062	3 617	3 429
Skatt	0	-21	-21
Årets resultat	-24	10	61
Investeringar	0	0	0
Nettoomsättning		4 840	4 387
Soliditet,%		52,1	55,5
Likviditet,%			
Balansomslutning		4 813	5 383

Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten

Bolaget har fokuserat på att skapa förutsättningar för ett livskraftigt och hållbart näringsliv genom insatser inom industrin, servicehandel och besöksnäringen. Ett särskilt fokus har lagts på att stödja företagsetablering, nyföretagande, kommunens attraktionskraft och kompetensförsörjning genom samverkan med lokala och regionala aktörer. Genom nätverksbyggande och olika utvecklingsprojekt har näringslivet fått bättre möjligheter att expandera och skapa nya arbetstillfällen i regionen. Under året har ett flertal seminarier, workshops och

branschpassade evenemang arrangerats, vilket har skapat viktiga mötesplatser där företag kunnat utbyta erfarenheter, samarbeta och driva näringslivet framåt.

Händelser av väsentlig betydelse

Personalförändringar som inneburit ökade kostnader i lokaler och it-utrustning.

Hållbarhet

Bolaget arbetar aktivt med hållbarhet, inte bara externt utan också internt. Genom att integrera miljömässiga, sociala och ekonomiska hållbarhetsprinciper i den dagliga verksamheten minskar bolaget sin miljöpåverkan och främjar en god arbetsmiljö. Hållbarhetsarbete inom miljö omfattar digitalisering för att minska pappersförbrukning, hållbara inköp och eldrivna transporter. Social hållbarhet genom jämställdhet, kompetensutveckling och en inkluderande företagskultur. Ekonomisk hållbarhet uppnås genom ansvarsfull resursförvaltning och långsiktiga affärsstrategier.

Risk

Inga engagemang med särskild risk föreligger.

Framtida utveckling

Under 2025 fortsätter vi att driva initiativ inom näringslivsutveckling för att skapa en hållbar och attraktiv tillväxt. Fokus ligger på att stärka industri, handel och besöksnäring samt att utveckla samverkan kring centrumutveckling och attraktivitet för nyinflyttade och inpendlare. Vi förstärker också kopplingen mellan näringsliv och utbildning för att förbättra kompetensförsörjningen. Genom nätverksbyggande och utvecklingsprojekt skapas bättre förutsättningar för etableringar, expansion och nya arbetstillfällen. Med fortsatt fokus på innovation, samverkan och regional utveckling ser vi fram emot att stärka näringslivet och skapa långsiktig tillväxt under 2025 i Gislaveds kommun.

5.2.1.3 Gislaved Energi Koncern AB

Org nr 559079-2932

Ordförande: Bengt-Anders Johansson
100%

Ägare: Gislaveds Kommunhus AB

Verkställande direktör: Hans Brunström

Antal ledamöter: 7

Grunduppdrag

Moderbolag/koncern

Koncernen har till föremål för sin verksamhet att bedriva energiproduktion och energidistribution, köp och försäljning av energi och energirelaterade produkter och tjänster samt annan därmed förenlig verksamhet. Vidare är föremålet att förvärva eller uppföra, äga, förvalta, hyra ut och överlåta erforderliga anläggningar och fastigheter samt infrastruktur för IT-kommunikation.

Gislaved Energi Koncern AB

Verksamheten i dotterbolaget Gislaved Energi Elnät AB omfattar distribution av el inom delar av Gislaveds kommun. I dotterbolaget Gislaved Energi AB bedrivs produktion och handel med el och värme samt gatubelysning i hela Gislaveds kommun. Bolaget erbjuder även energitjänster, entreprenader och serviceavtal. Gislaved Energi AB ger 15% av aktierna i intressebolaget Klämman Vind AB samt 34% i Gislaved Energipark AB. Genom ändringar i ellagen är det inte längre tillåtet att bedriva någon annan verksamhet än nätverksamhet i Gislaved Energi Elnät AB. Kommunfullmäktige beslutade den 14 december år 2023 att godkänna att Gislaved Energi Koncern AB bildar ett nytt dotterbolag med namnet Gislaved Energi Service AB, bolaget blir därigenom ett gemensamt dotterbolag till Gislaved Energi AB och Gislaved Energi Elnät AB.

Ägarförhållanden

Gislaved Energi Service AB, ägs till lika delar av Gislaved Energi AB och Gislaved Energi Elnät AB, vilka i sin tur ägs av Gislaved Energi Koncern AB som ägs till 100% av Gislaveds Kommunhus AB.

Resultaträkning

tkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Rörelsens intäkter	278 792*	194 420*	221 866*
Rörelsens kostnader	-262 823*	-185 806*	-191 159*
Rörelseresultat	15 969	8 614	30 707
Finansiella intäkter	1 500	133	4 094
Finansiella kostnader	-4 856	-4 753	-3 365
Resultat före skatt	12 613	3 994	31 436
Bokslutsdispositioner	0	-3 200	-1 777
Skatt	0	-147	-5 088
Årets resultat	12 613	647	24 571
Investeringar		12 128	25 167
Nettoomsättning		192 268	209 706
Soliditet,%		49%	48%
Likviditet,%		182%	156%
Balansomslutning		401 576	412 407

* rensat från internförsäljning GES

Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten

Moderbolag/koncern

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt för koncernen uppgick till 3 994 tkr. Gislaved Energi Koncern AB har lämnat koncernbidrag till Gislaveds kommunhus AB med 3 200 tkr, till Gislaved Energi AB 200 tkr samt att Gislaved Energi Koncern AB erhållit koncernbidrag med 2 900 tkr från Gislaved Energi Elnät AB.

Händelser av väsentlig betydelse

Året innebar fortsatta arbeten med att renodla vår verksamhet i dotterbolaget Gislaved Energi Elnät AB. Detta har bl.a. inneburit att flytta verksamhet (bl.a. personal, löner, fakturering av elnäts- och elhandelskunder, it-avtal m.m.) från Gislaved Energi Elnät AB till bolaget Gislaved Energi Service AB.

Hållbarhet

Moderbolag/koncern

Dotterbolagen är certifierade enligt ISO14001:2015 och har arbetat vidare med miljöfrågor under verksamhetsåret. En uppföljande revision har genomförts med bra resultat. Bolagen arbetar fortlöpande med åtgärder för minskad energianvändning.

Risk

Moderbolag/koncern

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för finansiella risker, t.ex. kundkreditrisker, ränterisker, marknadsrisker vid elhandel samt finanskriser i omvärlden som kan orsaka bankkonkurser etc. Koncernen följer en upprättad

finanspolicy i syfte att begränsa de finansiella riskerna samt en upprättad riskpolicy för elhandelsverksamheten i syfte att begränsa marknadsriskerna.

Framtida utveckling

Moderbolag/koncern

Koncernen ska i sin fortsatta verksamhet på ett effektivt sätt erbjuda leveranssäkra och prisvärda energilösningar till kunderna. Koncernen fortsätter att tillsammans med dotterbolagen främja utvecklingen av ett hållbart samhälle. Koncernen ska fortsätta att utveckla administrativa processer och arbetet med digitalisering i syfte att stödja övriga bolag inom koncernen.

5.2.1.4 Gisleorp Lokaler AB

Org nr: 56090-7734

Ordförande: Tomas Törelund

Ägare: Gislaved Kommunhus AB, 100%

Verkställande direktör: Malin Larsson

Antal ledamöter: 7

Grunduppdrag

Gisleorp Lokaler AB (GLAB) har som uppdrag att inom kommunen uppföra, sälja, äga, etablera och skapa genomströmning för nya näringsverksamheter och offentliga behov i lokaler och fastigheter samt att äga, förvalta och utveckla Anderstorp Motorbana, Scandinavian Raceway. GLAB ska kunna erbjuda en variation av lokaler och har i uppdrag att bidra till att uppfylla kommunens mål att skapa en attraktiv kommun att leva och verka i för människor och för näringsliv. Bolaget ska också förvalta och hyra ut sanerings- och exploateringsfastigheter på uppdrag av kommunstyrelsen.

Resultaträkning

tkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Rörelsens intäkter	6 485	6 975	7 136
Rörelsens kostnader	-5 326	-5 860	-6 157
Rörelseresultat	1 159	1 115	979
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	-270	-292	-285
Resultat före skatt	889	823	694
Bokslutsdispositioner	0	-90	25
Skatt	0	-156	-186
Årets resultat	889	577	533
Investeringar		0	0
Nettoomsättning		6 975	7 136
Soliditet,%		61	60
Likviditet,%		24	24
Balansomslutning		33 787	33 663

Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten

Årets resultat på 823 tkr innan bokslutsdispositioner och skatt har påverkats av hyreshöjningar men även ökade driftskostnader, främst i form av att taxebundna kostnader har ökat. Stigande räntor under året har markant ökat de finansiella kostnaderna.

Händelser av väsentlig betydelse

Under 2024 har bolaget bytt ekonomisystem och kommunfullmäktige har beslutat att utöka bolagets uppdrag till att även förvalta och hyra ut sanering- och exploateringsfastigheter på uppdrag av kommunstyrelsen. Med anledning av de tillkommande uppdragen har tjänsteköpsavtalet med AB Gislavedshus utökats och tjänsteköpsavtal har upprättats med kommunstyrelsen och Tingsslätt Fastighets i Gislaved AB kring förvaltning och uthyrning.

Hållbarhet

Valet av uppvärmningssystem i fastigheterna har störst betydelse i bolagets hållbarhetsarbete. En av fastigheterna värms med fjärrvärme medan de andra två värms med bergvärme.

Risk

Kortsiktigt finns en ekonomisk risk i att hyresgäster inte betalar hyran enligt avtal. Långsiktigt är den största risken att motorbanan inte kan överleva på grund av att myndigheter begränsar dess verksamhet.

Framtida utveckling

Tillståndet från Mark- och miljödomstolen och dess villkor kommer ha mycket stor betydelse för bolagets framtida verksamhet.

5.2.1.5 Tingsslätt Fastighets i Gislaved AB**Org nr: 559397-9940****Ordförande:** Marie Johansson
100%**Ägare:** Gislaved Kommunhus AB,**Verkställande direktör:** Stefan Eglinger**Antal ledamöter:** 5**Grunduppdrag**

Föremål för bolagets verksamhet är att äga och förvalta fast egendom, Tingsslätt 12, samt bedriva uthyrning av densamma till externa parter. Bolaget har i uppdrag att bidra till att uppfylla kommunens mål och att göra Gislaveds kommun till en attraktiv kommun att leva och verka i för människor och för näringsliv.

Resultaträkning

tkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Rörelsens intäkter	0	432	0
Rörelsens kostnader	-248	-913	-65
Rörelseresultat	-248	-481	-65
Finansiella intäkter			
Finansiella kostnader	-2		-1
Resultat före skatt	-250	-481	-66
Bokslutsdispositioner	-17	500	0
Skatt		-1	0
Årets resultat	-267	18	-66
Investeringar		0	0
Nettoomsättning		0	0
Soliditet,%		37,8	37,7
Likviditet,%		95	68
Balansomslutning		1 665 653	1 217 995

Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten

Året har en obalans mellan kostnader och intäkter som förväntas bli balanserad kommande år. Skälen beskrivs under följande rubrik.

Händelser av väsentlig betydelse

Under 2024 genomfördes omfattande renovering av delar av fastigheten till en grad som har varit högre än vad som förutsetts. Hyresgäst tillträdde vid halvårsskiftet och parterna har tecknat hyreskontrakt om tre år.

Hållbarhet

Energiförbrukningen har särskilt följts sedan tillträde.

Risk

Balansering av kostnader och intäkter.

Framtida utveckling

Bolaget har förvärvats med syftet att skapa rådighet över den fastighet som bolaget äger. Fastigheten ligger i den del i Gislaveds tätort som ska utvecklas och som benämns Gislaved 2040 och när tiden är mogen ska fastigheten avyttras till förmån för utveckling av området. Tills dess ska bolaget hyra ut fastigheten på öppna marknaden för utövande av verksamhet som kan bedrivas där utifrån gällande detaljplan.

5.2.2 SÅM Samverkan Återvinning Miljö

SÅM Samverkan Återvinning Miljö

Se separat årsredovisning i bilaga.